

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

PODSTATY LE PARKOUR A JEHO POSTAVENÍ V ČR

Diplomová práce
(magisterská)

Autor: Tomáš Pešík, učitelství pro střední školy,
tělesná výchova – česká filologie

Vedoucí práce: prof. PhDr. Ivo Jirásek, Ph.D.

Olomouc 2012

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora: Tomáš Pešík

Název diplomové práce: Podstata Le Parkour a jeho postavení v ČR

Pracoviště: Katedra rekreologie

Vedoucí diplomové práce: prof. PhDr. Ivo Jirásek, Ph.D.

Rok obhajoby diplomové práce: 2012

Abstrakt:

Tato diplomová práce se zaměřuje na vznik, vývoj a ideje Le Parkour a jejich odraz ve volnočasových aktivitách mládeže. Cílem práce bylo zjistit, zda myšlenka Le Parkour ovlivňuje mladou generaci a zda je Le Parkour v povědomí veřejnosti. Dílčí cíle se zabývají názory veřejnosti na traceury, důvody proč lidé provozují Le Parkour, některými negativními tendencemi v Le Parkour a otázkou zda čeští traceuři dostatečně znají základní hodnoty a myšlenky Le Parkour. V rámci diplomové práce byl proveden kvalitativní výzkum pomocí anketních dotazníků, participativního pozorování a rozhovorů. Závěry získané analýzou výsledků naznačují, že Le Parkour je součástí volnočasových aktivit velké části mládeže a že čeští traceuři původní myšlenky Le Parkour znají. Česká veřejnost podle výsledků výzkumu nahlíží na Le Parkour kladně a existuje veřejné povědomí o Le Parkour.

Klíčová slova:

Le Parkour, volnočasová aktivita, idea, hodnoty, myšlenky, emoce, překonávání, David Belle, Georges Hébert, Freerunning.

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical Identification

Author's first name and surname: Tomáš Pešík

Title of the master thesis: The Essence of Le Parkour and its Position in the Czech Republic

Department: Department of Recreationology

Supervisor: prof. PhDr. Ivo Jirásek, Ph.D.

The year of presentation: 2012

Abstract:

This thesis focuses on the formation, the development and the ideas of Le Parkour and their reflection in the leisure time activities of the youth. The aim of this work is to ascertain whether the idea of Le Parkour influences the young generation and what is the level of public awareness of Le Parkour. Interim goals apply to the public views on traceurs, the reasons why people do Le Parkour, several negative tendencies in it and the question whether Czech traceurs know sufficiently the fundamentals and ideas of Le Parkour. Qualitative research was made using questionnaire, participative observation and interviews. Findings gained from analyses of the results imply that Le Parkour is a part of leisure time activities of a significant part of the youth and that Czech traceurs know the original ideas of Le Parkour. According to the results of the research, the view of the Czech public is positive and there is a public awareness of Le Parkour.

Keywords:

Le Parkour, leisure activities, values, idea, emotion, David Belle, Georges Hébert, Freerunning

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně pod vedením prof. PhDr. Ivo Jiráska, Ph.D., uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 28. dubna 2012

.....

Tomáš Pešík

Děkuji za poskytnutí cenných rad, trpělivost a za pečlivé vedení práce
prof. PhDr. Ivo Jiráskovi, Ph.D.

Obsah

Úvod	8
1 Teoretická východiska Le Parkour	10
1.1 Vymezení Le Parkour	10
1.1.1 Le Parkour a sport	11
1.2 Historie Le Parkour	13
1.2.1 Přirozená metoda Georgese Héberta	14
1.2.2 Počátky Le Parkour	19
1.2.3 Raymond Belle	19
1.2.4 David Belle	19
1.2.5 Krize Le Parkour a Freerunning	22
1.2.6 Le Parkour v ČR	27
1.2.7 Le Parkour v Karlových Varech	32
2 Myšlení o Le Parkour	34
2.1 Základní myšlenky Le Parkour	34
2.1.1 Filozofie či idea?	35
2.2 Volný čas	36
2.2.1 Stručný pohled do historie volného času	38
2.2.2 Mladá generace a trávení volného času	40
2.3 Prožitek a Le Parkour	42
2.4 Emoce a Le Parkour	45
2.4.1 Strach	46
2.4.2 Úzkost	47
2.4.3 Úzkost nebo strach?	47
2.4.4 Radost	48
2.5 Smysl a Le Parkour	49
2.6 Životní styl a Le Parkour	52
2.7 Vymezení subkultury	55
2.7.1 Subkultura Le Parkour	58
3 Možnosti a problémy Le Parkour	61
3.1 Soutěž a Le Parkour	61

3.2	Využití Le Parkour ve školní tělesné výchově i mimo ni	63
4	Vymezení cílů, úkolů a výzkumných otázek.....	66
5	Metody	68
6	Charakteristika a popis výběrového souboru	70
7	Výsledky.....	71
7.1	Výsledky anketního dotazníku pro veřejnost	71
7.2	Výsledky anketního dotazníku pro traceury	80
7.3	Rozhovory	90
8	Diskuse	95
9	Závěr.....	100
10	Summary	102
11	Referenční seznam:.....	104
12	Bibliografický seznam:	108
13	Přílohy.....	109

Úvod

Žijeme v uspěchané době, kdy do popředí začíná vstupovat kariéra, peníze, majetky, rodina, výchova dětí a ostatní se pomalu odsouvá stranou. V době, kdy lidé mají mnohem více volného času, ale většinou ho nevyužívají produktivně a jen pasivně odpočívají či se rekreují. Co dělají mladí v tomto volném čase? Zkažená mládež. Nevychovaná omladina či žádná úcta ani zdvořilost. Často pronášené věty na adresu dnešní mladé generace. Jsou takové výroky pravdivé? A co dělá společnost pro zlepšení některých negativních dopadů na mladou generaci?

Ve využívání volného času mládeže se ale poslední dobou objevují zvláštní případy kaskadérismu, jakási cirkusová představení na ulici. Svými kousky leckdy zastaví i spěchající veřejnost, která jen nevěřícně pokrucuje hlavou nad zdánlivě nebezpečnými skoky, přeskoky a výlezy.

Tito mladíci a často i mladé dámy se věnují fenoménu internetových videí, pohybové aktivitě Le Parkour. Co je Le Parkour a jaká je jeho podstata?

Tato práce se zabývá především základními myšlenkami, historií a některými problémy spjatými s Le Parkour. Popisuje zrod disciplíny v přirozené metodě G. Héberta, která byla prvotním impulsem pro dnešní Le Parkour. V práci prezentujeme ucelenější pohled na problematiku historie světové i historie Le Parkour v České republice. Dále se v práci zabýváme myšlenkovými a ideovými podstatami disciplíny, kterou mnozí označují za novou filozofii mladých. Výzkumná část poté osvětluje několik základních otázek z hlediska novodobého fenoménu: především zda Le Parkour pro dnešní mládež něco znamená, jací lidé Le Parkour provozují a proč. V praktické části jsme se tedy zajímali o názory členů české společnosti Le Parkour na některé výše zmíněné otázky. Výsledky byly zpracovány z dotazníků a rozhovorů.

Téma práce jsme si vybrali z vlastního zájmu o problematiku a také abychom uceleněji pojednali o Le Parkour. Fenoménem Le Parkour se v České republice nezabývá mnoho vědeckých prací a proto chceme i touto prací rozšířit

množství dostupných informací. Přínos diplomové práce vidíme v prezentování souvislého pohledu na problematiku českého Le Parkour z hlediska mládeže. Působení Le Parkour na mladou generaci a na osvětlení některých motivací pro provozování této pohybové aktivity. Myslíme si, že Le Parkour dokáže pozitivně ovlivnit volnočasovou aktivitu mládeže a mladé generaci ukázat nový pohled na sebe samu a svět kolem ní. Práci si dovolíme zahájit citátem, který vystihuje jednu z myšlenek Le Parkour:

„Člověk se plně projeví, až když změří síly s překážkou.“

Antoine de Saint-Exupéry

1 Teoretická východiska Le Parkour

1.1 Vymezení Le Parkour

V dnešní moderní a uspěchané době zaujímá své nepostradatelné místo v životě člověka volný čas¹. Volný čas, zároveň s vývojem společnosti, je dynamicky se rozvíjející součástí lidského života. Podle Hofbauera (2004, 176) je:

Volný čas takový čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život." Náplň volného času má několik základních funkcí jako jsou odpočinek, zábava či prohlubování individuálních zájmových aktivit.

O způsobu trávení volného času většinou rozhoduje člověk sám. Dnešní mladá generace má na výběr z mnoha způsobů jak tento čas využít. A v nepřeberném množství nabízených aktivit je čím dál oblíbenější pohybová činnost známá jako Le Parkour, neboli parkour. I přes podobnost názvu, jež neznalou společnost často mate, nepatří Le Parkour ke drezuře koní.² Jedná se o pohybovou disciplínu, která se razantně ohrazuje od zařazení pod kategorii sportovní činnosti i přesto, že se sportem má mnoho společného. Veřejnost i ti, co provozují tuto disciplínu, Le Parkour označují několika názvy: parkour, Le Parkour, PK. My se v práci budeme držet označení Le Parkour.

20. století se neslo v duchu modernizace a všeobecného pokroku. Svět se začal zrychlovat a s nástupem techniky je a bylo vše prováděno čím dál rychleji a efektivněji. S rychlejší a efektivnější prací jde ruku v ruce i více volného času. Volný čas se proto stává prostorem pro sport, volnočasové aktivity a jiné regenerační a rehabilitační činnosti. Francouzský sociolog Dumazedier prohlásil, že 20. století je: „Stoletím zrodu volného času pro sport a pro určitou rehabilitaci lidského těla“ (Dumazedier, in Slepíčková, 2000, 7). Je ale trend v duchu této teze na počátku 21. století stále platný? Nedošlo zde

¹ O volném čase více v kapitole Volný čas a Le Parkour.

² Myšleno Le Parkour jako pohybová aktivita, které se v této práci věnujeme.

k dalšímu vývoji? Sport je dnes chápán především jako honba za výkonem a za výsledky. Tato touha hnala člověka vždy dál na hranici jeho schopností. Nové století přináší nové činnosti a jednou z nich je také Le Parkour. Ruku v ruce s Le Parkour jde i člověk provozující tuto pohybovou aktivitu – traceur, žena – traceuse.

1.1.1 Le Parkour a sport

Často můžete zaslechnout i z úst traceurů, že Le Parkour je druh sportu nebo že traceuri sportují. Je tento výrok možné považovat za oprávněný? Nejedná se jen o neodborné označení neznalé veřejnosti? Přikláníme se k názoru, že se jedná o neodborné a zobecněné pojmenování, které nemá správný teoretický podklad. Označení sport je totiž, přihlédneme-li k podstatě Le Parkour a k podstatám sportu, velmi ošidné.

Le Parkour přichází s novou myšlenkou. Myšlenkou všestranné přípravy na nebezpečí, či jinou krizovou situaci. Na rozdíl od úzce specializované sportovní přípravy se Le Parkour snaží skloubit dovednosti z více sportovních disciplín a přetvořit je k účelnému a málo energeticky náročnému pohybu. Nastupuje Le Parkour novou cestu pohybové činnosti nebo nikoliv? Parkour někdy též Le Parkour bývá označován jako umění přemístění, pohybu, rovněž i úniku – l'art deplacement (Steinberg, Kehler a Cornisch, 2010, 162). Le Parkour je disciplínou pocházející z Francie, jejíž elementární podstatou je přemístění z bodu výchozího do bodu cílového co nejbezpečněji, nejplynuleji a nejefektivněji za využití sil vlastního těla. Jedním z aspektů disciplíny je i umění zopakovat pohyb v opačném sledu, tudíž umění dostat se i zpět po stejné trajektorii. Prostředí, v kterém Le Parkour probíhá je libovolné, někteří traceuri preferují město jiní oproti tomu venkov či přírodu.

Pro naši další práci je vymezení pojmu sport a Le Parkour důležité především proto, aby nedocházelo k mylnému zařazování Le Parkour do této kategorie pohybové kultury, které bývá zapříčiněno společnými rysy obou činností.

S pojmem sport se i ve vědeckém světě pojí mnoho diskuzí a debat. Ve světě je obecně termín sport pojímán v širším smyslu. Oblast, která je u nás označována za tělesnou kulturu, je běžně v zahraničí pojmenovávána termínem

sport. Jirásek uvádí: „... máme-li na mysli význam slov, která používáme, je nutné takové pojmenování odmítnout, a to přesto, že je to označení zvykové, tradiční, v jazyce zakotvené a nejčastěji používané“ (Jirásek, 2005, 59). S tímto názorem plně souhlasíme. Objevují se sice pokusy a různé úpravy, aby termín sport neztratil svoji specifičnost, například zahraniční literatura často využívá upřesňujících přívlastků: sport individuální, kolektivní, elitární, rodinný, masový, většinový, expresivní, závodní, komerční, volnočasový, instrumentální, populární, aktivní, pasivní, alternativní, rizikový, extrémní, pro všechny, olympijský (Jirásek, 2005, 140), s tímto způsobem řešením se ale neztotožňujeme.

Podstata, účel, a smysl Le Parkour je totiž na rozdíl od sportu jiný. „Smyslem, účelem, cílem a tudíž nejvyšší hodnotou sportovního pohybu je maximální výkon a vítězství v soutěži. Předvádění výkonů v přísně organizovaných podmínkách soutěžního poměřování dle standardizovaných pravidel vede ke zřetelnému měření a objektivnímu srovnávání výkonnosti jako specifické realizace lidských možností“ (Jirásek, 2005, 140). Jirásek dále uvažuje, že úsilí věnované sportovnímu zápolení posunuje člověka dál do jakési transcendentální roviny. Přesto se sport vyznačuje jasnými pravidly, velkou organizační strukturou a především uměle vytvořeným prostředím, kde se sport vykonává. Je důležité oddělit myšlení o sportu jako čistě výkonové a především soutěživé disciplíně od pohybové aktivity Le Parkour.

I přes odmítnutí spojení sportu s Le Parkour, existuje několik aspektů, ve kterých se sport a Le Parkour shodují. Hlavním aspektem je nutnost poměrně dlouhé kondiční a technické přípravy. Aby traceur zvládl některé techniky, musí projít velice zevrubnou kondiční a především soustavnou tréninkovou přípravou.

Sport je činnost, u které v dnešní době převažuje zřetel na výkon, na soutěž a soutěžní zápolení s cílem být co možná nejlepší. Podíváme-li se blíže na různé definice sportu, dojdeme k několika závěrům. Definování sportu jako určité činnosti prošlo během vývoje určitou genezí. Původ samotného slova lze vytušit z latinského disportare – rozptylovat se, bavit se či ze staroanglického disport – bavit se, roznášet. Zde můžeme vyzorovat první rozdílné pohledy v pojetí sportu. Původně se jednalo o pohybovou činnost čistě ke zpestření

životního stereotypu, založenou na herních aspektech. V dnešním pojetí je sport organizovanou, profesionalizovanou a především úzce specializovanou disciplínou. Pro názornější představu uvádíme definici, které se budeme držet:

„Sport je dobrovolná pohybová aktivita, motivovaná snahou po dosažení maximální výkonnosti, rozvíjené v tréninku a demonstrované v soutěžích“ (Dovalil, 2002, 6).

Abychom lépe viděli možné přístupy k termínu sport, uvádíme i další definice, z nichž je patrný rozdílný přístup k problematice:

„Sport je jakákoliv pohybová aktivita, která má charakter hry (buď zápasu se sebou samým, nebo zápasu s jinými) a realizuje se v rámci přesně stanovených pravidel a zásad fair play“ (Velký sociologický slovník, 1996, 1210).

„Sportovní činnost jako spontánní aktivita je motivována převážně pozitivně, tj. činnost je prováděna z vlastního rozhodnutí a průběh je prožíván libě. Typické je to zvláště u rekreačních sportovních aktivit a u herních činností“ (Vaněk, 1980, 54).

„Sportem se rozumějí všechny pohybové činnosti, které ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoliv, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné a psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních“ (Slepičková, 2005, 22).

1.2 Historie Le Parkour

Le Parkour je novou disciplínou na poli volnočasových aktivit dnešní mladé a střední generace. Tuto pohybovou aktivitu mohou provozovat jak dívky, tak chlapci, dospělí i děti. S popularitou Le Parkour roste i množství různých stylů a skupin, které činnost provozují.

Pokud se podíváme na disciplínu z hlediska historických kořenů, panují mezi traceury rozporuplné názory. Tradičně se objevuje názor, že kořeny Le Parkour jsou ve francouzské Přirozené metodě Georgese Héberta. V práci

se k tomuto proudu budeme přiklánět a ztotožníme se s názorem, že Le Parkour má své kořeny, byť i nepřímé, v Přirozené metodě a přijímá v duchu Přirozené metody určité zásady.

1.2.1 Přirozená metoda Georgese Héberta

Během 19. století docházelo ve Francii k formování některých nových poměrů v oblasti tělesné kultury. Již dříve se J. J. Rousseau zasloužil svým dílem o zařazení Francie mezi klasické představitele přirozených směrů výchovy (Kössl, Šturmbauer, Waic 2004, 62). O jejich rozvoj se v oblasti tělovýchovy postupně v průběhu 19. století zasloužili Francisco Amoros y Ondeano či Georges Demény. Přesto za hlavního průkopníka je považován francouzský pedagog Georges Hébert, který v odkazu pokračoval a na počátku 20. století představil nový přístup k rozvíjení tělesné zdatnosti. Dnes je tento přístup známý jako „přirozená metoda“.

Georges Hébert pocházel z měšťanské katolické rodiny a jako mladý osmnáctiletý mladík působil u francouzského válečného námořnictva. Při své vojenské službě cestoval po světě, což bylo zásadní pro jeho další profesní život pedagoga a jeho metody. Přirozená metoda je inspirována právě Hébertovými námořními cestami. V rámci vojenské služby se dostal do Afriky, kde byl fascinován domorodci a jejich přirozeným chováním v divoké přírodě. Domorodé chování vycházelo z vrozených instinktů a pohybů. V přírodě domorodci plně využívali potenciálu lidského těla. Hébert byl okouzlen nejen jejich chováním, ale i dokonalostí, pružností a hbitostí domorodých těl. „Jaká nádherná těla! Ta pružnost, obratnost, zručnost, odolnost a vytrvalost, a to neměla jiného učitele gymnastiky, než život ve volné přírodě a z něj vyplývající potřeby“ (Delaplace, in Návrat, 2007, 1–2).

Hébertova přirozená metoda byla ovlivněna i událostí, která se mu přihodila roku 1902 na Martiniku. Před první světovou válkou zde sloužil ve městě St. Pierre, které toho roku postihla přírodní katastrofa ve formě vulkanické erupce. Hébert organizoval evakuační akce a pomohl uniknout před jistou smrtí několika stovek lidí. Zkušenost s krizovou situací ho přiměla k zamyšlení a posílila jeho domněnky, že fyzická zdatnost musí jít ruku v ruce s odvahou a altruismem. Tyto myšlenky rozpracoval poté ve své teorii. Jádrem

pro Hébertovu metodu bylo rozdělení pohybové činnosti na několik základních způsobů pohybu: chůze, běh, skákání, pohyb po čtyřech, šplh, udržení rovnováhy, zvedání, hod, obrana a plavání. Podstatou přístupu Georgese Héberta k tělesné výchově byla snaha vytvořit silnou a osobnost. Druhým rozhodujícím vlivem, který formoval jeho názory, byla antika. Ideál dokonalého lidského těla, tzv. kalokagathia, harmonický soulad a vyváženost tělesné a duševní krásy a dobroty, ctnosti a statečnosti. Jeho osobním heslem se stalo tvrzení „Buď silný, abys byl užitečný“ („être fort pour être utile“).

Po návratu do Francie byl v roce 1905 jmenován důstojníkem pro výuku tělesných cvičení ve vojenské škole námořní pěchoty. Zde mohl naplno rozvíjet svou práci a roku 1907 vydává dílo *Zdůvodněná tělesná výchova* později rozšířené pod názvem *Praktický průvodce tělesnou výchovou* (1909). Předmluvu ke knize napsal G. Demény, fyziolog prosazující francouzskou přirozenou metodu oproti tzv. švédskému systému. I Hébert chtěl nahradit švédský systém tělovýchovy svým vlastním, přesto většina prezentovaných cviků byla ještě velmi podobná. Úvahy o přenesení metod z vojenského i na školní a veřejné prostředí byly u Héberta stále silnější. Což dokládají i Hébertova slova: „Naše metoda práce je velmi jednoduchá a praktická zároveň. Vyhovuje všem, dětem jako dospělým. Navíc je aplikovatelná všude: ve škole, ve společnosti, v armádě“ (Delaplace, in Návrat, 2007, 3). Aby Hébertova metoda obstála v konkurenci jiných zahraničních metod, musel docílit kontrastu v baterii cviků, které jeho systém představoval. Jelikož velkou část cviků převzal z ostatních tělovýchovných systémů, musel najít odlišný rys. Tímto kontrastním rysem systému se mu nakonec stala příroda. V důsledku toho si mohl dovolit kritizovat ostatní systémy za užívání umělých cviků, které jsou nevyužitelné a nepoužitelné v souvislosti se skutečnými potřebami člověka. Důležitým rokem se stává rok 1910, kdy se objevuje v díle *Zákoník síly* (*Le Code de la Force*) pojem „Přirozená metoda“³. Také baterie cviků je pomalu nahrazována vlastními a především vlastní terminologií.

Olympijské hry 1912 ve Stockholmu byly pro vývoj přirozené metody stěžejní. Francouzská výprava zde neuspěla a následující vývoj událostí, kdy Francie volala po odvetě, byl tím pravým impulsem pro nástup Přirozené

3 Do vydání v roce 1910 byl užíván termín „zdůvodněná výchova“.

metody. Příležitost využít Přirozené metody jako prostředku k regeneraci pohybového aparátu veřejné populace i k přípravě francouzských sportovců využil Hébert i se svými příznivci naplno. Hébert začal pracovat na univerzitě v Remeši jako ředitel atletické koleje. Remešská kolej se v té době stává centrem sportovní přípravy francouzských sportovců pro plánované olympijské hry v Berlíně 1916. Vznikl Národní institut tělesné výchovy francouzské přirozené metody, kde Hébert plně definuje principy, vytváří nová cvičení a zařízení sloužící k výuce tělesné výchovy právě v duchu Přirozené metody. S rozvojem Přirozené metody se pojí i její větší popularita mezi odbornou veřejností. Markýz Melichior de Polignac poskytl Hébertově koleji možnost využít prostou parku v Pommery (UMC, n. d.), první velký park využívaný ke sportovnímu vyžití ve Francii a dlouho považovaný za nejkrásnější sportoviště. Naopak s popularitou rostl i počet odpůrců a kritiků systému. Na počátku 20. století se obecně považuje sport za aktivitu druhého řádu a sportovec za surového a nevychovaného člověka, který svou tělesnost upřednostňuje nad mravním chováním. Sportovní činnosti nebyly považovány za důležitou složku rozvoje jednotlivce (UMC, n. d.). Naturismus, který v systému Přirozené metody panoval, byl jedním z jejích pravidel, tzv. přiměřená nahota pak byla jejím aspektem. I proto se stala myšlenka na vybudování venkovního sportovního parku revoluční a tolik diskutovanou.

Po návštěvě francouzského prezidenta Poincarého roku 1913 na remešské koleji byla tělesná výchova a Přirozená metoda ve Francii považována za oficiálně uznanou.

Svět se ponořil do válečného běsnění první světové války, která celou Evropu ochromila a zanechala ji zdecimovanou na mnoho let. Obětí války byli i členové remešské koleje a sám G. Hébert utrpěl vážné zranění s trvalými následky (UMC, n. d.). Muž plně oddaný sportu a pohybu však nebyl zlomen a se zraněním se vyrovnal. Ve své práci pokračoval v reakci na nové požadavky poválečné společnosti. Hébert podpořil emancipaci žen, jež byla aktuálním problémem společnosti, otevřením dívčí tělovýchovné školy roku 1918, tzv. Palestru (La Palestre d'été de Deauville). Vydává též spis *Tělesná výchova žen – svaly a tělesná krása* (L'Éducation physique féminine - Muscle et beauté plastique) a *Stručného rádce pro cvičitele* (Le guide abrégé du

moniteur et de la monitrice), kde shrnuje své dosavadní poznatky a představuje Přírozenou metodu jako jedinečnou možnost pro tělesnou výchovu. Hébert se jako odborník vyjadřoval i k rodícím se negativům, která byla se sportem spjata. V knize *Sport proti tělesné výchově* (Le sport contra l'éducation physique, 1925)⁴ se objevuje i jedna z důležitých myšlenek pro Le Parkour. Hébert podrobuje sport kritice, jelikož vede jedince k soupeření a úsilí porazit soupeře. Přírozená metoda se ale snaží, aby jedinec soupeřil jen se svou vlastní vůlí, jde především o překonávání sama sebe (Kössl, Šturmbauer, Waic 2004, 65). Hébert je odpůrcem sportovní specializace a vrcholových soutěží, olympijské hry nevyjímaje.

Období 30. let 20. století je pro Héberta tvůrčí žní, vydává své zásadní dílo *Tělesná výchova k mužnosti a mravnosti přírozenou metodou* (L'éducation physique virile et morale par la méthode naturele). V knize shrnuje historii vzniku, teoretické základy, terminologii a metodiku Přírozené metody. Zabývá se blahodárným účinkem pobytu v přírodě na zdraví člověka a dále rozpracovává popis správné techniky dýchání a držení těla. Hébert se věnuje návrhům různých druhů překážek a vytváří systém zkoušek diferencovaných podle věkových kategorií. Rozsáhlá část knihy je věnovaná tréninkovému procesu a jeho struktuře z hlediska návrhů překážkových drah. Rozdílnost od ustálené představy cvičebního procesu v stálém neměnném prostředí vyjadřuje slovy:

Ve cvičební lekci prováděné v přírodě, které říkáme lekce prostá,... cvičenec čelí nepředvídaným překážkám (obtížím). Potřebuje ve vhodné chvíli využít, co umí, nebo s rozmyslem využít dovednosti nabyté tréninkem v umělém prostředí. Také, jestliže je postaven před neznámé překážky, je nucen v každé chvíli přemýšlet, dělat rozhodnutí, rychle nacházet řešení. Na uměle upraveném cvičišti (na stadiónu), je vše pravidelné, určené a odvíjí se dle předem připraveného plánu. Posloupnost cviků je stanovena tak, aby byly umožněny co nejpríhodnější podmínky. Bezpečnost je zaručena na nejvyšší míru. Také běžecké dráhy, doskočiště jsou speciálně upravené. Stěny na přelézání a šplhání jsou udělány tak, aby cvičení na nich bylo pohodlné (Hébert, in Návrat, 2007, 15).

⁴ Je jednou z hrstky knih přeložených do českého jazyka.

Z uvedeného je patrna hloubka kontrastu v přístupu Héberta k pojetí tělesné přípravy od tradičního přístupu. Mnohem více je Hébert zaměřen na přípravu na nepředvídanou situaci než na uměle vytvořené, stálé podmínky. O výhodách překážkových drah se Hébert vyjadřuje:

... lekce v neupravené přírodě, poskytuje následné výhody: dokončuje svalový vývoj nebo posílení kloubů patřičných částí těla; ...rozvíjí kvality jednání, či mužnosti: ráznost, vůli, odvahu, chladnokrevnost, sebeovládání, především překonáváním náročných nebo nebezpečných míst; nabádá k vzájemné pomoci, ...navozuje příležitosti k rozvoji patřičných smyslových kvalit: bystrý zrak, bystrost sluchu a čichu, hlavně tehdy, pokud učitel věnuje péči k rozvoji citu pro pozorování, instinktu pátrat, rozpoznávat, nebo pronásledovat. Cvičení je zintenzivněno prováděním na čerstvém vzduchu a ve volné přírodě. Konečně psychický účinek je pozoruhodný (Hébert, in Návrat, 2007, 15).

Podstata Le Parkour má právě v těchto slovech své kořeny, proto je tato část důležitá pro další hlubší pochopení jeho problematiky.

Úspěchy, kterých dosáhl Hébert ve Francii před válkou, skončily v prachu válečných polí. Velké pozornosti se Hébertovu dílu dostalo v zahraničí, ale francouzské prostředí bylo k jeho dílu chladné a vyhýbalo se mu. Poválečná Francie nedokázala přijmout Hébertovu metodu za svou. Myšlenka sjednotit celou francouzskou tělovýchovu pod Přirozenou metodu nebyla tedy naplněna.

Hébert byl pro svět tělovýchovy velkým přínosem a pro vznik Le Parkour vytvořil prazáklad. Jeho návrhy využívat překážkové dráhy, nazývané „parkour“, jako formy tréninku jsou platné dodnes. Překážkových drah se využívá při výcviku hasičů, vojáků i policistů. Používají se v kurzech sebedůvěry, různých lanových centrech či různých „team building“ kurzech.

V neposlední řadě se v rámci základních myšlenek Přirozené metody George Héberta dostává do popředí volnočasových aktivit i Le Parkour.

1.2.2 Počátky Le Parkour

Ve světě Le Parkour panuje jistá nesourodost v názorech na vznik Le Parkour. Můžeme, ale s jistotou říci, že u zrodu stála skupina lidí formující se kolem osobnosti Davida Bella. Sám Belle je pak považován většinou parkourové veřejnosti za zakladatele. Pro další práci je přesto důležité si problémy souvisejícími s počátky Le Parkour plně popsat, abychom se mohli hlouběji zabývat dalšími aspekty této disciplíny.

1.2.3 Raymond Belle

Raymond Belle se narodil ve Vietnamu 3. listopadu 1939. Dětství, po tragické smrti otce, strávil jen s matkou. Když došlo k rozdělení Vietnamu v roce 1954, byl od matky odloučen. Pro patnáctiletého chlapce nastalo těžké období, ale ve městě Dalat se mladého Raymonda ujala francouzská armáda. Zde se během vojenské výchovy setkává s francouzským tělovýchovným systémem použitým v praxi. Hébertova metoda pak ovlivnila celý jeho následující život. Po stažení francouzských vojsk z Vietnamu byl poslán do Francie. Ve Francii nezůstal u své jednotky, ale přidal se k jednotce pařížských elitních požárníků (Brigade de sapeurs pompiers de Paris). Zde, jelikož byl velmi fyzicky zdatný, patřil mezi nejlepší ve sboru. Za zmínku stojí, že se stal přeborníkem ve šplhu na laně a byl také jedním z prvních, kteří pracovali zavěšení z vrtulníku. Roku 1969 byl vyznamenán Čestnou stříbrnou medailí cti. Kariéru u hasičského sboru ukončil v roce 1975. Zemřel v prosinci 1999 (Anonymous, n. d.). Pro syna Davida Bella byl jeho otec Raymond velkou inspirací, což je patrné ze slov, kterými o otci na svých webových stránkách píše: „Nemohu mluvit o parkouru, aniž bych přitom nezmínil svého otce. Byl to on, kdo mi byl inspirací a kdo mi řekl, abych šel vždy za svými sny. Bez něj bych Parkour nikdy neobjevil“ (Belle, 2011).⁵

1.2.4 David Belle

David Belle se narodil 29. dubna 1973 v malém městě Fécamp v Normandii. Během dětství měl na Davida vliv jeho dědeček, který stejně jako

⁵ (překlad Tomáš Pešík) "I cannot talk about Parkour without first talking about my father. He is the one who inspired me and told me to always follow my dreams. Without him I would have never found Parkour."

Davidův otec pracoval v pařížské jednotce požárníků. David byl zaujat jeho vyprávěním o záchranných akcích, stejně jako vyprávěním o otci. Raymond Belle byl vášnivým sportovcem a David s ním sdílel zájem o pohyb a vše co s ním souviselo. David říká:

Zajímal mě příběh mého otce. Lidé mi vždycky říkali, co všechno udělal, jak zachraňoval lidem životy. A já jsem chtěl vědět proč a co, že to dělal. Vysvětlil mi, co to je Le Parkour... a čím více mi toho řekl, tím více jsem si to chtěl sám vyzkoušet. Když jsem byl potom venku, mnoho mladých lidí za mnou chodilo a ptalo se: „Můžu se přidat?“ a já jsem řekl: „OK“ a tak jsme dnes tam, kde jsme (Focus TV, 2006).

V mládí David prošel několika druhy sportovních odvětví přes atletiku, gymnastiku, horolezectví až k bojovým sportům.

Po přestěhování do Lisses⁶ se David rozhodl zanechat školy. V tomto okamžiku se započíná cesta Le Parkour, jak jej poté prezentovala skupina kolem Bella světa. Život začíná Belle naplno věnovat něčemu, co vypadá jako sportovní disciplína a mnohým se tak jeví, ale definicím sportu plně nevyhovuje. David tráví dny trénováním skoků, přeskoků, šplháním, během a dalšími činnostmi, o nichž je přesvědčen, že je může využít v běžném životě. Na tomto místě je nutné zmínit důležitý aspekt začátku Le Parkour: David zpočátku neplánoval vytvořit organizaci či někoho inspirovat. Cvičil sám a až později se k němu přidávali ostatní. David, jak se zdálo, zpočátku netušil, že by mohl formovat veřejné povědomí o Le Parkour (Administration, 2007).

Brzy se tedy k Bellovi připojují mladíci z okolí a jejich oblíbeným tréninkovým místem se stává horolezecká stěna v nedalekém městě Evry známá jako „Jezerní dáma“ (Dame du Lac). Vytvářejí tak první parkourovou skupinu, která dostala jméno Yamakasi. Jeden z členů v dokumentu Generation Yamakasi říká:

Jezerní dáma, to je generace Yamakasi! Začalo to tady, přišel sem každý, kdo začínal. Je to dobré místo pro trénink, tady se dají naučit základy šplhu, skoků, ... Byla to první generace... Sébastien, David, já,

⁶ Město ve Francii ležící na jih od Paříže.

Tinamo, Rodrigues, celá generace dnes neznámých lidí – kamarádů (Generation Yamakasi, 2005).

V pracovním životě prošel David profesí požárníka, ale po zranění ruky odešel. Poté vstoupil do armády k francouzské námořní pěchotě. Zde potvrzuje své výtečné fyzické schopnosti a zdatnost, když se stává plukovním šampionem ve šplhu na laně. V nesvobodném vojenském prostředí, ale David příliš dlouho nevydrží a z armády odchází. Po odchodu z armády často řeší existenční problémy a přemýšlí jak zkombinovat Le Parkour s výdělkem na živobytí. Pro tyto účely natočil pár videí, kde ukazuje své schopnosti v kombinaci s Le Parkour. Tato videa se poté stávají diskutovaným tématem a vyvolávají mnoho zmatku v řadách nových traceurů.⁷ Využití Le Parkour v médiích bylo zřejmé. Mediální společnosti viděly potenciál využitelný v hudebních klipech, akčních filmech a reklamách. Veřejnost přesto o Le Parkour příliš nevěděla.

V květnu 1997 byl David kontaktován televizním kanálem Stade 2 aby s nimi natočil krátkou reportáž (Belle, 2005). Následuje několik reportáží s celou skupinou Yamakasi (Belle, 2005). David si oblíbil televizní kamery a objevuje se v několika videoklipech, například pro Tinu Turner, lama Ménélika nebo ve filmu „Les gens du vouyges“. Rok 2001 je pro Davida a Yamakasi důležitým přelomem, přichází nabídka na natočení filmu, jehož producentem je Luc Besson⁸. Ve filmu mají Yamakasi hrát zloděje využívající své schopnosti k únikům před policií. David Belle a Sébastien Foucan však role odmítají, jelikož odporují myšlence „Buď silný, abys byl užitečný.“ I proto Belle ze skupiny Yamakasi odchází.

Pro rozvoj Le Parkour se stal klíčovým rok 2002. Na anglické stanici BBC ONE se objevil reklamní spot Rush Hour⁹. Muž pro návrat domů, aby stihl oblíbený pořad, zvolí místo přeplněných londýnských ulic cestu přes střechy (BBC ONE, 2002). Reklama vyvolala vlnu nadšení a byla inspirací pro mnoho britských traceurů. V květnu téhož roku David podepsal smlouvu s firmou Nike

⁷ Viz kapitola Krize Le Parkour a Freerunning.

⁸ Režisér Luc Besson režíroval filmy jako Modrá hlubina, Pátý element či Leon.

⁹ V překladu „Rušná hodina“.

na účinkování v reklamách pro USA (BBC NEWS, 2002). David dále spolupracoval na několika filmech i jako choreograf.¹⁰

Ani ve světě filmu ale Belle na Le Parkour nezapomněl a stal se členem několika parkourových skupin: „the speed-air man“, „the catmen“, „la reléve“ či „les traceurs“ (Belle, 2005). Od názvu skupiny „les traceurs“ je odvozen termín, jenž označuje ty, kteří Le Parkour praktikují.

David Belle spolu se svým bratrem Jean-Francois Bellem na svém blogu, který v tuto chvíli již neexistuje, představili jasné myšlenky o šíření Le Parkour po světě. Chtěli založit asociaci, která by šířila nezkreslené a čisté ideály Le Parkour. Cílem organizace mělo být zabránit zbytečným úrazům vyškolením instruktorů Le Parkour, ale i uchovat původní podobu disciplíny. Podstata užitečnosti před líbivostí a akrobacií, které jsou dnes pro nové traceury lákavější (Belle J.-F., 2006).

1.2.5 Krize Le Parkour a Freerunning

Definice Le Parkour Davida Bella o rychlém a efektivním přemístění z bodu A do bodu B, je platná od roku 1998. Existuje ale několik důvodů, proč novináři a veřejnost nerozlišují mezi Le Parkour a Freerunningem a běžně jeho definici zužují na „skákání ve městě“. Během posledních let totiž došlo k mnoha pokusům změnit vyznění Le Parkour. Ačkoliv pravá definice zůstává mezi těmi, kteří se Le Parkour věnují, na veřejnosti panuje velký zmatek v termínech.

Mnoho lidí se poprvé setkala s Le Parkour v prvních videích Davida Bella. Zde došlo k prvním dezinformacím o Le Parkour. Lidé totiž brali obsah videí za daný a domnívali se, že když uvidí video se zakladatelem disciplíny, dojdou k porozumění. První videa Davida Bella o Le Parkour nebyla zamýšlena jako prezentace Le Parkour, ale spíše jako ukázka kompletních schopností traceurů z nichž byli mnozí také gymnasté nebo se předtím věnovali bojovým sportům (FreerunningTv.com, 2011). Davidova videa neměla sloužit pro výuku Le Parkour, ale spíše jako podklad Davidových filmových ambicí. David netušil, že by jeho videa a aktivity mohly v příštích letech mít takový dopad na formování povědomí mladé veřejnosti o Le Parkour.

¹⁰ Např. Babylon AD s Vinem Dieslem v hlavní roli.

Bellova videa byla jen jedním zdrojem informací o Le Parkour. Do hry vstupují mimo různých webových stránek a organizací i jednotlivci, kteří se snaží jméno Le Parkour využít ve svůj vlastní prospěch. Jedním z takových osobností je Paul Corkey známý jako EZ. Corkey je podnikatel, jenž viděl obchodní potenciál, který sebou nese Le Parkour.

Začátkem února 2003 se Corkey poprvé setkal na tréninku s britskými traceury a o dva dny později založil webovou stránku Urban Freeflow (UF). Cílem bylo nalákat co největší množství mládeže, k tomu posloužily různá stylová loga, charakteristická móda apod. UF bylo jedno z mála míst na internetu, kde se mluvilo o Le Parkour. UF tak získala oblibu mezi mládeží i uznání od médií. Corkeyho stránky se ale nakonec staly největším světovým zdrojem dezinformací o PK (Administration, 2007).

V září 2003 vysílala britská veřejnoprávní televizní stanice Channel 4 dokumentární film s názvem *Jump London*. Vystupovali v něm Sebastien Foucan, Jerome Ben Aoues a Johann Vigroux, bývalí členové skupiny Davida Bella. Aby anglická veřejnost lépe porozuměla disciplíně, producent Guillaume Pelletier nabídl Foucanovi anglický termín *freerunning*. Pro Foucana to byl přirozený vývoj od chvíle, kdy se rozloučil s Davidem Bellem, chtěl podpořit svou vlastní „cestu“. Cestu krásného, plynulého pohybu na rozdíl od Le Parkour, kde pohyb měl být rychlý a účinný.

Jump London začíná těmito větami: „Toto je Parkour Freerunning, nový svobodný sport. Freerunning je nový městský sport, který byl vytvořen Sebastienem Foucanem. Zrodil se z dětských her Sebastiena a jeho přátel“ (Jump London, 2003).

Film, který nastartoval revoluci v této disciplíně, neobsahoval žádnou zmínku o Davidu Bellovi a navíc operoval s novým termínem Freerunning. Tímto dokumentem se Foucan zapsal do myslí lidí po celé Velké Británii jako zakladatel Le Parkour. To, že Foucan byl spoluzakladatelem disciplíny, není až tak úplně pravda, protože se přidal k Bellovi a ostatním až později.

Foucan později uvádí, že termín „freerunning“ byl nápad Guillaume Pelletiera, který s nimi spolupracoval v době natáčení *Jump London*. „Guillaume si opravdu myslel, že „freerunning“ je lepší výraz k pochopení Le Parkour a já

mu věřil, jelikož moje angličtina nebyla tak dobrá“ (Administration, 2007). Přestože termíny Le Parkour a freerunning byly v dokumentu *Jump London* použity jako synonyma, tak film ukazoval spíše Foucanovo pojetí než myšlenky Bellova Le Parkour. Foucan vzal základní aspekty Le Parkour a smíchal je s jeho vlastním pojetím. „Musíš se pohybovat kupředu, ale s důrazem na fantastický, krásný a elegantní pohyb spíše než pohyb efektivní.“ Jmenování Foucana jako zakladatele Le Parkour udělalo z dokumentu důvěryhodný zdroj. Foucan byl v dokumentu označen jako zakladatel cíleně aby se dokument lépe prodal. Jelikož pro producenty bylo výhodné, aby hvězda filmu (Foucan) byla zároveň zakladatelem, vypustili jméno Davida Bella. Zřejmý byl i přínos pro Foucanovu kariéru. Byl to počátek masového zmatku o definici Le Parkour, která u nepoučené veřejnosti existuje dodnes.

Internet, blogy a fóra se stávají pro Le Parkour bojištěm. Do kolotoče kolem Le Parkour se zapojuje v červenci 2004 nová webová stránka „parkour.net“ (Net) založená Jeromem Lebretem, která se stává domovem nejrespektovanějších hlasů z řad traceurů a je dokonce posvěcena Davidem Bellem. Uživatel Jin z Net říká: „Mnoho z nás začalo poté, co viděli *Jump London* v září minulého roku (Administration, 2007).“ I přes zkreslené informace z dokumentu, původní skupina z Net ukázala, že velmi dobře rozumí myšlenkám Le Parkour. „V *Jump London* hodně mluvili o saltech, která já nepovažuji za součást Le Parkour“ říká uživatel s přezdívkou Owen v reakci na určitou medializaci Le Parkour. Nicméně se zdálo, že na svých stránkách a fórech akceptují termín „freerunning“ jako synonymum k Le Parkour bez výhrad (Administration, 2007).

Na začátku ledna 2005 se v USA a Velké Británii představil film *Jump Britain* pokračování *Jump London*. Jméno Davida Bella bylo opět zcela vynecháno, jako kdyby vůbec neexistoval a nedorozumění v Le Parkour pokračovalo. Hvězdami filmu jsou Sebastien Foucan a členové UF Crew. Dokument některými výroky ukázal, že úroveň porozumění Le Parkour není velká. Aktéři ve filmu v podstatě prohlašují, že Le Parkour je jednoduchý stejně jako seskočit ze zídky. Přitom k dosažení průměrné úrovně je zapotřebí i několikaletého tréninku. Tato tvrzení z *Jump Britain* pak byla zdrojem většího počtu zranění a nepřipravenosti mladých lidí připojujících se k UF. V *Jump*

Britain byla také představena nová „freerunning“ videohra, což jenom potvrzuje snahy UF o finanční profit se značkou Le Parkour. Náplní hry bylo vykonávání nemožných akrobatických a neefektivních cviků před panoramatem městského prostředí (Jump Britain, 2005)

Koncem ledna 2005 se důsledky *Jump Britain* začínají projevovat i v diskuzních fórech UF. Nedostatek hodnotného obsahu na stránkách UF zapříčiní pomalý avšak trvalý odliv členů přecházejících k Net. Ve stejné době jsou na stránkách parkour.net uveřejňovány první zmínky o rozdílu mezi Le Parkour a freerunningem, které jsou ilustrovány na zmiňované videohře. I samotná videa členských skupin UF potvrzují odklon od Le Parkour. Ačkoliv Foucan a UF stále používají k označení své činnosti oba názvy (freerunning a Le Parkour) začíná být stále více zřejmé, že seskupení kolem parkour.net termín „freerunning“ za synonymum k Le Parkour již dlouho považovat nebudou (Administration, 2007). Tak začalo oddělení Le Parkour a freerunningu do dvou různých oborů.

Na veřejnosti se objevuje nová komerční forma Le Parkour (později Freerunning), prostřednictvím které Sebastien Foucan a UF Crew posilují zkreslení o Le Parkour.

Na začátku června 2005 přichází UF s prohlášením, které mění historii Le Parkour: „Nyní budeme podporovat umění Freestyle parkouru (Administration, 2007).“ Uznávají, že jejich velká členská základna (9000 mladých) je rozdělena různým pojetím definic Le Parkour. EZ poté zveřejnil článek, který se snažil Davida Bella ukázat v barvách Freestyle traceura s použitím Bellových starých propagačních videí. Navzdory těmto pokusům pojem Freestyle parkour ustoupil nakonec do pozadí.

Protože jsou v UF nalezeny určité nesrovnalosti v účetnictví, je nakonec 28. června 2005 rozpuštěna. Corkey zakládá firmu novou, s mírně pozměněným názvem: Urban Free Flow¹¹ Druhý z podílníků, Mark Toorock, přesunul svůj zájem do USA a založil zde APK¹² a tím zde nahradil UF. Ačkoliv obchodní model APK byl podobný UF, následuje cestu Davida Bella a jeho definice a nakonec dokončuje vývoj k oddělení Le Parkour od freerunningu

¹¹ Oproti prvnímu názvu přibyla mezera mezi Free a Flow.

¹² American Parkour.

v USA. Tímto byly provedeny další pozitivní kroky pro šíření původních myšlenek Le Parkour.

Belle oficiálně uznal masový zmatek ohledně jeho umění a v srpnu 2005 vyjel na světové turné šířit myšlenky Le Parkour se svou novou organizací PAWA (Parkour Worldwide Association). Účinnost PAWA měla krátkého trvání a ztratila svou původní vizi. V červnu 2006 Belle z PAWA odchází kvůli obavám z filozofického a komerčního zneužití myšlenek Le Parkour. Oznamuje, že neručí za žádné webové stránky, asociace či produkční společnosti, které předstírají, že jsou oficiální tým, že si do názvu umístí slovo „oficiální“ (Administration, 2007).

Ještě v únoru 2006 tvrdili UF, že freerunning a Le Parkour jsou to samé, Foucan, ale uvádí rozporuplné prohlášení.

Všechno, co jsem Vám chtěl říct, je toto: To co dělám, už není Le Parkour, je to freerunning! Freerunning je životní styl a postoj. Freerunning je schopnost vidět vaše prostředí odlišně a využít ho k rozvoji sebe sama! Můj Le Parkour životní styl je Freerunning. Moje cesta nemá jméno. Freerunning je jméno, které uvedli lidé na mé cestě. Freerunning sleduje svou vlastní cestu a to je má cesta. (Administration, 2007).

Společenství Le Parkour bylo učiněno za dost a zdálo se, že dny, kdy docházelo ke zmatku, se chýlí ke konci. I znovu založená UF začíná rozlišovat dvě disciplíny.

Od konce roku 2006 jsou internetová fóra po celém světě zaplavována videi ze serverů Youtube.com. Zde byla zveřejněna i videa Davida Bella. Jak už jsme zmínili, v raných začátcích filmové kariéry používal i akrobacii, aby kompletně předvedl svou tělesnou zdatnost. Zákonitě ale bylo to, co předváděl, považováno za Le Parkour (FreerunningTv.com, 2011). Po velkém boomu Youtube videí, se toto nedorozumění šířilo dál. S Bellovými špatně označenými videi a masivním počtem nepoučených nově příchozích se míra porozumění Le Parkour opět snížila.

Belle uveřejnil další prohlášení informující, že nemůže zaručit správnou reprezentaci Le Parkour jak u jednotlivců tak organizací jako UF. David Belle pokračuje v cestách po celém světě a vyučuje Le Parkour tak, aby základní myšlenky byly předávány v jejich původním duchu.

1.2.6 Le Parkour v ČR

Počátky Le Parkour v České republice se datují někdy k roku 2003, o čemž existují jen ústně podávaná svědectví. První čeští traceuři již nejsou k dosažení či úplně zmizeli z parkourového světa. Informace jsou dostupné jen na fórech, z videí a přímo od traceurů pamětníků.

První ucelenější a veřejnou událostí bylo natočení reportáže pořadem OFF-OFF v roce 2005. Skupina traceurů známá jako Streaks pocházela ze Zlína a byla jednou z prvních českých parkourových skupin vůbec (Česká televize, 2005). Zároveň se Zlínem se centrem Le Parkour stává město Hodonín. V Hodoníně působilo několik trénujících skupin a dokonce zde existovaly internetové stránky a diskusní fórum. Jihočeské město Hodonín, jak bylo již zmíněno, se stává v počátcích díky působícím několika skupinám centrem Le Parkour u nás. V letech 2003–2005 se zformovaly i skupiny pocházející z Prahy, Jihlavy, Frenštátu, Karlových Varů a dalších českých měst. Jelikož tyto skupiny trénovaly nezávisle na sobě, byl vývoj Le Parkour z počátku překotný a nejednotný. Začátky Le Parkour s sebou nesly určitá úskalí a to především v počtu traceurů a nevýrazném šíření v povědomí veřejnosti. Tento problém však byl následujícími lety překonán.

S nástupem webu youtube.com a natočením několika filmů (Jump London, Jump Britain, Yamakasi) přichází masivní nárůst traceurů v České republice. Prostřednictvím webu youtube.com se parkourová videa šířila po celém světě, Česká republika nebyla výjimkou. Svou roli sehrála i reportáž pořadu OFF-OFF o zlínské skupině Streaks.

S počtem příznivců rostly i požadavky na dostupnost informací o Le Parkour a potřeba komunikace. Vznikaly tedy internetové stránky, kde si mladí traceuři sdělovali své poznatky a zkušenosti mezi sebou. O letech 2004–2006 se vyjadřuje pamětník Joanis: „... kde do této doby existovala jedna skupina, byly najednou minimálně tři. Internet se plnil stránkami a diskuzemi.

A parkouristé po celé zemi spolu začali mnohem více komunikovat (Joanis, 2012).“ Nárůst informačních a komunikačních zdrojů však přichází pro zlínskou skupinu Streaks pozdě. Skupina se, i přes svůj plán založit webovou stránku Parkour.cz, rozpadá a nikdo nezastupuje její místo. Touto událostí vzniká slepý prostor a ztrácí se většina pojítek s informacemi o počátcích Le Parkour před rokem 2005 (Joanis, 2012).

Roku 2005 nastává zlom v českém parkurovém světě, jelikož brněnská skupina Etó parkour team ve spolupráci s Hodonínskými skupinami zorganizovala první parkurový Jam¹³. V Brně se sešlo na 40 traceurů a až na pár nesrovnalostí v organizaci proběhl Jam úspěšně. Přínos a úspěšnost setkání tkvěla především v porovnání a ujištění, že několik různých skupin z různých koutů republiky, provádí tu samou pohybovou aktivitu. Mezi účastníky byli především traceruři z Moravy a dokonce i někteří členové Streaks.

Do roku 2006 bylo velmi málo možností komunikovat o Le Parkour či se jako nováček dozvědět základy disciplíny. Do roku 2006 se většinou informace šířily samovolně a převážně ústní formou. Se vznikem dvou světových webových stránek Urban FreeFlow a parkour.NET se na poli světového parkouru objevuje nový komunikační kanál, I přes úskalí popsaná v předcházející kapitole jsou tyto komunikační kanály důležitou součástí parkurového světa. Joanis, jeden z pamětníků píše o době kolem roku 2006:

Jakékoliv znalosti, které jsme v té době mezi sebou sdíleli, většinou pocházely z kruhu lidí čerpajících z dřívějších zkušeností (např. s bojovými uměními či gymnastikou). Vedle nich český parkour objevil dvě webové stránky, které byly velmi důležité pro jeho další rozvoj. Na jedné straně to byl mezinárodní parkurový portál Parkour.NET (známý mezi parkouristy po celém světě prostě jako .NET), na straně druhé pak dodnes poměrně opovrhovaný, ale zato ve své době nesmírně přínosný web skupiny UrbanFreeFlow. .NET nám přinášel spíše myšlenky, to, čemu se dnes říká „filosofie parkouru“ – ovšem aby nedošlo k omylu, autoři dokázali všechno podat velmi čtivě, byli inovativní a jakékoliv nepřesnosti byly prodiskutovány v tamním fóru. Naproti tomu

¹³ Traceury ustálený výraz pro parkurové setkání a společný trénink více parkurových skupin.

UrbanFreeFlow si šli vlastní cestou, ovšem minimálně českému parkouru dali něco, co potřeboval: návody na techniky.

Na podobném principu vzniká, přičiněním několika jednotlivců, i český portál parkour.cz. Myšlenka na vytvoření centrály českého Le Parkour vzniká u několika málo jednotlivců. Mladíci vystupující pod pseudonymy jako byli pomalu uvádající skupina Streaks, pak Jan Haluza (Joanis) a konečně Martin Szolár (Toshiro). Toshiro vytváří český parkurový portál Parkour.cz. Centrum, kde se mohou sdílet informace, postřehy, myšlenky, tréninkové zajímavosti, ale i fotky, videa a jiné zkušenosti s Le Parkour jsou přijaty parkurovou českou veřejností s velkým povděkem. Prostřednictvím Parkour.cz je snazší dosáhnout informací o Le Parkour a s tím tedy roste členská základna českého Le Parkour.

Při druhém celorepublikovém Jamu v Praze v létě 2006 už se sjíždí na pět desítek traceurů z celé republiky. Zde se utváří redakční základna Parkour.cz, která později umožňuje veškerou pomoc tápajícím začátečníkům z řad české veřejnosti. Parkour.cz se stává velkým informačním centrem pro lidi, kteří se chtějí dozvědět o Le Parkour v češtině a přebírá tak žezlo po hodonínských webech a od zanikajících Streaks (Joanis, 2012).

Rokem 2006 se na Le Parkour v České republice upírala velká mediální pozornost. Je publikováno mnoho interview, reportáží apod. Došlo také k zásadním střetům. V rámci internetové stránky Parkour.cz bylo pro běžného uživatele hlavní součástí fórum. Zde se mohli členové zapojit do diskuzí o technikách, hlavních myšlenkách, filozofii, ale také se zúčastnit názorových střetů. „Myšlenkou a cílem Parkour.cz bylo od začátku „šířit pravou podstatu Le Parkour“ (Joanis, 2012). Na otázky, zda jsou salta součástí Le Parkour, se proto dotazující mohl dozvědět, že nikoliv. Moderátoři fór se tedy striktně drželi myšlenky "čistého" Le Parkour, což vedlo ke konfliktům a vyhoceným situacím.

Na Parkour.cz došlo k smazání odkazu videa UF, který zde umístil Mara, a tím se odstartovala první vlna nevraživosti mezi traceury a "freerunnery". Byly založeny dva internetové portály Freerunning.cz a Freerun.cz. Freerunning.cz nefungoval příliš dlouho, ale Freerun.cz existuje dodnes. Problémy kolem čistého Le Parkour nebyly jediným diskutovaným tématem. Další diskuze se

vedly kolem termínů traceur a parkourista. Do této doby bylo převážně používáno oslovení parkourista, ale termín traceur se postupem času dostávalo čím dál více do popředí. Z debat, které řešily různé varianty například i oslovení pro mistra a učedníka, se nakonec došlo k všeobecné shodě a oba termíny se používají jako synonyma (Joanis, 2012).

V roce 2007 se konal Le Parkour Meeting v Ostravě a dokonce se objevila informace, že má přijet i David Belle. V den konání se, ale David neobjevil a i přesto se ostravské setkání stalo důležitou událostí pro další vývoj Le Parkour v České republice. God3D, ostravský traceur se rozhodl zorganizovat masivní akci a mezi pozvanými byl i David Belle. Akce se zúčastnilo velmi mnoho traceurů z České republiky, Slovenska, ale i Polska.

... polští traceuři, kteří přijeli, aby se znovu setkali s Davidem, nakonec převzali kormidlo tréninku. Ten den sice nikdo neviděl legendárního Zakladatele. Možná i díky tomu jsme ale všichni byli svědky toho, jak ve skutečnosti onen Zakladatel cvičí, a především, jak slabí jsme my všichni, čeští traceuři. Dobrou představu si uděláte, když zmíním, že vím o jednom jediném člověku, který na meetingu dokázal udělat planche¹⁴ na tyči. Jeden jediný z několika stovek...(Joanis, 2012)

Po skončení ostravského setkání přehodnotila většina českých traceurů svůj systém tréninků. Začali se více zaměřovat na posilovací cvičení a začátečníci se upozorňovali na nebezpečí, které vzniká při nedostatečném tréninku síly. Nový model tréninků zaměřený především na budování kondice než nácvik technik skoků, výlezů a rovnováhy, vyvolal postupný odliv traceurů. I přes ztrátu určité části členské základny získali zbývající traceuři tréninkovou morálku a potřebnou kondici. S odlivem zkušenějších traceurů, ale odešli i jedni z hlavních myšlenkových a názorových osobností, které reprezentovali český Le Parkour u nás i v zahraničí (Joanis, 2012). Novým trendem se v roce 2007 stalo také otevření Le Parkour co nejširší veřejnosti s cílem přilákat více nováčků. Nové tréninkové metody ze zahraničí s sebou přinesli i nové myšlenky a názory.

¹⁴ Cvik, při kterém se tělo dostává z visu jen pomocí silové energie do vzporu – cvik podobný vzklopce, ale bez švihů dolních končetin.

Český Le Parkour nereagoval jen na impuls z ostravského meetingu, ale i na zahraniční dění. Reakce přicházely především na citát: „Žádné násilí, žádná soutěž, žádné skupiny, žádní vůdcové“ (Mason, 2012, 7).¹⁵ Skupiny zabývající se Le Parkour u nás byly shromažďovány do tzv. Crews. Traceuři si vytvářeli zajímavá jména svých skupin a členové byli blízcí přátelé. Takto utvořené skupiny byly však velmi uzavřené a dostat se k nim bylo pro začínajícího traceura velmi složité. Došlo proto k další revoluci (podobně jako v reakci na ostravský meeting a změny ve struktuře tréninků) a to v rušení tzv. Crews a počátek tréninkových skupin. S rozpadem několika skupin došlo k dalšímu odlivu traceurů. Ti co zůstali, přešli na formu přívětivějších a otevřenějších forem tréninků – tzv. tréninkových skupin (Joanis, 2012). Tato struktura, kdy tréninky jsou otevřeny široké veřejnosti a mají strukturu zaměřenou nejen na techniky, ale i na kondici převládá dodnes. Joanis o této době říká: „Tréninkové skupiny se měly pravidelně scházet a měly být vedeny zkušenými traceury, ale byly vytvořeny především k tomu, aby se k nim mohli začátečníci přidat snadno a bez ostychu a aby tak okusili trénink co nejdříve (Joanis, 2012)“.

K dalšímu šíření Le Parkour a Freerunningu v České republice vedl především mediální boom. Na internetu prostřednictvím Facebooku a Youtube, ale i uvedením filmu *Okresek 13*, či některých hudebních klipů, reportáží a článků v novinách, to vše nastartovalo velký zájem o novou pohybovou aktivitu mladých. V roce 2009 se s Le Parkour mohl v novinách, či televizi setkat člověk na každém kroku. Vznikají časopisy z redakce Parkour.cz, internetová televize ITPF (Internetová parkour a freerun televize). Tyto projekty přesto neměli dlouhého trvání a to hlavně kvůli nedostatku kvalitních a především aktivních spolupracovníků. Úbytek zkušenějších traceurů a velký příliv nováčků má za následek i stagnaci hlavního portálu Parkour.cz.

Le Parkour nezůstal jen nekomerční záležitostí. V dnešním světě se bez komerčního využití neobejde snad žádná část lidského konání a i Le Parkour nezůstal opomenut. V České republice existovalo již v minulosti několik skupin, které si prostřednictvím Le Parkour vydělávaly (Etó, Sans Encombre), ale dnes

¹⁵ "No violence, No competition, No Groups, No Chiefs".

jsou patrně nejznámější skupiny Urban Sense a In Motion. Joanis se ve svém článku o historii Le Parkour v České republice o tomto stavu vyjadřuje:

I oni (ale nejenom oni, to je důležité si uvědomit), přestože ukazují Le Parkour (potažmo freerunning) veřejnosti v jeho nejlepší podobě, mají bohužel podíl na tom, že dnešní začátečníci nemají příliš ponětí o tom, co Le Parkour vlastně je, když se s ním rozhodnou začít, a právě kvůli roztržitosti komunity a ohromnému množství informací si jen těžko mohou najít cestu k pravému Le Parkour (Joaanis, 2012).

Zkušenější traceuři téma medializace, odcizení a odtržení od čistého Le Parkour věnují mnoho prostoru v článcích a diskuzích. Snaží se nastolit myšlenkový a názorový řád především u začínajících traceurů. U českých traceurů dochází, přesto k soudržnosti a určité stálosti hlavně díky nezdolnosti existující komunity.

1.2.7 Le Parkour v Karlových Varech

Vznik jednotlivé skupiny budeme sledovat za účelem bližšího přiblížení podnětů a různých okolností, které stojí za vytvořením skupiny mladých lidí. Co vede zdánlivě rozdílné lidi k seskupení se do celku, který pak funguje i několik let? Co vše je příčinou a co vše je zapotřebí, aby se mladí zformovali pod jednou myšlenkou a spojili své organizační schopnosti. Český Le Parkour je jako stavebnice složen z několika částí a až složení těchto částí tvoří celek – komunitu českého Le Parkour. Důležitost popsat zrod jedné z těchto částí českého Le Parkour nám podá ucelenější informace o struktuře českého Le Parkour vůbec.

Karlovarský Le Parkour má své kořeny někde v letech 2005/2006, kdy začala působit v Karlových Varech skupina pod názvem D-Town Crew. Zakládajícími členy byl Martin Dragoun (Dragi) a Milan Žaloudík. Tato skupina se rozpadla někdy v roce 2007.

Nezávisle na D-Town Crew se začala formovat v roce 2008 skupina kolem Matěje Branda (Brandise) a Dana Mavra (Sharka). Brandis říká: „Postupně se začali přidávat různí Danovo kamarádi z Karlových Varů. Došlo to tak daleko, že jsme uvažovali o tom najmout tělocvičnu na zimu. Přemýšlel

jsem, kde sehnat peníze na zaplacení a napadlo mě spojit příjemné s užitečným (Brand, 2012).“ V té době využívají projektu Make a connection od nadace NROS, která byla sponzorovaná firmou Nokia. Díky grantu, který skupina získala, mohli mladíci trénovat přes zimu 2008/2009 v tělocvičně a měli i finanční prostředky na cestování po České republice a po různých Le Parkourových setkáních. Tímto členové nabírali potřebné zkušenosti k organizaci účinnějších tréninků i nové myšlenkové a názorové poznatky. Ke skupině se připojují i bývalí členové D-Town Crew Dragi a Milan Žaloudík. Skupina M.A.D. crew Karlovy Vary¹⁶, jak si Karlovarská skupina říká, získala grant i pro rok 2009/2010. Po odchodu Matěje Branda se vedení skupiny ujali Lukáš Vilím (Mrtvola) a Tomáš Dohnal (Tomcany). Na internetu se skupina M.A.D. crew Karlovy Vary prezentuje velmi kvalitními videoukázkami, které má na svědomí Tomáš Dohnal. Skupina i přes praktický odchod některých zakládajících členů funguje dodnes. Vždy nastoupí někdo další, kdo se na trénincích objeví. Skupina má na dvě desítky stálých členů a přibývají další.

¹⁶ Zkratka latinských slov Magnus, Audax, Dexter – silný, odvážný, hbitý.

2 Myšlení o Le Parkour

2.1 Základní myšlenky Le Parkour

Již jsme si představili Le Parkour z historického hlediska. Ale co je vůbec podstatou Le Parkour? Často se v rozhovorech a reportážích objevuje od samotných traceurů prohlášení, že Le Parkour je životní filozofie, životní postoj nebo styl. Není zde použito chybné označení? Intuitivní pojmenování pocitu a stavu, který Le Parkour vyvolává nebo systémový, filozoficky podložený přístup? V úvodních kapitolách jsme se zmínili, že Le Parkour má své nejzákladnější kořeny v domorodých dovednostech, které byly inspirací pro G. Héberta. Hébert vytvořil soustavu cvičení reprezentující se prostřednictvím přirozených pohybů v přirozeném prostředí tzv. přirozenou metodu. Pohybové dovednosti, v přírodě žijících domorodců, kteří s přírodou souznívají v nám nepochopené harmonii, jsou i dnes pro obyčejného moderního člověka nepochopitelné a mnohdy neuvěřitelné. Člověk žijící v civilizovaném prostředí je dnes denně vystavován pokroku, který jednotlivce žene, jako součást velkého davu, stále kupředu. V dnešní uspěchané a spěchem nabitě společnosti je jen málo jednotlivců, kteří dovedou vystoupit z již roztočeného kolotoče a zastavit se a zamyslet se nad krásou, která člověka obklopuje. Pokud se člověku, ale podaří zastavit svůj neustálý spěch, je zde prostor pro zamýšlení a pro vnímání světa jinými očima.

Základní myšlenka Le Parkour je vyčtena ve větě: „Be strong to be usefull“ (Buď silný, abys byl užitečný.). Fyzická podstata takto vyslovené myšlenky je zřejmá, přesto se domníváme, že opustit problematiku s tímto závěrem by bylo unáhlené. Pohlédneme-li do hloubky problému, zjistíme, že není tak jednoduché odmítnout tvrzení přesahu z fyzického do duchovního. V práci se ztotožňujeme s holistickým přístupem, kde se vše posuzuje jako „... celek, který je více než souhrn částí“ (Sokol, 1996, 303). Abychom charakteristiku myšlení Le Parkour měli kompletní, musíme doplnit, že další podstatnou součástí je snaha o zdokonalení. Nejedná se o zdokonalení jen fyzických schopností a dovedností, ale i o působení na psychické vlastnosti (hra

se strachem, odolností nebo cílevědomostí). Le Parkour se může stát i způsobem života, který můžeme vidět na životě Davida Bella. Umožňuje člověku oprostít se od světa kolem něj a prostřednictvím jeho píce ho naučit překonat překážky. Vidět totiž v překážkách prověření vlastních schopností je v dnešním světě důležitou zkušeností. Lidé se učí překážku překonat a ne od překážky odcházet s pocitem nezdaru a zklamání. Parkour umožňuje být volný, jak v oblasti fyzické, tak i duševní, a přitom pomáhá vidět život jako nikdy předtím. Le Parkour pomáhá přijímat odpovědnost za svá fyzická a duševní rozhodnutí.

Přes všechny tyto charakteristiky zůstává nejdůležitější samotný pohyb. Pohyb jako projev určitého postoje, názoru na sebe sama, svět a společnost. „Naším cílem je ukázat naše umění světu a naučit lidi chápat, co je to pohyb“ (Belle, 2005)

2.1.1 Filozofie či idea?

Na tomto místě se zamyslíme, zda „filozofie“ Le Parkour je opravdu filozofií či jen ideou nebo myšlenkou. Co vytváří z prostých myšlenek filozofii? Co vůbec filozofie je?

Cílem práce není pojednávat o filozofických přístupech nebo o historii filozofie, tudíž zmíníme jen na okraj několik málo nezbytných skutečností. Samotné slovo filozofie pochází z řeckých slov *filein* (milovat) a *sofia* (moudrost). Doslova tedy láska k moudrosti. V historickém vývoji od kmenových společenství, kdy se člověk zajímal především o obživu a ochranu, přichází období antiky. Ve starém Řecku se slovo filozofie objevuje poprvé. Řecký myslitel Hérakleitos z Efezu pojmu dává kontext lidské touhy po vědění, jež obsáhne celou skutečnost a vyjeví člověku smysl života, počínání a usilování. S tímto starověkým přístupem bychom v dnešním světě jen málo uspěli, proto se musíme vydat dál.

Všechny dějinně i kulturně podmíněné filozofické přístupy mají zřejmě jedno společné: hledají to, co opravdu je (*ontós on*), ať to již označují jako substanci (*usiá* ve starověku a středověku), systém (v novověku),

struktura nebo v mimoevropských filozofiích vlastními tradičními pojmy (brahman, tao ap.) (Blecha, 1998).

Z uvedených tezí je jasné, že filozofií tak jak ji chápou filozofové Le Parkour být nemůže. Le Parkour není ani přístup k nazírání na problematiku života a smrti nebo na strukturu či systém. Nevznikají žádná filozofická díla, která by se zabírala filozofií Le Parkour, žádní filozofové či myslitelé o Le Parkour jako filozofii nemluví. Slovy Jiráskovými (2005, 59) „... máme-li na mysli význam slov, která používáme, je nutné takové pojmenování odmítnout, a to přesto, že je to označení zvykové, tradiční, v jazyce zakotvené a nejčastěji používané.“ V systému tělesné kultury (kinantropologie) musíme přistupovat k problému kriticky a především odborně. Le Parkour můžeme zařadit mezi pohybové činnosti, jelikož svým charakterem podmínky pohybových činností plní, ale zařadit Le Parkour pod určitý filozofický přístup není správné. Nelze pojmenování celku, jímž pojem filozofie je, zaměňovat s pojmenováním jednoho malého aspektu, jímž jsou myšlenky (ideje) Le Parkour. Podobný problém vidíme u chápání olympismu jako filozofie. „Olympismus můžeme vnímat v rovině ideologie či životního názoru, nikoli v podobě uceleného filosofického systému v pravém slova smyslu“ (Jirásek, 2005, 273).

Le Parkour s sebou přináší určité snahy o vyšší a hlubší význam, což je samozřejmě jen dobře. Pohyb jako projev zdravého jedince v touze po sebeuvědomění. Příprava na těžké životní situace, kde se snaží člověk o překonání místo kapitulace. A v neposlední řadě nalézání smyslu v sebezdokonalování.

2.2 Volný čas

Čas, pojem, jenž není jednoduché definovat ani pochopit. Filozofové i vědci již od pradávna zkoumají pojem času a snaží se ho uchopit a pochopit co nejlépe. Naše životní cesta je propojena s časem velmi pevným spojením, ze kterého se nejde vymanit. Čas, relativní pojem, který je v rámci struktury hmotného světa z fyzikálního hlediska vytyčen změnami mezi hmotou a prostorem. Člověk vnímá čas ve dvou dimenzích. Opakující se (cyklická) skutečnost, kdy vnímá změny ročních období nebo střídání dne a noci. A dále

jako lineární dimenzi vycházející z nevyhnutelnosti konce života a neopakovatelnosti minulých a historických událostí (Kaplánek, 2011, 4). My se v práci budeme věnovat jen části z velkého koláče celku a to času volnému. Co vůbec je volný čas? Byl zde od pradávna? Jaký je jeho význam a je využíván lidmi tak jak má?

Obecně se volným časem označuje ta část lidského života, o které si člověk rozhoduje svobodně sám. Obsah volného času je individuální a každý jedinec ho může přizpůsobit svým potřebám, hodnotám a zájmům. Existuje dvojí přístup k definicím volného času tzv. negativní a pozitivní definice. Negativní definice vymezují volný čas proti pracovnímu času. A pozitivní definice se soustřeďuje na vymezení volného času jako na čas, který může jedinec sám svobodně ovládat (Kaplánek, 2011, 6). Uvádíme pozitivní definici, které se zároveň snažíme držet (Slepičková, 2000,12):

Volný čas lze definovat jako dobu, časový prostor, v němž jedinec nemá žádné povinnosti vůči sobě ani druhým lidem a v němž se pouze na základě svého vlastního svobodného rozhodnutí věnuje vybraným činnostem. Tyto činnosti ho baví, přinášejí mu radost a uspokojení, nikdy obavy či pocity úzkosti (Slepičková, 2000, 12).

Volný čas nemusíme chápat jen jako vyčleňující se část z celkového času, ale i způsobem jiným. S tematikou volného času se pojí i antický termín scholé (odpočinek, oddech, ale i přednáška, škola či rozhovor). Ve starém Řecku nebyl tento čas, časem nicnedělání, ale podstatou bylo využít scholé pro myšlení, studium, rozjímání či jinou filozofickou činnost. Má tedy tato antická tradice dozvuky i v dnešním trávení volného času? S odkazem k antickému scholé

... jakožto smysluplného a ušlechtilého trávení volného času vážně, pokud ji propojíme s husserlovským zážitkovým proudem či s heideggerovskými motivy autentické existence, nemůžeme volný čas chápat jako čas prázdna, volna, nicoty. Volný čas není časem zbytkovým, tj. nesamostatným a odvozeným (odkud může pramenit pocit jeho deficitu), ale je časem „disponibilním“, tj. je to způsob časovosti, již

můžeme využít pro osobnostní růst, pro osobní kultivaci (Jirásek, 2005, 191).

Z tohoto pohledu je zřejmý důraz na osobní seberealizaci ať už ve fyzické či duchovní úrovni nebo zvyšování hodnoty prožitků (Jirásek, 2005, 191).

2.2.1 Stručný pohled do historie volného času

V průběhu historických epoch prochází volný čas určitým vývojem. Volný čas nebyl chápán v historii vždy stejně a to jak jej chápeme dnes je záležitostí několika málo posledních desetiletí.

Ve starověké antice byl volný čas určen jen svobodným lidem. Objevují se dva protikladné latinské termíny *negotium* a *otium*. *Negotium* označující plnění všedních úkolů a *otium* jako výsada svobodných občanů ke konání činností, které se shodují se zájmy jednotlivce (Kaplánek, 2011, 8–9). Kaplánek (in: Irmischer, 1999, 3795) dodává: „*Otium* bylo považováno za nezbytný předpoklad vědecké práce a uměleckého zážitku“. Nebyla tím myšlena nečinnost, ale spíše osvobození od potřebné práce. Antický filozof Aristoteles (Aristoteles, 1937, 242) mluví také o čase volna a odpočinku: „... odpočinku potřebujeme, protože nemůžeme nepřetržitě pracovat. Odpočinek tudíž není cílem; jest totiž pro skutečnou činnost.“ Podstata odpočinku podle Aristotela spočívá v dosažení blaženosti, kdy odpočinek nepodléhá nějakému praktickému účelu, ale je prostředkem a je určen pouze svobodnému občanu.

Ve středověku se navazuje na Aristotelovské pojetí tzv. kontemplativním (rozjímavým) životem, který na pomyslných vahách doplňuje život praktický. Ve středověku to představovalo klášterní život mnichů a mnišek, kteří měli pevně daný denní řád. Jejich život v klášteře byl řízen každodenním programem, jenž se skládal z duševní nebo fyzické práce a modliteb. Křesťanství se vždy snažilo udržet rovnováhu mezi rozjímáním a praktickým životem. Mnišský aktivní život (kázání, pomoc nemocným) získával hlubší význam až na základě kontempace (rozjímání). Jak je vidět čas strávený poznáváním duchovních skutečností měl zcela jiné rysy než volný čas současné společnosti (Kaplánek, 2011, 9). Kaplánek (2011, 9) se vyjadřuje

o potřebě kontempace i v dnešní moderní společnosti: „... i současný člověk potřebuje chvíle kontempace, tedy okamžiky, kdy může více vnímat než dělat, více přijímat než vydávat, více reflektovat než produkovat.“ Za největší životní poslání bylo ve středověku považováno mnišství či rytířství, ale v novověké historii vstupuje do hry i jiný aspekt. Tímto aspektem se stává ekonomika. Honba za úspěchem, kde práce je považována za hlavní životní poslání a smysl života. Celkový tento trend vedl postupně k vyčlenění volného času jako samostatné časové kategorie (Kaplánek, 2011, 10).

Na vznik moderního pojmu volný čas můžeme nahlížet dvěma pohledy. První z nich vychází ze vztahu protestantismu a kapitalismu podle zpracování německého sociologa Maxe Webera¹⁷ s důrazem, jak doplňuje Wolfgang Nahrstedt,¹⁸ na rozhodující vliv osvícenství a ideálu svobody na dnešní chápání volného času. Druhý pohled nabízí sociální pedagog Hermann Giesecke¹⁹, který je zastáncem teorie, jež pojem volný čas považuje za důsledek průmyslové revoluce a vzniku tzv. odcizené práce (Kaplánek, 2011,10).

Tyto dva pohledy nejsou v naprostém rozporu, podle Kapláňka (2011, 10) na sebe spíše navazují. Volný čas v 19. století byl výsadou vyšších společenských tříd, ale na přelomu 19. a 20. století se stává čím dál více prostorem a převážně symbolem svobody širší veřejnosti. Problému volného času se v době konce 19. století věnoval i Karl Marx, volný čas se i proto stal jedním z cílů socialismu (Kaplánek 2011, 10). S koncem 19. století přichází i právo na dovolenou nebo omezení pracovní doby, tím se utvořil prostor pro zakotvení volného času do veřejného života. V zásadě byly pro utvoření volného času, jak jej chápeme dnes, důležité tyto faktory: vznik pravidelné pracovní doby a pracovního volna, dále s nástupem industrializace přemíra pracovní doby, čímž se stal nedostatek volného času sociálním problémem a konečně osvícenské myšlenky o svobodě jako základu moderního pojetí volného času. Volný čas je dnes chápán jako ukazatel úrovně společnosti a kvality života.

¹⁷ Max Weber (21. dubna 1864 – 14. června 1920) byl německý sociolog a ekonom. Jeden ze zakladatelů sociologie.

¹⁸ Wolfgang Nahrstedt (2. srpna 1932) je německý pedagog a profesor v Bielefeldu. Zabýval se problematikou volného času.

¹⁹ Hermann Giesecke (9.srpna 1932) německý pedagog. Profesor pedagogiky a politologie a sociologie na Pedagogické univerzitě v Göttingenu.

2.2.2 Mladá generace a trávení volného času

Naše pozornost se zaměří především na mladou generaci, i přesto že Le Parkour se věnují i lidé kolem třiceti či čtyřiceti let. Le Parkour je totiž v hledáčku hlavně u mladé generace, dívky nevyjímaje. Mladí společně s lidmi v důchodovém věku mají volného času nejvíce. Senioři svůj život podřizují již často zdraví, ale mladí mají sil na rozdávání a svůj život mohou žít aktivněji. Obecně můžeme tvrdit, že mladí často volného času využívají k naplnění svých potřeb a zájmů. Je ale pohyb a radost z pohybu dnes v zorném poli mladých lidí? Svět je dnes vystaven a z převážné části ovlivňován počítači a sportem a to ve všech vrstvách společnosti.

Co láká mladé chlapce a dívky k provozování Le Parkour? Le Parkour vyžaduje dřinu, nevyhnutelná bolest kloubů, svalů, nepříjemná zranění, někdy i frustrující pocity při překonávání strachu. Není možnost trávit volný čas i jiným způsobem? Proč se raději někteří mladí nepotloukají po náměstích s cigaretou v puse, či dokonce nesedí doma u počítačových her a dnes oblíbených "sociálních" sítí? Všechny tyto otázky nás zajímají a pokusíme se na ně odpovědět.

Podíváme-li se na dopad sportu na společnost, můžeme konstatovat určitý odklon od počátečních snah. V počátcích rozvoje sportu na začátku 20. století stála tato nová tělesná cvičení na určitém ideovém a myšlenkovém základu. S postupem času a po období světových válek, ale sportovní veřejnost zapomněla na tyto ideály a původní ideály upadaly. Kischnick (2000,104) se o výchovném účelu a dopadu sportu na člověka vyjadřuje:

Nebylo jeho úlohou dávat obsahy či tvořit hodnoty. Přesně opak je pravdou. Sport způsobil oddělení, emancipaci pohybu od mravnosti a jako válec pravých výchovných hodnot mohl být při výhledu do druhé půlky života vlohou jen ke vzduchoprázdnu. Kdyby bylo pohybové umění od začátku skutečně na morálně pohybovém uměleckém základu, pak by měla i naše doba jinou tvář.

Ve sportu vidí Kischnick příčinu kulturní prázdnoty. Během života člověk nasává vnější podněty a později je přijme ve svém hodnotovém žebříčku za své. Důsledky, kterými ovlivnil sport dnešní dobu, by byly jiné pokud, by

došlo k obnově tělesných cvičení v čistém a ideově nezměněném pedagogickém smyslu (Kischnick, 2000, 104). „Pak bychom stáli před kulturními impulsy a ne před kulturní prázdnotou“ (Kischnick, 2000, 104). Výchové dopady sportu jsou mnohdy zásadní v životě člověka. Lidé ztratili potřebu vychovávat další generaci v rámci čistých a pravých hodnot a hodnot fair-play. Dnes je skoro nemyslitelné, aby sportovec v rámci hodnot fair-play změnil výsledek zápasu či jinak poškodil vlastní tým či výkon. Sport je dnes jedním z klíčových ekonomických hybatelů. Výkon, výkonnost to jsou hlavní aspekty a nikoho dnes už nezajímá správné a slušné chování, prožitek nebo radost z pohybu. Jsou tyto trendy a chování správné a je toto jedním z cílů sportu? Jsme přesvědčení, že ne, sport se jen odklonil od svých počátečních kořenů. Tyto problémy jsou již ale jinou otázkou.

Se sportem, při výběru jak tráví volný čas mladí, soupeří nejvíce počítač, internet, hraní počítačových nebo konzolových her. Svět mimo realitu je pro mladé lákavou možností uniknout z problémového života plného povinností a zákazů. Ve světě počítačů, se ale skrývá jeden zásadní problém. Není to reálný život. Svět plný násilí, sexuality a nepřírodných scénářů ovlivňuje myšlení a chování dětí i dospívajících. S počítači samozřejmě přichází také mnoho výhod jak pracovních tak informačně komunikačních. Výchové dopady počítačů, ale nejsou vždy ideální.

V úvodních kapitolách jsme se již zmínili o nepřehledném množství možností, z kterých si dnes mladí mohou vybrat. Mezi dnes nejlákavější patří většinou sport, počítač, hra na hudební nástroj, četba. Velmi stručně jsme popsali dvě z těchto aktivit, abychom se pokusili objasnit problémy, které u těchto činností vidíme.

Le Parkour přichází s jednoduchou myšlenkou pohybu vpřed a přípravy na nepředvídatelné situace v přirozeném prostředí. Přirozeným prostředím je myšleno prostředí, v němž se člověk běžně pohybuje – v dnešní době se tedy bude jednat především o prostředí městské. Le Parkour je proto provozován na místech, která sám chce člověk využívat. Traceur si určí, kde bude cvičit a to hlavní, sám traceur si určí, co bude cvičit. Kischnick (2000, 105) o mládeži: „Tělesný pohyb je pro ni vítaným prostředkem, aby spojila vůli s mravností. Jak ráda by se mládež chopila příležitosti, aby pomocí pohybu mravně zesílila vůli.“

Není odpovědí na tuto výzvu například i Le Parkour? Myslíme si, že hodnoty, které přináší Le Parkour, jsou jednou z možných odpovědí na tyto výzvy. Náplň Le Parkour je především o prožitku z překonání. Překonání sama sebe, překážky, strachu, nevzdání se po prvním nezdaru, vůle nevzdat se v rámci svých reálných možností.

Při pohledu na strukturu Le Parkour v České republice můžeme konstatovat, že mladá generace o pohyb zájem má. Dokonce tento zájem vede i k organizování tréninkových skupin, organizování Jamů apod. To vše jsou schopni zařídit mladí chlapci, kteří nemají s podobnými akcemi žádné zkušenosti. Jsou toho schopni jen z čistého zájmu o Le Parkour. Pokud se dnes podíváme na věkový průměr českých traceurů tak je tento věk nejčastěji v rozmezí 15–20 let. I z toho můžeme usuzovat, že Le Parkour v sobě pozitivum má a je jednou z lepších variant jak trávit volný čas.

2.3 Prožitek a Le Parkour

Jak jsme předeslali důležitou složkou při trénování Le Parkour je prožitek z překonávání, prožitek z úspěchu a prožitek z pocitu, že pro člověka není, pokud sám chce, hranic.

Tematika prožitku byla do v průběhu devadesátých let 20. století jen málo diskutovaným problémem. V postmoderní společnosti je toto téma stále více v zorném poli filozofů, psychologů či pedagogů (zážitková pedagogika). Dobový problém, kdy se člověk snaží dopátrat smyslu svého bytí v hledání různých možností jak zaplnit určitou prázdnotu a najít tento smysl, popisuje Jirásek (2005, 195): „Situace hodnotové neukotvenosti a existenčního vakuu, pociťovaná absence smyslu se tak plně promítá do výběru a charakteristiky činností i situací, jež soudobý člověk volí pro své prožívání.“ Právě aktivita Le Parkour by mohla nabídnout onen smysl. S myšlenkami Le Parkour se pojí především prožitek překonání čehokoliv. A co má většího smyslu než překonávat životem připravené nástrahy? Prožitek z překonaného by se mohl stát člověku akcelérátorem a touhou jít příště o kus dál. Důvěra sama v sebe, své pocity, prožitky a ve své schopnosti nám určuje, jak budeme žít. „Hlubší důvěra vlastním prožitkům bez ohledu na racionální popisy prožívání někoho

jiného otevírá cestu k autentickému modu existence“ (Jirásek, 2005, 195–196). Téma prožitku je tedy důležité i pro Le Parkour, jelikož všechny tréninkové situace si s sebou nesou určitou prožitkovost.

Člověk soustředící se primárně a všemi svými smysly na činnost, kterou provozuje, se tak dostává do neobyčejného stavu vědomí, kdy dochází (Jirásek, 2005, 196) „... k celostnému propojení prožívajícího, činnosti a okolí, k integraci se světem, k holistickému „zcelostnění“, nediferencujícím mezi „Já“ a „Ne-Já“.“ Do podobného stavu se dostává i traceur, který i půl hodiny rozmýšlí svůj skok přes překážku a do nejmenších detailů se připravuje a soustředí na bezchybné a dokonalé provedení. Soustředí se na detaily překážky (prostředí), na svůj vlastní stav (prožívající) a v neposlední řadě pak na samotné provedení (činnost). Mnohdy dochází k těmto výjevům, kdy osamocený traceur stojí na okraji nějaké překážky a vypadá jako by byl myšlenkami jinde. Traceur je ale plně soustředěn na překážku, sebe a skok, nic dalšího nevnímá.

Při analýze prožitku není opomíjena ani jazykovědná část problému. Samotná etymologie slova, kdy předpona pro- označuje několik jazykových kategorií, je pro analýzu problému prožitku důležitá. Stručné shrnutí můžeme spatřovat v Jiráskově (2005, 201) vysvětlení, kdy: „Jediné, co nám předpona „pro-“ naznačuje, je intenzita a důkladnost činnosti.“²⁰

Na tomto místě je důležité upozornit na kinantropologickou diskuzi, která počátkem 21. století vznikla kolem pojmů prožitek, zážitek, zkušenost.

Jirásek (2005, 195–202) se zamýšlí nad těmito pojmy jako nad částmi řetězce. Prožitek je první částí řetězce prožitek – zážitek – zkušenost. Prožitek na člověka působí silou a intenzitou aktivit, činností či dějů vymykajícím se běžným životním situacím. Je prožíván tady a teď a není možné jeho charakter přenést do jiné časové reality. Na druhou stranu zážitek je konečný stav prožitku, myšleno jako výsledný, již proběhnutý prožitek uložený v paměti. Je zde možnost si znovu vybavit původní stav prožitku ve formě vzpomínek a analyzovat či jinak sebereflexivně uchopit jeho dopad na člověka. Zaměřen je vždy do minulosti a k již proběhnutému prožívání. A do třetice zkušenost, jakožto poslední představitel trojlístku prožitek – zážitek – zkušenost. Jakmile je

²⁰ Více Jirásek nebo Bednář.

zážitek myšlenkovými a vědomými procesy analyzován a zpracován, dochází k jeho začlenění mezi životní zkušenost. Zkušenost je dále přenositelná, ale prožitek resp. zážitek není jejím jediným zdrojem. Různé formy zkušenosti můžeme získávat audiovizuálními kanály, četbou nebo zprostředkovaně z prožitků druhých.

V diskuzi se objevuje i pojetí, které přináší Miloš Bednář (2009). Bednář se zabývá pojmy prožitek a zážitek především z hlediska hloubky jejich stop v osobnostních strukturách jedince. Prožitek prahne po vyšším účelu. Prožitek Bednář považuje za čerstvý, nevšední a hluboce vrytý do paměti zkušeností, kdy jeho zapomenutí má delšího trvání nebo, kdy prožitek mění osobnostní charakteristiky. Počítá se zde s variantou, která nevylučuje možnost jen jedné z vyslovených variant. Není podmíněno, že když je prožitek uložen v paměti zkušeností musí zákonitě ovlivňovat osobnost. Dokonce může dojít ke změně osobnostních charakteristik bez paměťové stopy nebo naopak k uložení v dlouhodobé paměti, kdy prožitek vyčkává a až po několika letech či desetiletích vyvstane z paměti zkušeností a pozmění osobnost. Prožitkem Bednář (2009, 94) neoznačuje část vědomí jako v psychologii, ale ve skrze filozofickém pojetí, fenomén vyčleňující se proti běžným zážitkům. Zážitek oproti tomu je časem již poznamenaná, všední a mělčí stopa v paměti zkušeností (Bednář, 2009, 205).

Ze stručného popisu problematiky prožitku můžeme pochopit důležitost prožitku právě pro Le Parkour. Každé úspěšné překonání překážky posouvá traceura dál za jeho původní hranice. Le Parkour učí, že každý neúspěšný pokus má jen stupňovat soustředění na další a další pokusy. Kladné prožívání je hnací silou, jež traceura vnitřně posiluje a on tuto sílu transformuje do dalšího a sebevědomějšího pohybu. Jistota při pohybu v prostředí, kde jiní lidé tápou, přináší traceurovi možnost stát se pomocnou silou druhým. Pohyb bez zjevných hranic dodává jakýsi vnitřní klid. „Abych obohatil svou identitu novým prožitkem, musím při jeho zakoušení svou stávající identitu pozapomenout, opustit či suspendovat. Ze vzniklé distance mohu pak silou reflexe a syntézy integrovat povýšený prožitek do organismů/struktur identit osobních i nadosobních“ (Bednář, 2009, 99). Použijeme-li tuto tezi v souvislosti s Le Parkour, nacházíme zajímavý pohled. Plné soustředění na prováděný pohyb (např. první pokus

o přeskok třímetrového volného prostoru), totiž vyžaduje oproštění se od svého strachu, od osobnostních charakteristik, které svazují fyzické dispozice. Až po oproštění těchto brzdících aspektů jsme schopni pohyb provést a tím dojít k onomu pocitu z prožití, k prožitku. A dále tento prožitek zařadit mezi své zkušenosti.

2.4 Emoce a Le Parkour

Ve světě Le Parkour stejně jako v jiných druzích disciplín, aktivit nebo činností je důležitá i emoční stránka věci. S pojmem emoce se všeobecně ztotožňuje i termín cit a všeobecně se předpokládá význam obou termínů. Psychologie však není schopna pojem emoce vymežit a jednoznačně definovat (Nakonečný, 2000, 8). Různé přístupy ke zkoumání emocí a citů podávají zejména dvě pojetí: behavioristické a fenomenologické pojetí.

Behavioristický přístup odmítá termín cit a cítění, jelikož nechtějí studovat stav vědomí jako subjektivní jev. Subjektivní danost, není pro toto pojetí vědecká. Fenomenologický přístup naproti tomu chápe city jako soubor zážitků, kde se pohlíží na chování psychických procesů k duševní stránce nebo k souvislostem duševního života a zážitků začleňujících se do psychických životních souvislostí (Nakonečný, 2000, 9–10). Psychologický význam emocí se vztahuje ke stavu podráždění organismu, který se projevuje třemi způsoby (Kreche, Crutchfield, in Nakonečný, 2000, 10):

- emocionální zkušenost (zážitek) – tj. cit, kdy jednatel pociťuje emoci,
- emocionální chování – jednatel se chová emocionálně, například utíká, útočí...,
- fyziologickými změnami v organismu – mimo metabolických změn jsou to také projevy motorické a výrazy obličeje.

Podstatu subjektivních emocí zkoumá filozoficko-fenomenologický přístup, jehož hlavním představitelem byl J.-P. Sartre. Fenomenologie emocí se zabývá popisem tří druhů emocí. Patří sem jednotlivé citové reakce (radost, smutek, hněv), vývojově vyšší druhy citů, které vyjadřují vztah individua

k základním kulturním hodnotám (etické a estetické city) a konečně vývojově vyšší druhy sociálního cítění komplexnějšího charakteru jako jsou láska nebo přátelství (Nakonečný, 2000, 234). Fenomenologie emocí vycházela původně z introspekce emocí jedince, což nebylo ideální, jelikož se docházelo k různým výsledkům a výkladům. S nástupem nového bádání v problematice emocí v posledních letech se pojetí fenomenologie pozměnilo. Již se nevychází jen z introspektivního pozorování, ale jsou využívány i behaviorální metody. „Principiálně jde však o fenomenologii citů, tj. zážitkových struktur jednotlivých emočních fenoménů“ (Nakonečný, 2000, 235).

Ve světě Le Parkour se setkává traceur nejčastěji s dvěma druhy emocí. Jsou jimi strach a radost.

2.4.1 Strach

Traceur stojí nad čtyři metry hlubokou nicotou a připravuje se na svůj skok. Jen málo z lidí by nepocítilo strach nebo úzkost. Ten úzkostlivý pocit, který svírá hrdlo, omezuje pohyblivost a paralyzuje svalstvo. Jaká je podstata strachu? A je strach užitečný či nikoliv?

Strach je obecně chápán jako reakce organismu na hrozící či stávající nebezpečí a z vrozených dispozic je strach pociťován jako reakce hrozící bolesti nebo smrti. Z psychologického hlediska je primární funkcí strachu obrana organismu, hledání bezpečí spojené s útěkovou reakcí. Mírnější formou strachu je obava a na opačném pólu stojí silnější strach – zděšení. Důležitou tezí v rámci charakteristiky strachu se stává: „Strach může vyvolávat nejen přítomnost hrozby, ale i nepřítomnost jistoty a strach, který zřejmý předmět, je označován jako úzkost...“ (Nakonečný, 2000, 256). Tato teze pro naši práci stěžejní, jelikož to strach a úzkost jsou často zaměňovány. A hranice mezi těmito dvěma emocemi jsou mlhavé. Traceur totiž nepocituje strach v pojetí Nakonečného (2000, 235–259), který by byl podmíněn konkrétním předmětem, ale pociťuje zmiňovanou nepřítomnost jistoty, konkrétně u skoku jistota bezpečného doskoku.

2.4.2 Úzkost

Jak již bylo řečeno výše, hranice mezi strachem a úzkostí nejsou ostré. Je-li strach reakcí organismu na určitý objekt, poté úzkost může být relativně stálou vlastností osobnosti. Člověk se cítí úzkostlivý a v ohrožení, ale neví čím. Kierkegaard (in Nakonečný, 2000, 240) označuje úzkost s filozofického pohledu za základní existenciální pocit člověka, která je vyvstávající obavou nemající předmět a charakterizující specificky lidskou osobnost. Označuje úzkost za jakési tušení ohrožení. Hlavním rozdílem mezi emocí strachu a úzkosti je předmět, který na subjekt působí. U strachu je tento předmět reálný a jeho působení na subjekt probíhá v přítomném čase. Naopak u úzkosti je předmět neidentifikovatelný a úzkostlivý pocit vyvolává obavu z něčeho budoucího. Úzkost se týká více subjektu, natož strach je zaměřen více na objekt (Nakonečný, 2000. 241). Ve vědecké literatuře panují i názory, že strach a úzkost je oddělovat zbytečné, M. B. Arnoldová (1960) tento směr psychologie jen potvrzuje (Nakonečný, 2000,241). Při některých výzkumech týkající se aktivace ve spojení z úzkostí se došlo k zajímavým závěrům (Frohlich, in Nakonečný, 2000, 241–242). Výzkumy prokázaly rozdílnými nálezy, že úzkost může způsobit aktivační i útlumové chování nebo psychickou aktivitu. Zároveň se ale poukazuje, že výzkum je problematický zejména z důvodu směřování strachu a úzkosti. Úzkost je tedy nepříjemný duševní emoční stav, doprovázený předtuchou nejasného nebezpečí, kdy je velmi těžké určit předmět hrozby.

2.4.3 Úzkost nebo strach?

Z uvedených dvou stručných popisů není zcela zřejmé co vlastně traceur prožívá. Z části můžeme konstatovat podobu s emocí strachu. Předmětem nelibého pocitu je chybějící jistota ze správného doskoku nebo dokonce samotný pád a následující bolest. Naopak ale můžeme dodat, že to co působí nelibé pocity, není jednoznačně identifikovatelné a nepůsobí na nás v přítomném čase, ale v čase teprve následujícím. Strach je přesto obranou reakcí organismu, která traceurovi napovídá, aby svou činnost raději nedělal, a svazuje mu tím pohybový aparát. Což pokud přihlédneme zpět k úzkosti,

můžeme ihned doplnit možností aktivačního či útlumového důsledku, který může úzkost způsobit.

Přikláníme se k názoru, že Le Parkour v sobě spojuje obě varianty, které bezesporu spolu souvisejí a doplňují se. Důležité je pro traceura svůj strach resp. úzkost překonávat. Jedině překonání strachu či úzkosti totiž může traceurovi přinést pocit úspěchu a tím i radost.

2.4.4 Radost

Po překonání strachu resp. úzkosti nastává situace samotného provedení činnosti, aktivity, v případě Le Parkour skoku. V této situaci může dojít ke dvěma druhům závěrů. Jakmile se skok nevydaří, přichází smutek z nepovedeného a nevydařeného nebo naopak, když se skok vydaří, přichází radost. V práci se budeme věnovat emoci radosti.

Radost je vnímán jako příjemný pocit na určitý úspěch či získání něčeho. „Máme radost, získáme-li něco žádoucího, nebo když se vyhneme ztrátě něčeho žádoucího, přičemž obsah tohoto citu je určován jeho předmětem, resp. hodnotou tohoto předmětu“ (Nakonečný, 2000, 247). Stejně jako u strachu se radost může diferencovat na slabší formu, což představuje pocit spokojenosti a nejsilnější formu představující pocit štěstí. Spouštěčem pocitu radosti může být velmi mnoho různorodých činitelů. Izard²¹ považuje: „... radost spíše za vedlejší produkt vnímání, myšlení a jednání: může být důsledkem různých stadií tvořivosti, objevu, triumfu, tělesného pohybu, ale i jídla a pití a všeho, co zmenšuje nebo odstraňuje stres, strach a různé každodenní nepříjemnosti“ (in Nakonečný, 2000, 249). Vnímá tedy tělesný pohyb jako možný spouštěcí mechanismus pocitu radosti, což Le Parkour může přinést. Důležitým aspektem pocitu radosti je jeho funkce. Obecně můžeme konstatovat, že emoce přinášejí biologické a sociální funkce. Zaměříme se na biologické funkce, které se projevují zejména ve spojení radosti a triumfu, kde se člověku nabízí „... vysvětlení pro to, že ve fenomenologických popisech radost se objevují pocity moci, vitality a sebedůvěry (Izgard, in Nakonečný, 2000, 249).

²¹ Carroll Ellis Izard (1924) americký psycholog zabývající se diferenciací emocí.

Právě radost způsobuje u traceura pocit sebedůvěry k dalšímu tréninku a překovávání další překážek. Způsobuje i optimismus, který emoce radosti doprovází smíchem, což je jedním ze základních prostředků, který „především usnadňuje a zesiluje jeho sociální otevřenost či komunikovatelnost; nabízí ulehčení od nepříjemných zážitků...” (Nakonečný, 2000, 249). Otevírá traceurovi oči k vidění světa v optimističtějším světle. A dodává smysl jeho dalšímu konání.

2.5 Smysl a Le Parkour

Jestliže se dlouhodobě zajímáme o nějakou problematiku, nemůžeme opomenout otázku smyslu a smysluplnosti problému. I pohybová činnost (Le Parkour) v systému kinantropologie musí být podrobena otázce po smyslu. Z historického hlediska je problém smyslu zkoumán nejen psychologii, ale především filozofií. Sokol (1996, 357–358) vysvětluje smysl trojím způsobem. Smysl jako počítky jednotlivých smyslových orgánů (sluch, čich, zrak), smysl jako uvědomění a pochopení pro určité situace a věci (smysl pro zodpovědnost, či smysl pro míru) a konečně smysl jako hlubší význam činnosti, věci, události nebo jednání. Náš pohled bude zaměřen především na tento třetí druh smyslu, na smysl jako význam, účel nebo smysluplnost s přesahem k budoucím významům a pokračování. Důležité je si uvědomit, že neexistuje předem daný smysl, nikdo nemůže určit společnosti životní smysl, každý jednatel volí sám svůj způsob prožitku, který je dán individuálním přístupem ke smyslu. S problematikou se pojí i otázka životního smyslu. Sokol (1996, 358) uvádí, že se: „... často klade i otázka po smyslu života, na niž filozofie nemůže odpovědět, protože každá odpověď by tento smysl zvěčnila.“ Filozofie hledá spíše otázky než odpovědi. Životní smysl je důležitý z hlediska jednotlivce nikoliv na zobecněném veřejném smyslu života.

Neměli bychom hledat abstraktní smysl života. Každý má v životě své specifické povolání a poslání. Každý je povinen uskutečňovat konkrétní určení, jež žádá splnění. Nikdo v tom nemůže být nahrazen, ani se jeho život nemůže opakovat. Úkol každého je stejně jedinečný jako jeho specifická příležitost tomuto závazku dostat (Frankl, 1994, 71).

Jedním z podstatných aspektů lidského života je hledání jeho smyslu (životního údělu). Každý jednotlivý člověk nachází tento úděl v jiných sférách. Smysl není stálou, neměnnou substancí, ale v čase „...pluralitní a pohyblivou entitou“ (Bednář, 2009, 169), stává se pro jednotlivce individuálním a není „...něco abstraktního, něco univerzálního, shodného pro všechny lidi.... Je vždy jedinečný, individuální, nalézající se v bytostně personálních rovinách lidských činů a postojů.“ (Jirásek, 2005, 178). S jedinečností smyslu musí jít ruku v ruce i možnost volby (Jirásek, 2005, 172). Jakmile by totiž možnost zvolit si nebyla naplněna, bylo by nalezení smyslu nemožné, resp. smysl by byl jen jeden nalinkovaný, což by vedlo k narušení podstaty smyslu. Smysl na člověka nečeká někde hluboce skrytý a čekající na objevení. Není možné smyslem obohatit nějakou činnost či přivlastnit smysl nějakému postoji. Jirásek (2005, 178) je přesvědčen, že: „Smysl se dostavuje jako vedlejší účinek seberealizace, jako postranní efekt sebetranscendence. Bytostně personální postoj (láska k milované osobě) či existenciální zážitek nelze vytyčit racionálně.“

Pokládáme si tedy otázku, lze hledat smysl v pohybové aktivitě (Le Parkour)? Zastáváme názor, že hledat smysl v pohybové aktivitě (Le Parkour) možné je. „Smysl lidského způsobu bytí je nahlédnutelný pouze prostřednictvím smyslu jednotlivých činností, jež toto bytí naplňují a zároveň smysl jednotlivých aktivit je nahlédnutelný výlučně vzhledem k celku životního naplnění“ (Jirásek, 2005, 171). Je důležité vidět nahlížení v otázkách smyslu (v kinantropologii) v tomto sepjatém (hermeneutickém) kruhu, kdy odpovědi jsou viděny jak v rámci jednotlivin, tak v rámci celku.

Při charakteristice kategorie smyslu musíme určitě přihlížet k jeho hodnotovým vlastnostem a úzkým sepjetím s hodnotami popř. hodnocením. Až v případě ztráty smysluplného dochází k plnému docenění smysluplnosti. Tyto situace jsou většinou zkouškou, kdy, pokud se jedná o ztrátu životního smyslu, jedinec utíká z reality bez smyslu (i smrt) nebo přehodnocuje své hodnoty a uchyluje se k hledání nového smyslu. „Hodnotu čehokoliv (věcí, schopností, člověka) rozeznáme v plné plasticitě ve chvíli, kdy přijdeme o možnost realizace možností, jež dané jsou poskytuje“ (Jirásek, 2005, 172). V rámci této teze stačí popřít existenci, pro člověka smysluplné entity (činnost, událost) a představit si život bez ní.

Nemá-li činnost smysl, je stále činností, která dokáže člověka seberealizovat? Je vůbec taková činnost možná? Přikláníme se k názoru, že hodnotu lze hledat ve smysluplných činnostech a ty jediné jsou projevem pravého, původního prožívání (Jirásek, 2009, 171). Můžeme nalézt smysl v pohybové činnosti a tudíž i v Le Parkour? Co rozhoduje o smysluplnosti činnosti? Je rozhodující člověk, čas, společnost nebo sama činnost? Jsou odpovědi na tyto otázky rozhodující? Nebo samotný pohyb je odpovědí na vše?

Při hledání smyslu v pohybových činnostech má zásadní význam skutečnost vnějšího a vnitřního světa. Kdy i z našeho pohledu je zásadní svět vnitřní, imanentní. Docházíme k poznání, že slepou cestou je hledání smyslu v určitém objektu či symbolu vně osobnosti, ke kterému se člověk s nadějí upíná (radost, štěstí, hodnota nebo idea). A onou správnou cestou je, hledání v samotné činnosti, kterou osobnost vykonává, ta nás přivádí k pravému, autentickému bytí a „... tudíž k rozkrytí smysluplnosti našeho konání, k osmyslnění naší činnosti“ (Jirásek, 2005, 174).

„To jak se člověk pohybuje, takový je smysl jeho života“ (Adler, 1995, 42). Toto pro nás zásadní tvrzení je podstatou všeho smyslu, který v Le Parkour hledáme. Každý pohyb má v sobě imanentní skryté vlastnosti o osobnosti, jež pohyb vykonává. Definuje nám její životní styl. Způsob pohybové činnosti charakterizuje jednotlivce, určuje osobnostní charakteristiky, specifikuje etnické, generační, rasové a individuální aspekty osobnosti. To kde a kdy se pohyb provádí, spoluvytváří kontextové podmínky „... pro adekvátní interpretaci pohybu, který vždy můžeme vnímat v rovině kulturního symbolu“ (Jirásek, 2005, 180).

Lidský pohyb v sobě také ukrývá symbolickou sémantiku. Ze snah o porozumění těmto pohybům jako symbolům vznikají snahy interpretovat pohyb na základě pohybu samého (schopností a dovedností). S Le Parkour se pojí dva základní způsoby pohybu: běh a skok. Podíváme-li se na interpretaci těchto základních pohybových činností, dojdeme k zajímavým závěrům. Běh je podle Kischnicka (2000,108) spolupůsobením dvou protilehlých sil. Běžec produkuje plynulý pohyb vpřed jen v případě, že obě síly vyrovná, udrží si tak pozici mezi nahoře (vznos) a dole (tíže). Pomyslný střed a vyrovnanost, která se promítá i do cesty životem. Symbolické překonání obou sil a nastolená

rovnoměrnost zaručuje, že člověk nepropadne ani jedné z nich. Skoky se oproti tomu vyznačují nejistotou v podobě ztráty půdy pod nohama a s tím spojeným pocitem zvládnutí sebe sama, sebevědomím a optimismem. Skokem se člověk posouvá dál za hranice, které bez přeskočení nemůže překonat. Se skokem zanechává člověk za zády minulost a pohybuje se vstříc budoucnosti dál do nejistoty (Jirásek, 2005, 110). Symbolické vyjádření pohybů nám určuje jejich význam a s významem se pojí právě smysl. „Všude, kde se setkáváme se symboly, setkáváme se také s významy a tudíž se smyslem“ (Jirásek, 2005, 181). Uvažujeme tedy, pokud by pohyb ztratil svou symbolickou podstatu ztratil by i význam?

Traceur tedy připustíme-li relevanci těchto tezí, by měl být člověk vyrovnaný, hledící kupředu, oplývající sebevědomím a optimismem, plně zodpovědný za svůj život. A tím, že jsme v životě schopni přijmout plnou zodpovědnost za své žití, nalézáme smysl (Jirásek, 2005, 176). Lidský pohyb jako nezbytná složka lidského bytí je i svou nepřenositelnou formou vnímání obohacím životní reality. A proto i Le Parkour může být pro někoho obohacím, které spoluvytváří smysluplnější realitu. Pohyb kupředu, který bez ostychu překonává všechny nastražené překážky, je prost soutěživosti. Člověk je oponentem jen sobě samému. Dovolíme si zde poupravit Jiráskův (2005, 179) výrok: „Smysl Le Parkour nespočívá v intelektuální, nýbrž v existenciální sféře.“

2.6 Životní styl a Le Parkour

S rozvojem a rozšířením Le Parkour se objevují také tendence zahrnout tuto pohybovou činnost a způsob myšlení do problematiky životního stylu. Slepíčková (2005, 37) definuje životní styl jako: „... paletu prakticky všech lidských aktivit od myšlení, přes chování až po jednání, a to takových, které zaujímají v životě trvalejší místo, většinou se opakují, jsou typické a předvídatelné. Nejčastěji se posuzuje podle názorů, postojů a chování.“ S problematikou životního stylu je v české sociologii zmiňován i termín životní způsob, životní sloh nebo životní dráha, s kterými se sémanticky prolíná a mnohdy se do diskuze připojuje problematika podmínek života (Valjent, 2008,

2). K nejméně objasněnému vymezení patří rozlišení pojmů životní styl a životní způsob. Při konfrontaci obou pojmů dochází v literatuře k rozporům i sbližování. Mnoho autorů užívá termínů jako synonym, neexistuje jednotnost názorů při vzhledem k vymezení pojmů životní styl a životní způsob (Valjent, 2008, 4). Druhým pojetím je využívání pojmu životní způsob jako širšího, nadřazeného pojmu životní styl. „Kategorie životního způsobu může být obecnějším východiskem, kdežto kategorie životního stylu jeho konkretizací“ (Valjent, 2008, 4). My v práci budeme pracovat s pojetím životního stylu, jak jej definovala Slepíčková.

V Le Parkour jako životním stylu můžeme spatřovat, s přihlédnutím k definici Slepíčkové, určité problémy. Le Parkour je určitě lidskou aktivitou a z předchozího textu můžeme říct, že i způsobem myšlení, chování a jednání. Zaujímá však Le Parkour v lidském životě trvalejší místo? Vzhledem k mládí disciplíny i traceurů nemůžeme dokázat trvalost v životě jednotlivců. S tímto vyvstává problém stálosti životního stylu. Životní styl totiž není stavem neměnným, ale je proměnlivý v čase.

Forma životního stylu je podmíněna několika faktory, které člověka provázejí během života. Životní styl je jedním z aspektů ovlivňující kvalitu života a je spoluutvářen interakcí s okolím. Mezi další vnější činitele podílející se na vytvoření životního stylu patří vlivy výchovného charakteru, ekonomického zázemí, kultury, sociálního prostředí. Svou podstatnou roli hrají i vnitřní faktory jako jsou vrozené dispozice nebo osobnostní vlastnosti jedince (Slepíčková, 2005, 37). Životní postoje a hodnotové žebříčky jednotlivce nasvědčují o životním stylu také mnoho, ale zde můžeme nalézt určitý rozpor. Například většinová společnost ví o škodlivosti alkoholu, ale přesto se najdou lidé, kteří pijí alkohol v nepřiměřené míře nebo jsou přímo na alkoholu závislí. Z definice Slepíčkové je patrný vliv životního stylu a tedy vnitřních motivačních pochodů a hodnotových charakteristik na lidské chování. V tomto bodě definice je nutné připustit možnost ovlivnění zvenčí. Masmédia jako televize a internet mohou v mnohém chování lidí ovlivňovat a manipulovat s ním. Nebo v případě mládeže, tlak „party“ může ve velké míře ovlivnit dětské chování. Slepíčková (2005, 37) však uvádí, že: „Když přestanou vnější tlaky působit, může své chování velmi rychle změnit a vrátit se k původnímu.“

V průběhu života se potřeby člověka mění a mění se i prostředí, ve kterém se člověk pohybuje. S těmito změnami dochází i k transformaci životního stylu, ba dokonce k jeho úplnému přehodnocení. Rozdíly jsou nejmarkantnější v porovnání stylu mladé a staré generace lidí. Odlišný životní styl ovlivňuje i prostředí nebo historický vývoj společnosti. Prostor vesnický je charakteristický jiným životním stylem než prostředí městské. Odlišnost různých etnik či národů je také pro různorodost životních stylů příznačná.

Le Parkour se stává pro traceury jak sami mnohdy uvádějí v rozhovorech a ve videích životním stylem. Jaký životní styl mají na mysli? Můžeme nějak diferencovat životní styly a zařadit je pod určitou kategorii? Vážanský a Smékal (1995, 50) diferencují životní styly podle profesora volného času F. Romeisse-Strackeho na tyto tři kategorie:

- Pracovně orientovaný životní styl – Zde je pro jedince hlavním smyslem života profesní život a činnost. Volný čas chápe jedinec jako zbytkový a tráví ho regenerací pracovních sil a k zotavení po práci.
- Hedonistický životní styl – Práce a volný čas zde stojí v kontrastu a vystupují zde jako dva protipóly. Práce je důležitým aspektem pro obživu, ale je zde citelný přesun zájmu jednotlivce k oblasti soukromí, rodiny a volného času.
- Celistvý životní styl – Jde o zásadní změnu v pojetí volného času a práce. Jedinec, jenž je součástí tohoto životního stylu se snaží o propojení pracovní činnosti se svým volným časem a tím docílit smazání hranic mezi těmito dvěma oblastmi. O spojení výdělečné činnosti a smysluplné aktivity ve volném čase.

Vážanský a Smékal (1995, 50) uvádějí prognózu, kterou vyslovil H. W. Opaschowski o vytvoření nového životního stylu:

- Volnočasově kulturní životní styl – Tento styl ovlivní chování lidí ve volném čase ale i životní zvyklosti a působí zpětně na pracovní činnost. Nový styl nabízí člověku jiný pohled na možnosti jak trávit

volný čas. Důležitým východiskem je směřování od pasivity k aktivitě. Životní styl je založen na rozvoji sebe sama, na fantazii, spontánnosti, osamostatnění a dalších kreativních činitelích, jež pomáhají rozvíjet osobnost.

Jak si můžeme povšimnout, na posledním druhu životního stylu jsou nápadné znaky náležící i k pohybové aktivitě Le Parkour. Můžeme konstatovat sblížení volnočasově kulturního životního stylu a „životního stylu“ Le Parkour.

Zatím jsme hovořili o životním stylu a vztahu k jednotlivci, ale určitě by bylo chybné tvrdit, že životní styl je specifikum jen určitého individua. V souvislosti s životním stylem se často mluví o životním stylu určitých skupin, kolektivů nebo populace. Jandourek (2001, 243) uvádí: „Výrazný životní styl může přejít v subkulturu.“

2.7 Vymezení subkultury

Než přistoupíme k popisu subkultury Le Parkour je třeba vymezit několik termínů, především pojmy kultura a subkultura. Kultura je, od dob kdy člověk vystoupil z přirozeného přírodního prostředí, součástí lidského pokroku a života. Jandourek (2001, 136) vymezuje kulturu jako souhrn: „... všech životních forem, hodnotových představ a životních podmínek obyvatel na časově a prostorově omezeném úseku.“ V Jandourkově (2001, 136) pojetí je pojem kultura spojen s lidským vymaněním z přírodních zákonitostí. Kultura je mnohoznačné slovo, někdy se používá i pojem civilizace. Pojem kultura v užším označení vyjadřuje tzv. vyšší kulturu, jedná se o soubor významných uměleckých děl a civilizačních počinů (Jandourek, 2003, 175). Širší pojetí termínu kultura: „V širokém významu tohoto pojmu je však součástí kultury všechno, co lidé vytvářejí“ (Jandourek, 2003, 175). Výpovědní hodnota širokého pojmu, myšleno kultura v širším smyslu, je velmi malá, proto se mluví často o různých druzích kultur. Kultura je soudržným systémem. Tento systém je utvořen částmi, které k sobě nejsou přiřazeny nahodile a libovolně, tvoří ucelenou strukturu, jež se mění i sebemenší změnou jednotlivé i malé části. Kultura je utvářena složkami materiálními, duchovními a normativními. Základní aspekty kultury jsou

přenášeny z generace na generaci (enkulturace) prostřednictvím symbolů a to jak vědomě nebo nevědomě (Jandourek, 2003, 175–178).

Symbolickou složku kultury je třeba si blíže specifikovat. Symbol odkazuje k něčemu, symbol něco zastupuje. Například podání ruky je symbol přátelského pozdravu. Jandourek (2003, 176) „Takto je symbol cosi viditelného, co odkazuje k něčemu, co vidět není, nebo to není přítomné.“ Symboly a jejich studiem se zabývá věda z oblasti lingvistiky – sémiotika (věda o znacích a jejich významech). V sémiotice se rozlišují různé druhy symbolů a znaků. Často dochází i k rozlišování mezi jednotlivým symbolem a znakem. Symbol fyzicky představuje něco, čemu se nepodobá, je často víceznačný a je závislý na kultuře (Jandourek, 2003 176). Obecně můžeme rozlišovat mezi symboly neverbálními a verbálními. Lidská společnost nejvíce rozvinula verbální sféru symbolů a to především v souvislosti s užíváním a vývojem jazyka. „Jazyk umožňuje odpoutávat se od momentální reality a vyjadřovat nejen to, co je, ale také věci pouze možné“ (Jandourek, 2003, 176). Symboly hrají v prostředí kultury a s tím spojeného přenosu kultury nezastupitelnou roli. Jazyk je právě jedním ze symbolů, který je nenahraditelnou složkou lidské kultury.

Kultura představuje lidské úsilí. Toto úsilí vyúsťuje především ve snahách zesílit kolektivní sepjetí a soudržnost. Vznikají tak pevnější sociální vazby a vztahy, kde je jedinec integrován či vyloučen z kolektivu. V krajních případech dochází k protěžování kultury jedna na úkor kultury druhé, nadřazování kultury nad druhou. Jedinec rozlišuje soubor kultur vlastních a cizích a bere je za své či se proti nim ohrazuje. Částí většího kulturního celku je tzv. subkultura. Subkultura je jednou ze složek velkého systému kultury, subkultura je jakousi podmnožinou, kde množinou je kultura.

Subkultura se vymezuje proti obsáhlejší kultuře především množstvím společných znaků, které se odlišují od většinové kultury. Jedná se o soubor specifických norem, hodnot, vzorců chování a životního stylu, kdy pokud dojde k rozporu jmenovaných znaků s většinovými hodnotami, dochází ke konfliktům s veřejností resp. společnostmi. Pokud dochází k radikalizaci kritických postojů vůči většinové kultuře, může dojít až ke vzniku kontrakultury (Vodáková, Petrusek, 1996, 1258).

Pojem subkultura se začal používat od 40. let 20. století ve společenských vědách, kdy byla subkultura vymezována jako dílčí kategorie širší kultury. Jednu z prvních definic subkultury uvádí Gordon v roce 1947 (Gordon, in Buryánek, 2005, 3), kdy mluví o: „pododdělení národní kultury, složené z kombinace sociálně situačních složek, jako je třídní status, etnický původ, městské nebo venkovské osídlení a náboženská příslušnost, které tvoří svou kombinací fungující jednotu, jež integračně upevňuje na ní se podílející jedince.“ Gordonovo pojetí počítá se subkulturou jako jakýmkoliv společenstvím lidí, typické společnými znaky uvnitř vyššího celku. Naproti tomu Holmes (Holmes, in Buryánek, 2005, 3) definuje subkulturu jako skupinu, která je součástí širší kultury, ale má své odlišné normy, hodnoty a životní styl. V práci však budeme přihlížet k definici subkultury, kterou uvádí Buryánek (2005, 3): „Společenství lidí, které je charakteristické určitými znaky (hodnotami, symboly, chováním, zvyky, vzhledem) uvnitř širšího kulturního rámce, do něhož patří. Subkultura záměrně udržuje svou odlišnost vůči dominantním normám, z nichž některé zcela vědomě neguje“

Pokud je většinová kultura komplexní a populace hodně diferencovaná tak je utváření subkultur pravděpodobnější. Vznik subkultur je spjat především s mládeží. Mladí lidé často utvářejí skupiny subkultur, jelikož právě ve věku adolescence je běžnější tendence lišit se od většinové společnosti. Pro studium subkultur jsou důležitá 70. léta 20. století především proto, že se začalo diskutovat o pohledu, kdy jsou zdůrazňovány odlišnosti jednotlivých dílčích subkultur mládeže.

... přesun od velkých teorií a koncepcí je charakteristický zájmem o konkrétní témata a problémy mládeže, jako jsou nezaměstnanost, narkomanie, marginální skupiny, vztah k nové technologii, účast v ekologickém a mírovém hnutí, problém mladé rodiny apod. Současná i nedávná hnutí a subkultury v mnohém převzaly dědictví uměleckých avantgardních komunit 20. století stojících na bázi futurismu, dadaismu a surrealismu. Od uměleckých komunit se však odlišují větším důrazem na ideologii životního stylu (Buryánek, 2005, 4).

Subkultury mládeže se během 20. století vyvíjely od beatníků, hippies přes punkery, skinheads až po squatory a hip hop. V 90. letech je charakteristické prolínání všech předchozích subkultur a vznik velkého množství nových. Subkultura se vymezuje i v podobě odlišného životního stylu nebo jiným odíváním. Odlišný životní styl je v subkultuře určován vlastními subkulturními hodnotami a normami. V různých subkulturách se objevují nové a neotřelé vzorce chování, které majoritní kulturu oživují a tím posouvají dál ve vývoji (Buryánek, 2005, 5). Vznik subkultury je nahodilý a důležitým faktorem je neformálnost utvořeného společenství. V systému subkultur se setkáváme s typologií, která dělí subkultury do těchto základních druhů:

- Sociální subkultury – Tvorba skupin je sekundárním jevem patologických jevů (narkomanie, alkoholismus, ztráta domova). Tento druh subkultur můžeme označit za stálé.
- Módní subkultury – U tohoto druhu skupin se jedná především o lákavost, kterou nabízejí. Mládež je těmito skupinami fascinována a chce patřit mezi ně. Převládá tu touha být moderní, být „in“ a důležitým aspektem je hudba.
- Subkultury jiné – Tento druh skupin je utvářen společnými znaky profesními, náboženskými nebo uměleckými (Erdinger, 2006, 1).

2.7.1 Subkultura Le Parkour

Subkultura Le Parkour, jak bylo zmíněno v kapitole David Belle, vznikla náhodně. Belle z počátku nepředpovídal rozvoj Le Parkour do takové šíře jak je tomu dnes. Le Parkour tímto tedy nepatří do žádné oficiální či formální organizace. Vznikají jen skupiny zabývající se shodnou aktivitou s obdobným životním stylem. Problematikou subkultury se již ve své diplomové práci zabývala Kociánová (2010, 37–41). Podíváme-li se na znaky subkultury analyticky a postupně rozkryjeme po jednotlivých částech subkulturu, zjistíme, že Le Parkour má několik znaků potvrzujících jeho příslušnost k jednotné subkultuře.

Le Parkour je v rámci subkultury konstruován třemi základními aspekty. První složku dokládá snaha traceura o zdokonalování sebe sama

a uspokojování potřeb – materiální aspekt. Druhým je souhrn idejí, hesel a myšlenek, které s sebou nese Le Parkour – duchovní aspekt. A konečně třetí jsou normy, pravidla (nesoutěžní), chování a myšlení, jako je například nesoutěživost, otevřenost a rovnocennost (Kociánová, 2010, 39). Individualita, kreativita a účelnost v pohybu je primárním znakem odlišující Le Parkour od většinové kulturní společnosti, kterou ovšem traceuři plně respektují a uznávají. Není tedy běžná situace, kdy traceur je plně vyčleněn ze společnosti. Le Parkour dovoluje svou volností plně fungovat v běžné společnosti a dále plnit sociální a společenské role (zaměstnání, studium). Traceur vidí okolní svět jiným pohledem. Svě tělo vidí jako nástroj, o který je třeba pečovat, ale který mu zároveň propůjčuje, v kombinaci vědomím, myšlením a emoční složkou, nebývalé možnosti. Traceur nevidí, jak se může leckomu zdát, jen sebe sama, ale také v rámci nepsaných pravidel a norem, pomáhá svými zkušenostmi a radou druhým. Traceuři nechtějí být vyčleněni ze společnosti, ani nechtějí jinak narušovat její pravidla. Traceur využívá svého těla a připravuje se fyzicky i psychicky na překonání každé překážky, na kterou podle svého úsudku stačí. Pohyb je hlavní náplní Le Parkour, traceur se nechce stavět do opozice proti společnosti ani fascinovat svým pohybem. Traceur se chce především radovat z pohybu. Životní styl, jež traceuři upřednostňují je charakteristický pohledem na svět a viděním ho z jiné perspektivy. Jako subkultura se Le Parkour vyznačuje i svým sémiotickým obsahem. S Le Parkour se pojí mnoho symbolů ať již oblečení nebo specifický slang, který využívá často francouzských a anglických výrazů pro pojmenovávání různých technik a cviků (Atkinson, Young, 2008, 61–62). Jednotlivé skupiny Le Parkour mezi sebou komunikují nejčastěji prostřednictvím internetu nebo na organizovaných setkáních – Jamech. Le Parkour je v čase poměrně stálou aktivitou, jelikož neomezuje tolik jako příslušnost k jiným subkulturám. Nástup do zaměstnání nebo založení rodiny není tudíž tou hraniční událostí, kdy se skupina opouští. Pokud je traceur obeznámen s podstatnými myšlenkami a chce jim dostát, stává se tak Le Parkour jeho celoživotní cestou.

Důležitý je také fakt, že Le Parkour je po celém světě v základních charakteristikách chápán a provozován obdobně. Samozřejmě, jak jsme uvedli výše, existují určité krize a diskuze, ale podstata zůstává stejná. Hodnoty

a ideály se tak šíří prostřednictvím internetu, skupin Le Parkour (crews) do celého světa (Kociánová, 2010, 39–40).

3 Možnosti a problémy Le Parkour

S Le Parkour je v době, kdy je disciplína na vzestupu, spojeno mnoho problematických situací. Le Parkour je spojen nejen s bouřlivými diskuzemi nad některými problémy (soutěž, freerunning), ale i s potenciálem a možnostmi jak Le Parkour využít, v duchu myšlenek, mimo její základní vymezení. S růstem zájmu o Le Parkour je spojen především problém soutěže a soutěživosti.

3.1 Soutěž a Le Parkour

Obecně je mezi traceury uznáváno pravidlo o nesoutěžení. Mezi traceury by neměla vznikat rivalita ani žádné pohrdavé nebo posměšné chování. Svým tréninkem se snaží traceur zlepšit své schopnosti nejen pro vlastní potřebu, ale také pro případnou krizovou situaci, aby pomohl druhým. Traceuři řídící se heslem: „Buď silný abys mohl být užitečný,“ se snaží povzbuzovat a pomáhat mezi sebou navzájem. Kde je tedy v tomto prostředí místo pro soutěž? Proč vznikají snahy o soutěž v Le Parkour?

Obecně existují dvě stanoviska k soutěžení v rámci Le Parkour, jedno odmítavé, které volá po čistém Le Parkour a druhé otevřené soutěži a různým druhům poměřování schopností a dovedností.

Příznivci Le Parkour, kteří jsou pro soutěž, se objevují zároveň s problémem profesionalizace. S těmito tendencemi vzniká i nový termín Parcouring. Parcouring je sportovní odnoží Le Parkour (Pacouring.com). Parcouring není o myšlenkových a morálních zásadách a hodnotách jako Le Parkour, ale z Le Parkour přebírá jen fyzické překonávání překážek a to soutěžní, závodní formou. Soutěže se pořádají v malém počtu a nejsou příliš účastnicky obsazené. Ze světových osobností Le Parkour se jich však neúčastní nikdo a ostře se proti soutěžím ohrazují. Po soutěžích je vyhlašován světový šampión, což je v porovnání s pravými myšlenkami Le Parkour ve velkém rozporu. V soutěžích se objevují dvě disciplíny. Je to běh připravenou trasou na čas a pak libovolně vybraná trasa závodníkem, kde se

hodnotí akrobatické provedení a kreativita s určitým časovým vymezením. V prostředí soutěže totiž musí někdo vytvářet pravidla a hodnotící systémy, což jen opět jde proti základním myšlenkám Le Parkour. Le Parkour jako každá nová disciplína prochází vývojem je jen otázkou času a lidí kolem, kam Le Parkour bude směřovat dál. Jestli zůstane bráněn těmi nejuvěrnějšími ve svých čistých hodnotách a myšlenkách nebo jestli podlehne mediálnímu a soutěžnímu tlaku zvenčí.

Druhý přístupem je snaha po čistém Le Parkour. Le Parkour je zde disciplínou, která se ohrazuje proti jakémukoliv soutěžnímu využití. Existují však snahy tuto podstatnou součást Le Parkour změnit. Le Parkour je svou jedinečností zaměřen na překonávání svých vlastních možností a ne (jako soutěžní sport) na překonávání druhých či nějakých výsledků (Belle, 2005). Britský známý traceur Ryan Doyle (2010) říká: „Často se mě lidé ptají, kdo je nejlepší v Le Parkour? Le Parkour ale není sport, je to druh umění. Je to stejné, jako kdybyste se zeptali, jaká je nejlepší píseň na světě?“ Právě na takovémto přístupu jednotlivce (traceura) může člověk, který neví nic o Le Parkour vidět tu podstatnou myšlenku, kterou se snaží Le Parkour šířit dál. Traceuři, jenž chtějí zachovat čistý duch Le Parkour, vytvořili několik málo stanovisek, proč právě Le Parkour nechťejí spojovat s kontextem soutěžní disciplíny.

- Nevěříme v elity. Nevěříme v žádnou formu škatulkování traceurů. Nevěříme v potřebu jakékoliv hierarchie mezi traceury. Věříme, že být nejlepší neznamena nic, jelikož v ideálech Le Parkour vítězství nebo prohra nic neznamena.
- Jsme přesvědčení, že vzájemná konkurence, vítězství nebo získání čehokoliv co není hodnotou Le Parkour (medaile, ceny, trofeje, peníze, uznání či sláva) je v rozporu s myšlenkami Le Parkour. Veřejná vystoupení před publikem nevyjímaje.
- Soutěž vybízí nepřipravené, aby pro získání vítězství nebo uznání, které nemá význam, riskovali své zdraví. Závodníci jsou pak nuceni, aby v honbě za vítězstvím nebo plněním sponzorských smluv obětovali své zdraví.

- Parkour nepatří korporacím, sponzorům, mediím ani lidem, kteří sedí doma a pouze se dívají/a sledují videa. Věříme, že nesmíme přijmout aktivity a plány, které jsou nesprávně/nevhodně označovány jako parkour, které zneužívají jeho jména a kradou jeho obraz/image, aby přitáhli pozornost lidí i médií k něčemu, co není parkour, a to navzdory odporu většiny komunity k takovým záměrům (překl. Pešík, Parkourpedia, 2008).

Le Parkour se tedy ve své původní a čisté podstatě vyhraňuje proti soutěživosti. Soutěž podporuje zainteresování ekonomických subjektů, což by mělo být kladně hodnoceným faktem, ale opak může být pravdou. S množstvím peněz roste prostředí, ve kterém je místo pro korupci, doping, podvádění a především komercializaci. Le Parkour je disciplínou, která vyžaduje trpělivost, stálost a neutuchající nadšení v tréninku. Mladí traceuři počínají svůj trénink po postupných krůčcích a právě možnost soutěže, by mohla narušit jejich kontinuální trénink a tím zapříčinit možná zranění.

Problémem je snaha některých mladých traceurů připodobňovat Le Parkour ke sportu. Jedná se nejen o soutěživost, ale i například o profesionalizaci disciplíny. Tyto snahy vyplývají s inspirace komerčním sportem, jak je sport dnes prezentován. Profesionalizace vede k zúžení specializace v pohybu, k vytváření efektnější nebo líbivějších technik (viz. Freerunning). V Le Parkour je důležitá otevřenost všem, nerozlišuje se mezi slabým a silným a nikdo se neupřednostňuje. Ve sportu je běžný selektivní vývoj, kdy slabší a méně výkonní jedinci jsou z hlediska sportu nevyužitelní a tudíž se jim nevěnuje dostatečná pozornost a oni většinou ze sportu odcházejí. Le Parkour nabízí životní cestu a to v dlouhodobém horizontu.

V dnešní době jsou děti velmi fyzicky slabé a neobratné. Není tedy cesta Le Parkour, která vede k pílí a snaze o zlepšení, aniž by ponižovala nebo selektovala, správnou cestou?

3.2 Využití Le Parkour ve školní tělesné výchově i mimo ni

Oblíbenost Le Parkour s sebou přináší i určitý potenciál co se týče využití v organizovanějších formách pohybových aktivit. Nejzákladnější organizovanou

pohybovou aktivitou můžeme označit školní tělesnou výchovu. A právě v rámci hodin školní tělesné výchovy vidíme možnosti jak Le Parkour využít. S obecně upadající morálkou, smyslem pro řád a především fyzickou zdatností populace. je spojen nezáměr mladé generace o pohyb a fyzickou námahu, která je u sportu či jiné pohybové aktivity důležitou složkou. Le Parkour nabízí zajímavé formy pohybů a pohybových vzorců a to by mohlo způsobit větší zájem o pohyb, sport či jiné pohybové aktivity.

Uvedme si malý příklad, kdy v tělocvičně před třídou žáků učitel prezentuje náplň hodiny s oznámením (po předcházející několikahodinové přípravě): „V dnešní hodině budeme dělat gymnastiku a to přeskok. Naučíme se jeden ze základních gymnastických přeskoků a tím je skrčka...“ Děti, již při slově gymnastika většinou ztrácejí zájem a motivaci. Se ztrátou zájmu přichází i nekvalitní provedení a tím i možnost zranění. Samozřejmě se najde pár jedinců, které slovo gymnastika neodradí a rádi hodinu absolvují s nadšením, je jich ale stále méně.

Stejná situace, avšak s poněkud pozměněným výrokem: „Dnes si ukážeme, jakým způsobem můžete překonat překážku. Jeden ze základních přeskoků v Le Parkour je Kong vault a dnes se tímto způsobem pokusíme překonat gymnastickou kozu.“ Jde jen vlastně o nahrazení terminologie přístupnější a mládeži bližším jazykem. Podstata Kong vaultu a skrčky je v základu stejná, ale mladí pokud zaslechnou učitele, jak mluví o něčem, co viděli na Youtube, jsou naladěni pozitivněji. Spolupráce s nimi je pak nesrovnatelně lepší. Tento příklad není pravidlem, ale konstatovat můžeme přinejmenším určitou platnost. Le Parkour, podle nás, tudíž má potenciál pro využití v tělesné výchově. Le Parkour v tělesné výchově užijí spíše kreativněji orientovaní učitelé, kteří hledají inspiraci i mimo základní sumu vyučovaných pohybových aktivit.

Další z možností, kde využít Le Parkour je prostředí organizovaných volnočasových aktivit jako jsou kroužky. V tomto případě se sice jde proti pravidlu Le Parkour o neorganizovanost, ale důležitá je především bezpečnost a tu může školený cvičitel svou prací na dětech přinejmenším zvýšit. Děti pod tlakem médií totiž často chtějí vyzkoušet salta, která viděly na internetu. Důležité je si však uvědomit, že dítě nemá dostatečný pud sebezáchovy a i přes

vlastní absenci potřebných dovedností a schopností je schopné zkoušet. V tomto případě pak vzniká nejvíce zranění nebo nebezpečných situací.

Le Parkour má své potencionální možnosti je jen na lidech jak naloží s novým pohybovým trendem. Můžeme konstatovat, že jakýkoliv pohyb mladých je více ku prospěchu než naopak a tudíž i Le Parkour může pomoci při „rozpohybování společnosti“.

4 Vymezení cílů, úkolů a výzkumných otázek

Práce si klade za cíl představit a hlouběji se zamýšlet nad pohybovou aktivitou Le Parkour, která doposud není vědeckou veřejností dostatečně diskutována. Stále existuje mnoho kusých a především matoucích informací, které Le Parkour představují v poněkud necelistvém pohledu. V České republice si fenomén Le Parkour získává stále více příznivců, ale publikované informace jsou nejednoznačné a často i mylné. Veřejnost v Le Parkour zatím nevidí hlubší podstatu a často označuje Le Parkour jako nebezpečný, samotné traceury pak, bez hlubší znalosti problematiky, za blázny, chuligány a vandaly. Cílem této práce je vymezit Le Parkour jako novou pozitivní volnočasovou aktivitu, seznámit a popsat historii disciplíny a poukázat na některé aspekty, které se s pohybovou aktivitou Le Parkour pojí. Dále upozornit na některé problémy, které jsou s Le Parkour spjaté, jako je odklon od základních myšlenek nebo problém soutěže. S Le Parkour se pojí i určitý potenciál, který nabízí i možnosti využití například ve školní tělesné výchově nebo organizovaných volnočasových aktivitách. Myslíme si, že je důležité na tyto možnosti upozornit.

V práci jsme upustili od formulování hypotéz a na základě teoretických poznatků jsme konstatovali několik výzkumných otázek, které nám vyvstaly z vyplněných dotazníků a řízených rozhovorů.

V první části výzkumu jsme se zaměřili prostřednictvím dotazníku na širší veřejnost a naším cílem bylo udělat menší průzkum veřejného mínění a pohledu společnosti na Le Parkour.

Otázka č. 1:

- Je veřejnost obeznámena s tím, co je Le Parkour?

Otázka č. 2:

- Jaký panuje názor na traceury?

Ve druhé části výzkumu jsme se zaměřili na traceury a formulovali tyto výzkumné otázky:

Otázka č. 1:

- Má Le Parkour vliv na současnou mladou generaci?

Otázka č. 2:

- Jsou traceuři dostatečně obeznámeni s myšlenkami Le Parkour?

Otázka č. 3:

- Proč lidé provozují a co pro ně znamená Le Parkour?

Otázka č. 4:

- Existují nějaké negativní tendence v uvnitř Le Parkour?

5 Metody

Pro výzkum bylo nejvhodnější využít techniky a metody dotazníku, řízeného rozhovoru a pozorování. Kdy prvotní byl dotazník a z odpovědí z dotazníku byl pak vytvořen soubor několika otázek pro řízený rozhovor.

Interpretace výsledků, jejich další zpracování i samotný průběh výzkumu má kvalitativní charakter. Jedná se o etnografickou studii, která se zaměřuje na jednání a chování určitých skupin – traceurů.

Kvalitativní výzkum je:

Jakýkoliv výzkum, jehož výsledků se nedosahuje pomocí statistických procedur nebo jiných způsobů kvantifikace. Může to být výzkum týkající se života lidí, příběhů, chování, ale také chodu organizací, společenských hnutí nebo vzájemných vztahů. Některé z údajů mohou být kvantifikovány, jako jsou například údaje ze sčítání lidu, ale analýza samotná je kvalitativní (Strauss, Corbinová, Ježek, 1999, 10)

Ve výzkumu kombinujeme práci s kvantitativními a kvalitativními údaji, kdy klademe důraz na kvalitativní metodu. Kvalitativní metody jsou pro náš výzkum vhodnější z hlediska problematiky, kterou zkoumáme. Le Parkour je třeba zkoumat v přirozeném prostředí, tedy v blízkosti traceurů. Abychom dosáhli co nejlepšího vhledu do problematiky, bylo důležité nahlížet na Le Parkour i z pohledu traceurů.

Použité anketní dotazníky nejsou standardizované a byly vytvořeny jen pro účely našeho výzkumu (viz přílohy). Obsah anketních dotazníků byl vytvořen na základě předem definovaných výzkumných otázek, které se po pilotním testování modifikovaly a přizpůsobily některým vyvstalým otázkám. Před samotným výzkumem proběhlo zmíněné pilotní testování u členů MAD crew Karlovy Vary a až poté byly anketní dotazníky, po určitých úpravách, rozeslány.

Anketní dotazníky byly vytvořeny pomocí aplikace na webu google.com. Takto jsme postupovali, jelikož dotazník v elektronické podobě je

pro respondenty snadněji vyplnitelný a především je vyplňování časově pohodlnější. Anketní dotazník je anonymní a obsahuje základní sadu otázek identifikačního charakteru s uzavřenými odpověďmi a poté část s otázkami s otevřenými odpověďmi.

Při prvotním vyhodnocování anketních dotazníků byly vytvořeny tři základní otázky pro polostrukturovaný rozhovor na základě odpovědí z dotazníků. Rozhovor probíhal nejčastěji na tréninku a zapojilo se do něj pět traceurů ze skupiny MAD crew Karlovy Vary. Rozhovor trval vždy 30 minut a byl pečlivě zapisován. Při vyhodnocování jsme použili formu otevřeného kódování.

Dále bylo použito participativní (zúčastněné) pozorování, kdy jsme se stali součástí tréninkové skupiny a tím jsme měli lepší vhled do problematiky. Při pozorování byl kladen důraz na několik aspektů v chování traceurů. Pozorování jsme nejvíce využili při sestavování otázek k rozhovoru a také při sběru materiálu k přílohám.

6 Charakteristika a popis výběrového souboru

Jelikož se výzkum skládá z několika částí, byl i výběr výzkumného vzorku poněkud různorodý. Dotazníkový výzkum má dvě části: první je zaměřena na širokou veřejnost a druhá přímo na traceury. Byly vytvořeny dva rozdílné anketní dotazníky. Při rozesílání anketního dotazníku pro veřejnost byla použita metoda nahodilého výběru. Odkaz na anketní dotazník byl rozeslán prostřednictvím sociální sítě facebook.com. Abychom zajistili úplné vyplnění, doprovázelo dotazník průvodní slovo s instrukcemi a základními informacemi.

Na druhý anketní dotazník určený traceurům byla použita metoda účelového výběru, jejíž podstatou je úsudek výzkumníka. Odkaz na anketní dotazník se nám podařilo, po domluvě s administrátorem, umístit na internetové stránky Parkour.cz, což je největší internetová stránka zabývající se Le Parkour v České republice. Abychom zajistili úplné vyplnění, doprovázelo dotazník průvodní slovo s instrukcemi a základními informacemi.

V případě rozhovorů byla záměrně vybrána lokalita a tudíž i skupina. Lokalitou bylo město Karlovy Vary, skupina MAD crew Karlovy Vary a fórum Parkour.cz. Rozhovory probíhaly během pravidelných tréninků, které se konaly jednou týdně v neděli přibližně od 16:00–19:00, sraz byl vždy u hotelu Thermal. Některé rozhovory probíhaly i na individuálních trénincích. Participativní pozorování probíhalo již od roku 2011 u stejné tréninkové skupiny. Další rozhovory pak probíhaly formou chatu na fóru Parkour.cz.

7 Výsledky

7.1 Výsledky anketního dotazníku pro veřejnost

V rámci výzkumu jsme vytvořený anketní dotazník uveřejnili na internetové sociální síti facebook.com. Anketní dotazník byl anonymní a aktivní od 19. března do 29. března 2012, tedy 10 dní. Za tuto dobu vyplnilo anketní dotazník 125 respondentů. Časová náročnost ani obtížnost vyplňování anketního dotazníku nebyla velká a proto můžeme konstatovat, že návratnost anketního dotazníku byla značná. Zájem o problematiku Le Parkour tedy považujeme za určitý prvotní výstup našeho výzkumu. Je nutno dodat, že nebylo možné zamezit tomu, aby na anketní dotazník odpovídala jen nezainteresovaná veřejnost (možnost vyplnění i traceurem).

Pro další pokračování výzkumu bylo důležité nejprve vyhodnotit jednotlivé odpovědi. V tabulkách jsou prezentovány absolutní i procentuální hodnoty první části anketního dotazníku. V této části dotazníku bylo úkolem zjistit identifikační informace o respondentovi podle určitých kritérií. Těmito kritérii byly věkové kategorie respondentů, jejich pohlaví, stav (pracující či studující).

Pohlaví	Početní zastoupení	Procentuální zastoupení
Muž	59	47,2 %
Žena	66	52,8 %

Tabulka 1. Pohlaví respondentů

Informace z první tabulky nám ukazují rozvrstvení respondentů, kteří odpovídali na anketní dotazník určený veřejnosti z hlediska pohlaví.

Z druhé tabulky je zřejmé rozložení věkových kategorií respondentů. Věkové kategorie jsme volili v souladu s aspekty vývojové psychologie, kde jednotlivé kategorie odpovídají určitým obdobím ve vývoji a to především

s přihlédnutím k zájmovým motivacím. U respondentů věkové kategorie nad 50 let a kategorie do 10 let byla zvolena věková kategorie – Jiné. Tento přístup jsme zvolili z důvodu předpokládaného nezájmu nebo neznalosti problematiky Le Parkour.

Věk	Početní zastoupení	Procentuální zastoupení
10–15 let	34	27,2 %
16–20 let	16	12,8 %
21–30 let	66	52,8 %
31–50 let	8	6,4 %
Jiné	1	0,8 %

Tabulka 2. Věk respondentů

Třetí tabulka názorně ukazuje aktuální stav respondentů z hlediska zaměstnání či studia. Pro výzkum nebylo důležité nejvyšší dosažené vzdělání, proto jsme upustili od tohoto modelu. Vystačili jsme si s informacemi o aktuálním stavu respondenta.

Stav respondenta	Početní zastoupení	Procentuální zastoupení
Zaměstnanec	46	36,8 %
Student	60	48 %
Student při zaměstnání, zaměstnanec při studiu	13	10,4 %
Jiné (mateřská dovolená, úřad práce, apod..)	6	4,8 %

Tabulka 3. Stav respondentů

V další části dotazníku respondenti odpovídali již na otázky týkající se povědomí o Le Parkour. Pokud respondent nevěděl co Le Parkour vůbec je, na další otázky, podle instrukcí v anketním dotazníku, neodpovídal. V této části anketního dotazníku je několik otázek s otevřenou odpovědí a pro další šetření

jsme analyzovali odpovědi a evidovali nejčastěji používaná slova v odpovědích s frekvencí jejich výskytu.

V tabulce jasně vidíme, kolik z celé sumy 125 respondentů si myslelo, že ví co je Le Parkour.

Odpověď	Početní zastoupení	Procentuální zastoupení
Ano	73	58,4 %
Ne	36	28,8 %
Nejsem si jistý/á	16	12,8 %

Tabulka 4. Povědomí respondentů o Le Parkour (vlastní mínění respondentů)

Tato informace je však zavádějící, prosté konstatování respondenta, že ví co je Le Parkour není dostačující. Abychom zjistili, zda nemá respondent zkreslené informace o Le Parkour, začlenili jsme do anketního dotazníku otázku otevřeného charakteru. V této otázce měl respondent za úkol vlastními slovy popsat co si pod pojmem Le Parkour představuje. V následující tabulce jsou zaznamenány opravené údaje. Po pečlivém prostudování jsme vyřadili chybné či zkreslené odpovědi, které neodpovídali základní charakteristice Le Parkour tedy: „Přemístění z bodu výchozího do bodu cílového co nejbezpečněji, nejplynuleji a nejefektivněji za využití sil vlastního těla. Překonávání překážek v určitém prostředí a to především co neúčelněji“ Pro nás byla důležitá klíčová slova jako: překážka, městské prostředí, zdolávání, běh, skok, vlastní síla, přirozený způsob, životní styl a filozofie. A na ně jsme se v odpovědích zaměřili.

Odpověď	Početní zastoupení po selekci	Procentuální zastoupení po selekci
Ano + Nejsem si jistý (vyhovující povědomí)	53	42,4 %
Ano (mylné, zkreslené povědomí)	27	21,6 %
Nejsem si jistý (mylné, zkreslené povědomí)	9	7,2 %
Ne	36	28,8 %

Tabulka 5. Opravené povědomí respondentů o Le Parkour

Příklady odpovědí, které byly shledány jako vyhovující povědomí o Le Parkour:

- „Překonávání překážek na ulici bez pomoci jakýchkoli nástrojů, prostě jdeš nebo běžíš a místo, aby ses překážce vyhnul, tak ji přeलेzeš, přeskočíš.“
- „Dostat se z jednoho místa na druhé efektivně, plynule jen za pomoci svého těla.“
- „Le Parkour, životní styl. Sport, který spočívá v překonávání různých překážek za co nejkratší dobu.“
- „Soustředěnost, rovnováha, síla, obratnost, mrštnost, výdrž, odvaha jak fyzická, tak psychická.“

Příklady odpovědí, které byly shledány jako mylné, zkreslené povědomí o Le Parkour:

- „Sport“
- „Akrobatické skoky, přemety, salta o zeď, budovy ve městě, atd.“
- „Adrenalin, volnej styl, skákání přes překážky, salta.“
- „Akrobatické skákání na ulicích.“
- „Skákání přes zeď, vylézání na domy, utíkání před policií.“

Některé příklady odpovědí, byly z hlediska vyhodnocování problematické:

- „Sportovní disciplína, společenská filozofie a životní styl v jednom. Jedná se o svobodný pohyb napříč překážkami. Zdokonalení těla i duše.“
- „Běh po městě, překonávání přirozených překážek s prvky akrobacie. Pocit absolutní svobody, adrenalin.“

Z některých odpovědí jsou patrné dezinformace, které jasně odkazují k informačním zdrojům, z kterých je povědomí o Le Parkour šířeno mylně. Je to především internet a jak již bylo zmíněno v teoretických kapitolách, právě zde dochází k onomu zkreslení, kde veřejnost obecně slučuje Le Parkour a Freerunning a nebo mluví o Le Parkour jako o sportu. V následující tabulce přehledně prezentujeme výsledky rozdělené podle skupin kritérií.

Kritérium		Správné povědomí		Špatné povědomí		Ne
		Ano	Nejsem si jistý	Ano	Nejsem si jistý	
Pohlaví	Muž	30	2	15	2	10
	Žena	16	5	12	7	26
Věk	10–15 let	10	0	13	4	7
	16–20 let	8	0	2	0	6
	21–30 let	25	6	9	5	21
	31–50 let	3	1	3	0	1
	Jiné	0	0	0	0	1
Aktuální stav	Zaměstnanec	21	4	7	2	12
	Student	19	1	16	4	20
	Student při zaměstnání, zaměstnanec při studiu	6	2	2	1	2
	Jiné (mateřská dovolená, úřad práce, apod..)	0	0	2	2	2

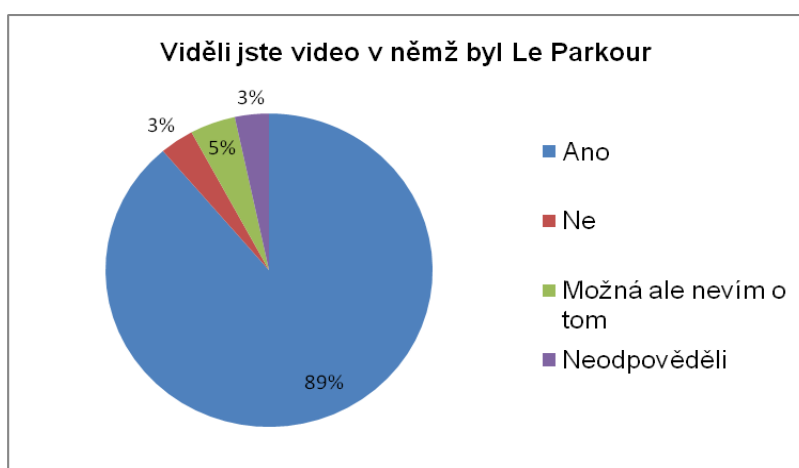
Tabulka 6. Odpovědi podle skupin na otázku: Víš co je Le Parkour?

Zřetelně vidíme, že muži odpovídali kladně a se správným povědomím ve větší četnosti než ženy. Z hlediska pohlaví bylo menší povědomí o Le Parkour u žen, což ukazuje větší počet negativních odpovědí. Respondenti ve věkovém rozmezí 21–30 let odpovídali kladně a se správným povědomím lépe než ostatní věkové kategorie, stejně jako studenti odpovídali s lepším povědomím oproti například zaměstnancům.

Ve vyplňování anketního dotazníku pokračovali jen respondenti, kteří u otázky, co je Le Parkour odpověděli kladně nebo odpovědí: nejsem si jistý.

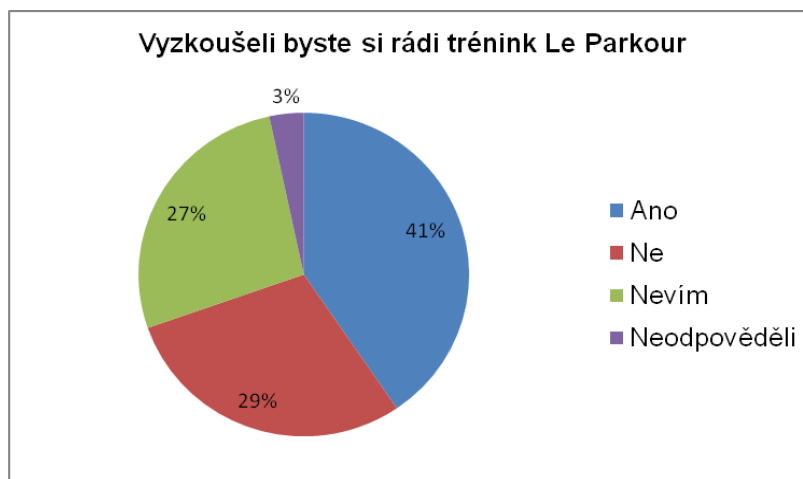
Což bylo uvedeno i v průvodních instrukcích k dotazníkům. Dále tedy jen 89 respondentů. Pro názornost uvádíme data v následujících grafech, jedná se pouze o grafy orientační, nikoliv statisticky validní.

V prvním grafu vidíme, že převážná část z 89 respondentů viděla nějaké video, jehož náplní byl Le Parkour. Zde je nutné znovu podotknout, že na internetu se objevuje mnoho videí, která jméno Le Parkour jen zneužívají a není výjimkou, že Freerunning nebo soutěžní Parcouring jsou označovány jako Le Parkour.

Obrázek 1. Odpovědi na otázku: Viděli jste video, v němž byl Le Parkour?

Na druhém grafu je znázorněn zájem respondentů o vyzkoušení tréninku Le Parkour. V tabulce pak zájem respondentů o trénink Le Parkour z pohledu věku a pohlaví. O vyzkoušení Le Parkour má největší zájem mužská část respondentů a zároveň ta část respondentů v pubescentním a dále v mladším dospělém věku.

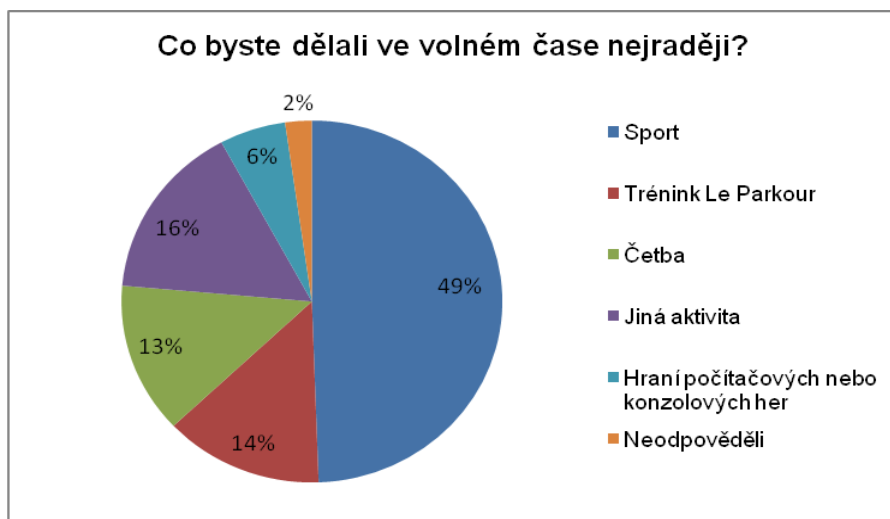

Obrázek 2. Odpovědi na otázku: Vyzkoušeli byste si rádi trénink Le Parkour?

Kritéria		Odpovědi		
		Ano	Ne	Nevím
Věk	10–15 let	15	3	0
	16–20 let	5	2	2
	21–30 let	15	17	13
	31–50 let	1	4	2
	Jiné	0	0	0
Pohlaví	Muž	28	10	9
	Žena	2	16	15

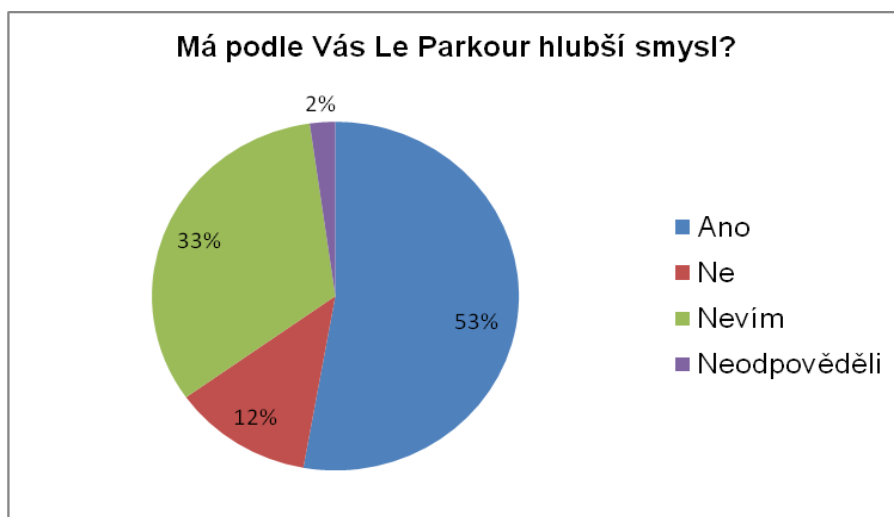
Tabulka 7. Zájem o vyzkoušení tréninku Le Parkour z hlediska věku a pohlaví.

Třetí graf, zaměřený na volnočasovou aktivitu předkládá informace, že přibližně polovina veřejnosti by ve volném čase nejraději provozovala nějaký sport. Z hlediska kinantropologie je zajímavé, že nadpoloviční většina by upřednostňovala pohyb, tudíž aktivní odpočinek.

Obrázek 3. Odpovědi na otázku: Co byste dělali ve volném čase nejraději?

Čtvrtý graf je ukazatelem názoru respondentů zda má Le Parkour hlubší myšlenky, ideje nebo smysl. V nadpoloviční většině si respondenti myslí, že Le Parkour hlubší smysl má.

Obrázek 4. Odpovědi na otázku: Má podle Vás Le Parkour hlubší smysl?

Asi jednou z nejdůležitějších informací z anketního dotazníku určeného pro veřejnost byly odpovědi na otázku: Když vidíte skupinu mladých lidí, kteří provozují Le Parkour, jaký na ně máte názor? Otázka měla otevřenou možnost odpovědí. Pro názornost jsme si vytvořili seznam nejpoužívanějších názorů a klíčových slov, kde v závorce je frekvence odpovědí:

- Dělají něco pro sebe a to je dobře. (1x)
- Pokud nic neničí, nevadí mi to. (4x)

- Lepší než sedět doma. (7x)
- Líbí se mi to. (17x)
- Chuligáni co nemají co na práci. (2x)
- Neutrální postoj (7x)
- Obdiv (28x)
- Nikdy jsem je neviděl/a na živo. (3x)

Z výsledků vidíme největší poměr odpovědí v rámci obdivných názorů a pozitivních názorů na Le Parkour a traceuři. Objevují se ale i názory o chuligánství a dokonce případy, kdy respondenti vůbec traceury nikde venku neviděli. V procentuálním výčtu je zastoupení odpovědí z celkového počtu odpovědí, který činí zde 69 respondentů:

Podstata odpovědi	Početní zastoupení	Procentuální zastoupení
Kladné odpovědi	53	76,8 %
Neutrální odpovědi	11	15,9 %
Negativní odpovědi	2	2,9 %
S Le Parkour se nesetkali	3	4,3 %

Tabulka 8. Poměr kladných a záporných názorů na traceury.

V tabulce je zřetelně vidět převládající pozitivní názor na Le Parkour a traceury. Negativní postoj k traceurům je jen v malém počtu. Pro představu jaký druh odpovědí byl v dotaznících používán, uvádíme několik příkladů:

Příklady odpovědí pozitivního charakteru názorů o Le Parkour:

- „Působí na mě velmi pozitivně, vnímám tuto disciplínu jako druh umění a mladí lidé, kteří ho provozují, umí pracovat se svým tělem a řídit ho, což je neodmyslitelně spojeno s lidskou psychikou a tito lidé podle mne mohou nalézt snáze životní rovnováhu.“
- „Provozují inovativní sportovní disciplínu, fascinují a inspirují kolemjdoucí.“

- „Líbí se mi to, nemám problém se zastavit a dívat se na ně. Beru to jako jakýkoliv jiný sport, jen mi přijde efektní na pohled.“

Příklady odpovědí neutrálního charakteru názorů o Le Parkour:

- „Když nic neničí, nejsou to tzv. vandalové tak proti tomu nic nemám.“
- „Nijak vyhraněný, ale zajímalo by mě, jestli při tom někdy nepoškodí nějaký objekt.“

Příklady odpovědí negativního charakteru názorů o Le Parkour:

- „Chuligáni co nemají co na práci.“
- „Že jsou divní.“

7.2 Výsledky anketního dotazníku pro traceury

Anketní dotazník určený pro traceury byl prostřednictvím odkazu uveřejněn na největších českých webových stránkách zabývajících se Le Parkour. Tento odkaz byl doplněn instrukcemi o vyplnění a průvodním slovem. Anketní dotazník byl anonymní a aktivní po dobu 11 dní od 19. 3. 2012 do 30. 3. 2012. Během doby kdy byl anketní dotazník aktivní, ho vyplnilo na 111 respondentů z řad traceurů. Tento počet můžeme shledat velkým z hlediska zájmu traceurů. Návratnost anketních dotazníků proto konstatujeme jako úspěšnou. Je nutno dodat, že nebylo možné zamezit tomu, aby na anketní dotazník odpovídali jen traceuri. Anketní dotazník byl ale sestaven, tak aby nezainteresovaná veřejnost nebyla schopna ho vyplnit relevantně.

Stejně jako v předchozí části i zde bylo důležité nejprve anketní dotazníky vyhodnotit. V tabulkách jsou prezentovány absolutní i procentuální hodnoty první části anketního dotazníku. První část anketního dotazníku se zabývala identifikací a anamnézou respondentů. Kritéria identifikace: pohlaví, věk, délka tréninku, četnost tréninku za týden další otázky se již zabývaly znalostí hodnot, idejí a myšlenek o Le Parkour.

V první tabulce je jasně vidět rozložení respondentů z řad traceurů podle pohlaví. Není překvapení, že převažuje mužská část respondentů, přesto můžeme kladně hodnotit i počet respondentů ženského pohlaví i vzhledem k malému zastoupení.

Pohlaví traceurů	Početní zastoupení	Procentuální zastoupení
Muž	107	96,4 %
Žena	4	3,6 %

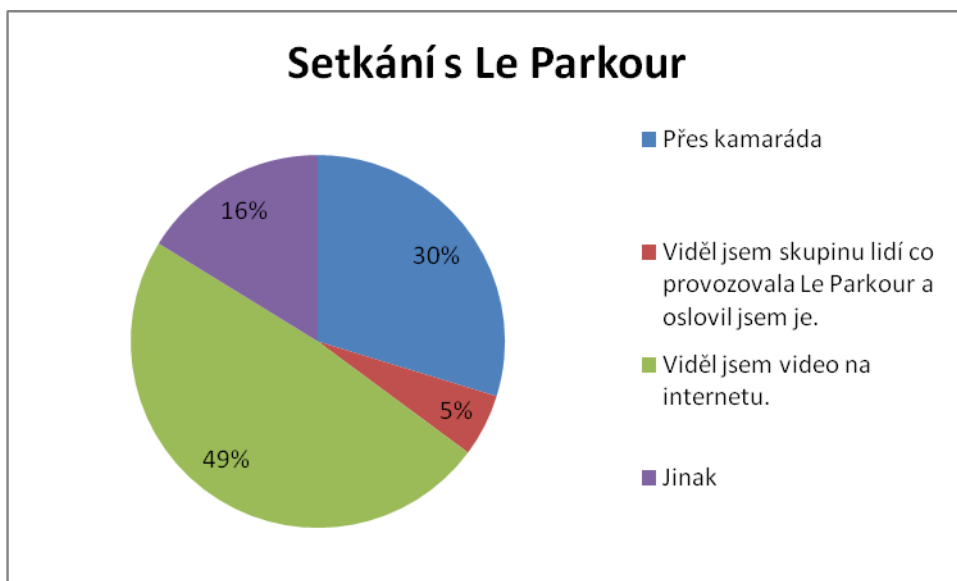
Tabulka 9. Pohlaví respondentů (traceurů)

Druhá tabulka poukazuje na věkový průměr traceurů. Můžeme vidět, že traceuři jsou nejčastěji adolescenti. Stejně jako u prvního anketního dotazníku jsme věkové kategorie volili v souladu s aspekty vývojové psychologie. Věkovou kategorii nad 30 let jsme nezařadili z důvodu novosti Le Parkour, nahradili jsme ji kategorií – Jiné.

Věk traceurů	Početní zastoupení	Procentuální zastoupení
10–15 let	30	27 %
16–20 let	61	55 %
21–30 let	20	18 %
Jiné	0	0 %

Tabulka 10. Věk respondentů (traceurů)

V dalším grafu prezentujeme informace od respondentů pojednávající o jejich prvních setkání s Le Parkour. Nejvíce respondentů uvedlo, že jejich první setkání s Le Parkour bylo prostřednictvím internetu, druhou nejčastější odpovědí je seznámení s Le Parkour přes kamaráda.

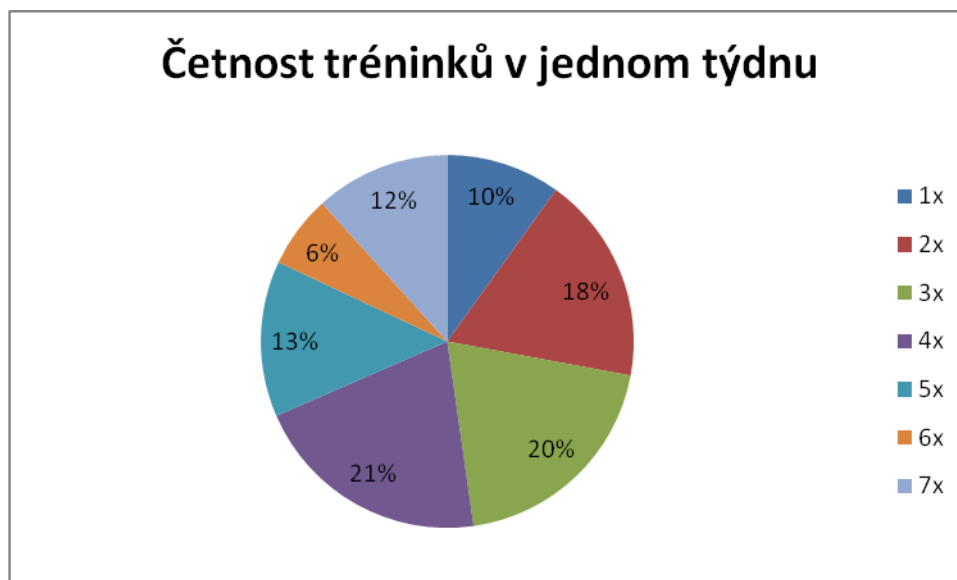
Obrázek 5. Odpovědi na otázku: Jakým způsobem jste se setkali s Le Parkour poprvé?

Ve výzkumu nás dále zajímalo jak dlouho se traceři Le Parkour věnují. V tabulce je názorně vidět, že nejčastější délka provozování Le Parkour je jeden rok. Jen málo respondentů trénuje více než tři roky. Zajímavostí je, že jeden respondent uvedl, že trénuje již osm let, což odkazuje k prvním traceurům v České republice.

Roky tréninku	Věk respondentů (traceurů)		
	10–15 let	16–20 let	21–30 let
1 rok	20	17	2
2 roky	7	17	3
3 roky	3	13	5
4 roky	0	7	2
5 let	0	6	3
6 let	0	1	3
7 let	0	0	1
8 let	0	0	1

Tabulka 11. Doba tréninku Le Parkour a věk respondentů (traceurů)

S informací jak dlouho již respondent Le Parkour provozuje, se pojí i odpovědi na další otázku, která se ptala po četnosti tréninků v týdnu. Nejvíce respondentů trénuje čtyřikrát týdně, nejméně respondentů pak šestkrát. Graf ukazuje názorně jak je diferencované pole četnosti provozovaných tréninků.

Obrázek 6. Četnost tréninků v jednom týdnu u respondentů (traceurů)

V následující tabulce uvádíme v porovnání dvě kritéria. Jedná se o srovnání délky provozování Le Parkour a četnost týdenních tréninků. Z tabulky je patrné, že nejvíce respondentů trénuje třikrát týdně a jsou to převážně začátečníci, kteří Le Parkour dělají jeden rok. Další rozložení tréninků v týdnu je již vyrovnané, druhý nejvyšší počet traceurů vykonává trénink druhým rokem čtyřikrát týdně a shodně s nimi traceuři trénující prvním rokem pětkrát týdně.

Četnost týdenních tréninků	Roky tréninku							
	1 rok	2 roky	3 roky	4 roky	5 let	6 let	7 let	8 let
1x	4	2	3	1	0	0	1	0
2x	7	5	4	1	2	1	0	0

3x	11	4	2	3	1	1	0	0
4x	4	9	7	1	2	0	0	0
5x	9	3	1	1	1	0	0	0
6x	2	1	2	1	0	1	0	0
7x	2	3	2	1	3	1	0	1

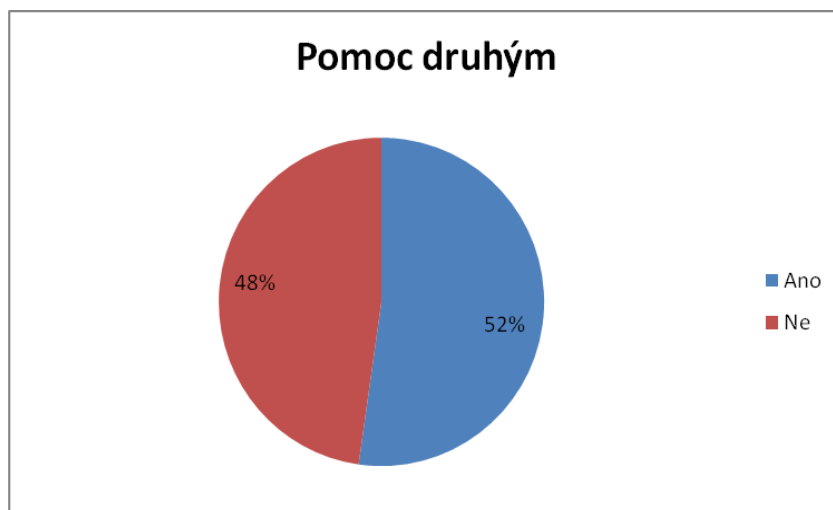
Tabulka 12. Délka a četnost tréninků u respondentů (traceurů)

Další částí dotazníku byly otázky týkající se hodnot a myšlenek Le Parkour. První otázka se snažila zjistit povědomí traceurů o základním hesle Le Parkour: „Buď silný, abys byl užitečný.“ Většinová část traceurů toto heslo zná, ale je zde i malá část respondentů, která uvedla, že heslo nikdy neslyšela.

Odpověď	Početní zastoupení	Procentuální zastoupení
Ano	82	73,9 %
Ne	14	12,6 %
Vůbec nikdy jsem toto heslo neslyšel.	15	13,5 %

Tabulka 13. Odpovědi na otázku: Řídíš se heslem: „Buď silný, abys byl užitečný?“

Hodnoty a myšlenky Le Parkour jsou založeny na otevřenosti a pomoci druhým, naše další otázka se týkala, právě pomoci druhému resp. jsme se dotazovali, zda někdy Le Parkour respondent použil v pomoci druhému? V odpovědích výrazně nepřevážila ani jedna z možností. V grafu názorně vidíme rozložení odpovědí respondentů.

Obrázek 7. Odpovědi na otázku: Využili jste někdy Le Parkour k pomoci druhému?

Využili jste někdy Le Parkour k pomoci druhému?	Řídíš se heslem: „Buď silný, abys byl užitečný?“		
	Ano	Ne	Vůbec nikdy jsem toto heslo neslyšel.
Ano	45	6	7
Ne	37	8	8

Tabulka 14. Četnost odpovědí na otázky o pomoci druhým v porovnání se znalostí základní myšlenky.

V tabulce pak přehledně prezentujeme jak respondenti, kteří odpověděli kladně na otázku o znalosti hesla: „Buď silný, abys byl užitečný?“, pomáhají druhým. Čili jak ovlivňuje respondentova znalost myšlenek Le Parkour jeho způsob chování.

Poslední částí dotazníku byly dvě otázky s možností otevřené odpovědi. Respondenti odpovídali svědomitě a ve značném rozsahu textu. Uvádíme několik odpovědí:

Co si myslíš, že z tebe dělá traceura (parkouristu)?

- „Touha sdílet pohyb a zkušenosti z něj ve skupině. Parkour jako sport podle mě je takový právě díky tréninkům ve skupině.

Nezáleží jestli dokážu přelízt každou zeď a přesto budu traceur. Tedy nejsou to schopnosti ale spíš touha.“

- „Kreativita. Ať už při pohybu nebo překonávání nejrůznějších problémů. Zatím jsem se nestatkal s tím, že by něco nešlo řešit, vždycky se někudy dá "proklouznout" a najít si cestičku. A taky chuť se pořád zdokonalovat a nikdy nebýt se sebou spokojen. Spousta lidí má pojem traceur spojen čistě se skákáním a i já mám tendence tak uvažovat, ale vím o spoustě lidí, kteří nepraktikují parkour jako takový, ale ten titul si zaslouží možná víc než spousta jiných, co skáče (je jedno jestli tomu budu říkat traceur, bojovník, apod.)“
- „Snaha. Kdybych se nesnažil a neposouval se pořád výš, tak nemá trénování žádný smysl a výsledek.“
- „Traceur by měl být člověk co miluje pohyb, ať už pasivně nebo aktivně a takový já jsem do morku kostí. Jsem nešťasný když se nemůžu hýbat nebo aspon pomáhat ostatní v tom jak se zlepšit, tím myslím v pohybu a v jeho chápání. Možná se neřídím úplně heslem buď silný, abys byl užitečný, ale rozhodně mám svůj vlastní parkour, svůj vlastní styl, svoje vlastní cíle, které by mě měly dovést k tomu hlavnímu cíli. Myslím, že právě to že jsem svůj, jdu si vlastní cestou a znám důvod proč dělám Parkour je důvodem proč se můžu nazývat traceurem.“
- „Jednoduše řečeno spousta tréninku. Lépe řečeno: trénink ve významu sebezdokonalování. Snažím se představit, že vše, co musím překonat, vyžaduje pouze snahu a schopnosti z mé strany, ať už seminární práce ve škole, brigáda nebo klidně jen vaření oběda. Snažím se zlepšovat, nedělat si z věcí hlavu, protože buď na ně mám nebo nemá cenu se jimi zabývat. Taky vedu tréninky a učím parkour ostatní. To je možná nejdůležitější: předat zkušenosti dalším a trochu jim pomoci zkvalitnit život.“

Odpovědi se nejčastěji pohybovaly v několika názorových úrovních. V rámci těchto úrovní jsme sestavili několik okruhů a zařadily pod ně jednotlivé odpovědi. Rozhodujícím kritériem bylo vyznění odpovědi a pak některá klíčová slova. Nutno podotknout, že v některých odpovědích se mísí možnosti, je zařadit pod více kategorií. Rozdělovali jsme je proto podle převažujícího názorového dojmu. Pro přehlednost jsme tyto názorové okruhy zaznamenaly kvantitativně:

- Nejsem traceur, nejsem dostatečně vytrénovaný (7x)
- Touha po pohybu, láska k pohybu, kreativita pohybu. (12x)
- Píle a chuť po sebezdokonalování, pomoc druhým (30x)
- Znalost původních myšlenek Le Parkour (4x)
- Schopnosti a znalost technik (5x)
- Překonávání překážek (12x)
- Vnímání, myšlení a to jak se k Le Parkour stavím, duchovní naplnění (24x)
- Nedokázali odpovědět (6x)

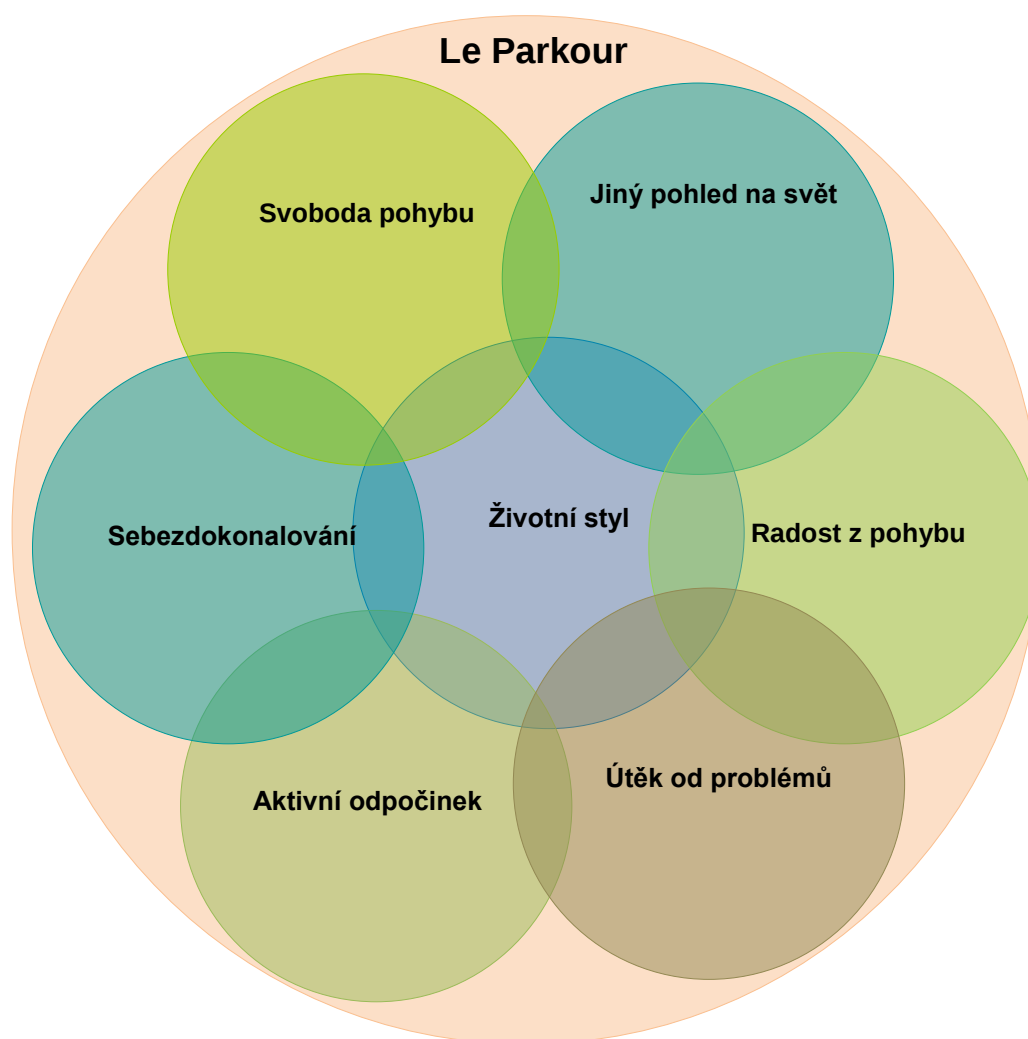
Co pro tebe představuje Le Parkour?

- „Něco co mi naplňuje život a poskytuje obrovské uspokojení. Zároveň to nezávisí na nikom jiném než na mně ergo když vše pujde do kyték, vždy mi zbyde parkour. Jak se člověk dostává na vyšší úroveň, roste sebejistota, která mi dřív chyběla. Dál prostředek, který mě spojil s lidmi, s nimiž bych se normálně vůbec nesetkal či ani nezačal bavit. Ty spojení postupně přerůstají v hluboká kamarádství a toho si cením asi nejvíc na tom, co mi parkour dal. I lidé mimo komunitu (např. moje sestra) když se přišla podívat na trénink, byla unešená atmosférou. V tu chvíli je jedno že někomu je 16, jinému 24, někdo sotva ukončil ZŠ, další má problémy ve vztahu... je tam jenom radost z pohybu

a společně prožívaného času, radost z cesty... ne jen soustředění se na cíl:)"

- „Svobodu, uvolnění, posílení těla i duše, zatrénování si s kamarády. Filozofie a styl pohybu a jiných věcí použitelné do skutečného světa.“
- „Parkour pro mě představuje úplně jiný pohled na svět a na věci kolem mě. Dříve jsem vůbec nevnímal možnosti pohybu a možnosti mého těla. Dnes to vidím trochu jinak.“
- „V podstatě dnes značnou část mého života. Trénuji v podstatě každý den, mluvím ovšem i o tréninku po mé psychické stránce, než jen fyzické. To, co dělám ve mě zapustilo hluboké kořeny.“
- „Jednoduchá otázka se složitější odpovědí. Než jsem začal s parkourem, znal jsem jenom hodiny strávené u hry World of Warcraft. Nyní si uvědomuji, že důvod, proč jsem tak byl upnutý na virtuální realitu, byl ten, že mi ta skutečná nepřinášela potěšení a radost. Začátky parkouru pro mě byly těžké, ale moc krásné. Objevoval jsem sám sebe, zjišťoval, čeho všeho jsem schopný a přišel na to, že nic není nemožné. Kdybych měl popsat to, co pro mě parkour TEĎ znamená, byla by to asi radost z běžných věcí a toho, že se můžu hýbat.“

Informace z odpovědí jsme analyzovali a vytvořili toto schéma, které znázorňuje systém Le Parkour s jeho jednotlivými konstrukty tak, jak Le Parkour vidí naši respondenti. Nejvíce respondentů uvedlo, že Le Parkour je pro ně životním stylem, filozofií (36x). Druhý nepočetnější názor byl o sebezdokonalování, zlepšování, práci na sobě samém (19x).

Obrázek 8. Co pro tebe představuje Le Parkour? Systém Le Parkour podle odpovědí.

Le Parkour (Co pro tebe představuje Le Parkour? – četnost názorů)

- Radost z pohybu (8x)
- Svobodu pohybu (14x)
- Jiný pohled na svět (3x)
- Sebezdokonalování (19x)
- Útěk od problémů (6x)
- Aktivní odpočinek (4x)
- Životní styl (36x)

7.3 Rozhovory

Rozhovor byl uskutečněn jednotlivě a zúčastnilo se ho pět traceurů. Rozhovory probíhali vždy po dobu 30 minut. Použili jsme formu dvou různých typů rozhovoru. Rozhovor v reálném čase tváří v tvář a pak rozhovor prostřednictvím chatu, kdy na sebe jednotliví dotazovaní reagovali a upřesňovali své názory a výpovědi. V rozhovoru byly probírány tři základní problémové okruhy. Tyto okruhy jsme vybrali na základě teoretického studia a anketního výzkumu. Problémovými okruhy byly:

- Soutěž a Le Parkour?
- Tělesná výchova a Le Parkour?
- Negativní tendence v Le Parkour?

Zajímal nás vždy názor na předloženou problematiku a možná negativa a pozitiva těchto otázek.

První okruh rozhovoru se zajímal o diskutované téma v prostředí Le Parkour. Tímto tématem je soutěž a soutěživost v Le Parkour. Kde jsme se ptali, zda má či nemá toto téma s Le Parkour něco společného? Zda se představa zápolení a soutěžení líbí dotazovanému? Nebo jestli je soutěž v souladu s pravidly a myšlenkami Le Parkour? Z odpovědí konstatujeme nesouhlas s myšlenkou Le Parkour a soutěže. Všichni dotazovaní myšlenku soutěživosti a spojení s Le Parkour popřeli. Na ukázkách odpovědí vidíme co přesně některým traceurům připadá v rozporu s podstatou Le Parkour. Zde uvádíme vybrané a přepsané odpovědi:

- „Le Parkour a soutěž? Je to mylná domněnka mnoha nezasvěcených lidí. Parkour nemůže člověk považovat za soutěžní disciplínu už jen ze základního principu, kdy z výsledku soutěže zpravidla vzejde vítěz a poražený, kdežto Le Parkour zná pouze účastníky. Veškerá soutěživost v této, řekněme filozofii, je čistě individuálního charakteru, kdy provozovatel Le Parkouru soutěží pouze sám se sebou posouvá hranice svého strachu, zdokonaluje tělo i duši. Účelem

Le Parkouru tedy není výsledek ale spíše prožitek a je provozován především za účelem zábavy a sebezdokonalení nikoli za dosahováním výsledků, jež by měly být srovnatelné s ostatními účastníky“ (Jiří Šindelář).

- „Ne. Ať si říká každý do chce, parkour o soutěžení není. V čem by se soutěžilo? V tom, kdo udělá nejhezčí "skrčku" co nejpředpisověji? Od toho je tu gymnastika. O tom, kdo uteče nejvíce lidem? Kdo nejrychleji proběhne danou trať? Kdo skočí největší běs a nezabije se při tom? Už tak jde v dnešní době vidět, že mrtě lidem, co říkají, že dělají parkour jde primárně o to, aby ukázali, jací jsou dobří a že skočí, to co ty neskočíš... A přitom nějaká praktičnost nebo užitečné věci jsou jim naprosto cizí, takže jak. Nebo by se soutěž měla rozdělit na kategorie na nejdelší monkeyny, nejdelší prec, nejdelší cat?? Nebo udělat porotu, která to bude hodnotit a udělat z toho velkou show, kde polovina lidí přijede proto, aby ukázala, jací jsou drsní týpci a druhá polovina aby je mohla obdivovat? Nemám nic proti zdravému přátelskému hecování a zdravému soutěžení mezi sebou, ale v oficiálních soutěžích vždycky budou lidé, kteří si budou chtít nahonit ego a zničit myšlenku parkouru (ať už si organizátoři soutěže říkají co chtěou a mají sebelepší a sebeušlechtilejší důvod k pořádání, vždycky tam bude HODNĚ lidí, kteří tam nepůjdou s tím, aby "potkali své kamarády")“(Kobyl).

Z teoretického studia problematiky Le Parkour nám vyvstalo několik potencionálních možností jak využít disciplínu. Dále nás tedy zajímalo, jak se staví traceuři k myšlence využití Le Parkour ve školní tělesné výchově. Zda si dokážou představit začlenění Le Parkour do hodin. Nebo jestli myšlenka využití ve školství nejde proti myšlenkám Le Parkour? Jak by nahlíželi na tyto tendence, zda kladně či negativně? Zde uvádíme vybrané a přepsané odpovědi:

- „Parkour a školy? Je to už nějakou dobu, co se to zde na fórum probíralo. Někdo totiž postoval video z Anglie, kde parkour do škol

zavedlo. A padla otázka proč to šířit masově? Proč parkour někomu vnucovat? Chceme snad, aby se tomu věnovalo každé dítě? Nehledě na to, že v tělocviku se již není některé parkourové pohyby cvičí, jen se nazývají gymnastické. Není proč to přejmenovávat, gymnastika se cvičí. Nechme tomu tento původní název – gymnastika. Parkour přeci není jen o skocích, a vysvětlovat adolescentům, že by měli cvičit, aby mohli být silní a užiteční, aby zvládali krizové situace mi přijde tak trochu mimo mísu dnešního školského systému. I když možná nastal čas na změnu, kdo ví :-). Výchovná úloha parkour je nezpochybnitelná i mimo školní objekty, projevuje se nejen v akci „Leave no trace“ (Pag).

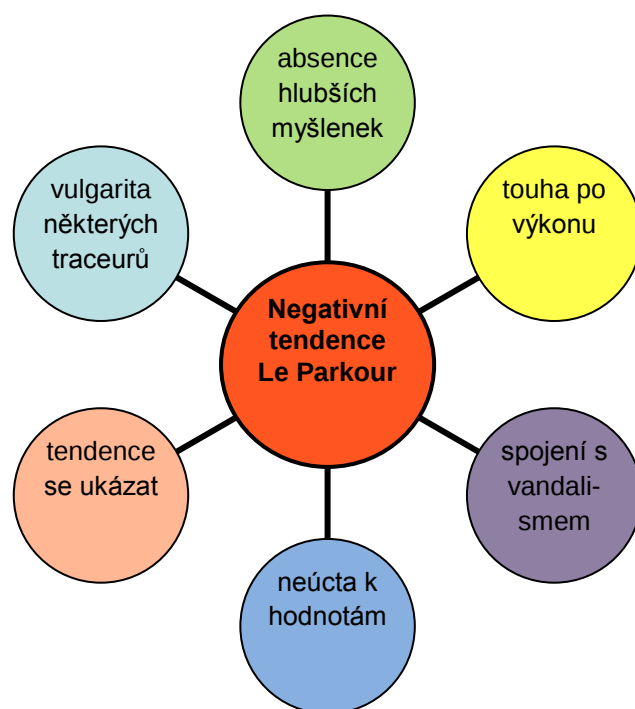
- „Proti „pravidlům“ parkouru to určitě není. Bo snad na každém veřejném parkourovém tréninku se organizátoři snaží děcka i „vychovávat“ a ve škole by to bylo něco podobného. Spíš je otázka, jak chceš „parkour“ do tělocviku zavést? Nějakou filosofií jim určitě vysvětlovat nebudeš, na to nikdo zvědavý nebude a co se týče parkourových technik, tak to se víceméně v tělocviku i učí ne? Vzhledem k tomu, že by se pak věnovalo tak 5 hodin za rok, tak se je nic víc, než kotoul, skrčka a nějaké základní techniky naučit nepodaří... Takže těžko říct, jestli by se tomu vůbec dalo říkat parkour, protože všechny děcka by při tom dělaly blbosti a bylo by to jenom velmi okrajově „probrané“. Ale proč je nenaučit pár základních technik, to se v životě vždycky může hodit“ (Kobyl).

U třetího okruhu jsme se zaměřili na určité negativní tendence v Le Parkour, které se objevují. Především se jednalo o pocit samotných dotazujících, zda pociťují nějaké napětí či nějaké negativum spojené s dnešní společností Le Parkour. Zajímá nás vlastní názor dotazující a především jejich vlastní vidění problémových a negativních tendencí. Zde uvádíme vybrané odpovědi:

- Jako každá věc, i parkour podléhá módním vlivům. Co bylo dřív in, dneska už in dávno není. Někdo si to možná neuvědomuje, ale

třeba na příkladu starého dobrého "kakaa" je to naprosto jednoznačně viditelné. Takže některé věci už prostě беру tak, že jsou tu a časem zase odejdou. Každopádně, jedna věc mě tíží dlouhodobě, je jí prolut celý tenhle text. Je to odkaz, minulost, jsou to kořeny, základy, které opravdu málokdo respektuje, nebo o nich dokonce i málokdo opravdu aspoň něco ví. Jistě, bez vývoje by parkour zakrněl, ale jeho dynamika by neměla stát na principu odcizení, odtržení od původních myšlenek, jejich zamítnutí. Ty negativní věci, které popsal Kobyl... byly tu vždycky, ne, že ne (až na ty gumové náhražky mužských pohlavních orgánů, ty tu nebyly snad nikdy, ale co já vím...). Ale byla tu vždycky nějaká zásadní alternativa... jenže... už dlouho jsem neslyšel nic o Leave no Trace. Neslyšel jsem žádnou srdceryvnou historku spojenou s parkourem. Něco mi prostě v té dnešní rovnici chybí, nevím, co to je, ale vím, že to má něco společného právě s odkazem minulosti, s původem, se vznikem parkouru a jeho příběhem. S filosofií. S tím, co je spoustě dnešních "traceurů" cizí, a co přitom tvoří podstatnou část parkouru jako takového" (Jan „Joanis“ Haluza).

- „Bohužel, každá svíce má svůj stín a je tomu tak i v této disciplíně. Zejména pak u adolescentních zájemců je toto okrajově spojováno i s vandalismem. Tato kategorie lidí je rovněž často ovlivňována výkony, které vidí u svých starších kamarádů či na internetu a mnohdy se pokouší o něco, na co není jejich tělo ani mysl připravena a bohužel často tyto pokusy končí se zlomenou rukou či nohou v okrajových případech i tragicky. Tyto negativa jsou ale spíše problematika jednotlivců, nikoli celé disciplíny, kterou shledávám za velice pozitivní a kulturně i společensky taktní“ (Jiří Šindelář).

Obrázek 9. Negativní tendence v Le Parkour jak je vidí traceuři (rozhovor).

8 Diskuse

Na počátku výzkumu jsme si definovali několik výzkumných otázek. V tomto oddílu se k nim vracíme a prostřednictvím interpretace výsledků z obou částí výzkumu (dotazníky a rozhovory) se je pokusíme zodpovědět. V této části práce se snažíme o ucelenější pohled na danou problematiku a interpretujeme výsledné informace z výzkumu a jejich důsledky.

Nejdříve se budeme věnovat výzkumným otázkám týkajících se veřejného mínění o Le Parkour. Prvním výzkumným problémem bylo stávající povědomí veřejnosti o Le Parkour, znalost a obsah termínu. Ze získaných informací můžeme konstatovat velkou znalost Le Parkour. Ovšem vyvstává problém, který se pojí s tímto povědomím. Nadpoloviční většina respondentů sice uvedla, že ví co je Le Parkour, ale po další analýze výsledků jsme dospěli k zjištění, že tito respondenti mají z části zkreslené představy. Z odpovědí bylo jasně zřetelné, že mnoho dotázaných si Le Parkour spojuje s Freerunningem. Pro část respondentů je tedy pojem Le Parkour a Freerunning synonymem. Problém vidíme především ve zdroji informací o Le Parkour a Freerunningu a tím je internet. Na tomto místě je vhodné zopakovat rozdílnost v Le Parkour a Freerunningu. Le Parkour má svou podstatu v účelném a přirozeném pohybu, Freerunningu oproti tomu využívá působivé, líbivé a akrobatické způsoby překonávání překážek. Na internetu se mnoho videí, které ukazují i Freerunning, nazývá jmény jako Le Parkour či parkour. Tím pak dochází ke zkreslování informací o disciplíně samotné. Je směřování Freerunningu a Le Parkour na škodu věci či nám vzniká nový druh disciplíny, který mísí obě pohybové aktivity?

Dalším problémem, který byl z odpovědí zřetelný je spojení Le Parkour se sportem. Veřejnost obecně označuje sportem veškerý rekreační, volnočasový, ale i výkonnostní pohyb. Jedná se o zvykové označení, které se sportem nemá mnoho společného. Sport je charakteristický zápolením, snahou o dosažení co nejlepšího výkonu a především soutěží. Tomuto aspektu se snaží Le Parkour vyhnout. Správné povědomí, zjištěné z výzkumu, mají lidé ve věku 10–15 let a 21–30 let, což dokazuje znalost především u mladší

generace respondentů. Otázkou zůstává, není-li Le Parkour jen přechodným jevem, ale zda má v dlouhodobějších horizontech své místo ve volnočasových aktivitách.

Z výsledku je zřejmé, že společnost povědomí o Le Parkour má, ať už s malým či větším zkreslením. Důležité je, že veřejnost nezaměňuje Le Parkour s jezdeckou sportovní disciplínou s koňmi a ví, že se jedná o pohybovou aktivitu v prostředí města nebo přírody založenou na překonávání překážek.

Z výsledků jsme zjistili, jaký panuje mezi respondenty názor na traceury. Zde byl zjištěn jednoznačně kladný postoj k Le Parkour a k traceurům z hlediska veřejnosti. Veřejnost především oceňuje, že mladí dělají něco pro sebe, hýbou se a nesedí doma u počítačů. Neutrální postoj zastávali respondenti, kteří zmiňují nevyhraněnost v případě toho, že traceur neničí cizí majetek. Záporný názor byl zaznamenán ve velmi malém počtu a označil traceury jako chuligány. Problém takového přístupu vidíme, především v neznalosti a neinformovanosti o Le Parkour. Vystává tedy otázka jak lépe šířit pravé myšlenky Le Parkour? Jakým způsobem se má k problémům s dezinformacemi postavit pakourová společnost?

Výsledky získané z anketních dotazníků pro traceury ukázaly odpovědi i na další výzkumné otázky. První otázkou bylo, má-li Le Parkour vliv na současnou mladou generaci? Z dotazníkového šetření vyplývá, že Le Parkour se věnují nejčastěji mladí ve věku od 16–20 let. Nad hranici 30 let jsme nezaznamenali, žádného respondenta a z toho vyplývá, že Le Parkour je převážně činností, kterou provozují mladí lidé. Z informací z rozhovorů a anketních dotazníků, můžeme konstatovat enormní zájem mladých traceurů o Le Parkour a tudíž i jeho vliv na mládež. Stejný vliv ukázal i anketní dotazník pro veřejnost, kdy převážná část respondentů uvedla, že trénink Le Parkour by si ráda vyzkoušela. Ať už prostřednictvím internetu nebo samotným provozováním Le Parkour dnešní mladou generaci určitým způsobem ovlivňuje. Je ale myšlenka Le Parkour všemi mladými přijímána či jen chtějí zazářit? Otázkou také zůstává, zda je Le Parkour v životě člověka dlouhodobou činností nebo se mu jedinec oddává pouze v určitém věku.

Základní myšlenky a hodnoty Le Parkour jsou nezbytnou součástí celého fenoménu této pohybové aktivity. Z výzkumu vyplývá, že povědomí o základních myšlenkách Le Parkour je pevně spjato s myšlením traceurů. Důležitým aspektem vyvrátlosti a pochopení hodnotového a myšlenkového základu Le Parkour se jeví doba tréninku a věk traceurů. Znalost původních idejí je tedy nedílnou součástí správného pochopení Le Parkour. Objevují se přesto tendence tyto zásady a ideje překračovat, ba dokonce porušovat v důsledku snahy o senzační pohyb nebo co nejnebezpečnější skok apod. Co je tedy tou hranicí, která přetíná nebezpečnou hru se zdravím a svědomitě promyšlený pohyb? Existuje nějaký způsob jak mladým traceurům vysvětlit, co je špatné a co je proti myšlenkám a ideálům Le Parkour? Z teoretického studia problematiky jsme dospěli k názoru, že podstata Le Parkour není plně vyčleněna jen fyzickému charakteru, ale naopak že fyzická složka jen podporuje duševní stránku, a ta je tím, co z člověka dělá pravého traceura. Le Parkour není jen o pohybové aktivitě, ale především o pohledu na svět skrze nazírání, které sice vidí v životě překážky, ale vidí zároveň způsoby, řešení či možnosti jak překážky překonat.

Výzkumná otázka zabývající se členskou základnou Le Parkour a jejich motivy pro provozování disciplíny, byla jedním z dílčích cílů výzkumu. Proč lidé provozují Le Parkour? Výzkum potvrdil naše domněnky, že Le Parkour je převážně činností mládeže a lidí ve věku mladší dospělosti (10 až 30 let). Z odpovědí respondentů jsme však zjistili další důležité charakteristiky pro bližší identifikaci důvodů, proč provozují a co pro ně znamená Le Parkour. Z odpovědí bylo zjištěno, že největší váhu traceuři přikládají myšlence Le Parkour jako životnímu stylu. Podle odpovědí Le Parkour naplňuje jejich životy a obohacuje jejich pohled na svět. V rámci životního stylu Le Parkour nejmenují mnozí jen provozování této pohybové aktivity, ale i činnosti jiné, například bojové sporty, posilování, jogging nebo plavání. Z jejich odpovědí je patrný vztah k pohybu jako celku a jako k něčemu, co život naplňuje jinou dimenzí. Důležitými faktory pro traceury jsou radostný pocit z pohybu, svobodný pohyb a v neposlední řadě touha po sebezdokonalení. Posun nejen ve fyzické připravenosti, ale i připravenosti psychické a duševní v určitém souladu.

Nebezpečí pak můžeme spatřovat v nevhodných motivacích, proč Le Parkour mladí provozují.

Poslední výzkumná otázka byla zkoumána řízenými rozhovory s tím, že některé informace jsme získali z analýzy dotazníku pro traceury. Shodně v několika případech traceuři odpovídali, že negativní tendence v Le Parkour existují. První negativum, kterého si traceuři v poslední době všímají je neúcta a opovrhování nějakými vyššími hodnotami ze strany mladších traceurů. Podle dotázaných se neúcta projevuje samolibým chováním. Tito lidé utvářejí specifické skupiny mládeže, které se světu prezentují obhrouble, silácky a na pohled drsným vystupováním. Na Le Parkour pak takovéto vystupování vrhá špatné světlo, kterým trpí celá parkourová společnost. Jakým způsobem se proti takovým lidem a způsobu chování bránit a distancovat se od něj? Problém můžeme spatřovat právě v absenci organizačních struktur, vedení a osobnostních vzorů. Mladí často podléhají chování, které nemusí být v souladu s určitými společenskými normami a hodnotami. Le Parkour svou ideovou podstatou vulgarismus, neúctu a samolibost nepodporuje a ostře se proti takovému způsobu chování ohrazuje. Další z negativních tendencí zmíněných při rozhovorech je problém nepochopení z řad veřejnosti. Z dotazníkového výzkumu sice konstatujeme pozitivní názor veřejnosti, přesto se traceuři často setkávají s nadávkami a výhružkami. Problém je především v tom, že veřejnost stále vnímá traceura jako někoho, kdo okopává zdi, poškozují střechy nebo ničí ploty. Je pravdou, že traceur svou činností občas něco poničí, ale správný traceur uvede místo, kde trénuje do původního stavu. Traceuři dokonce organizují brigády a svá oblíbená tréninková místa vyklízejí a opravují. Není pravidlem, že vše čeho se traceur při tréninku dotkne je bezpodmínečně zničeno. Je nutné myšlenky Le Parkour a i snahy o kultivaci některých zanedbávaných, opuštěných a zchátralých míst prezentovat, aby nedocházelo k zbytečným konfliktům s veřejností. Posledním negativem, které nám z výzkumu vyvstalo, je fakt, že traceuři se čím dál více odklánějí od původních myšlenek Le Parkour. Neexistuje systematický edukační proces mladších a začínajících traceurů, kteří přicházejí na tréninky. Tréninky Le Parkour čím dál více podléhají módním tlakům. Respektování hodnotové podstaty a ideálů se vytrácí a nikdo se nesnaží ve společenství Le Parkour

systematicky vzdělávat začínající traceury. Sice existují snahy o zlepšení, které má na svědomí především internetový portál Pakour.cz, ale mnohdy toto nestačí.

Le Parkour svou nevšední ideou a hodnotovým systémem obohacuje souhrn volnočasových aktivit, ale pro udržení své podstaty je důležité pevnější uchopení organizační a především edukační. Touto edukací nemáme na mysli edukaci ve smyslu učení technik, způsobů tréninku nebo posilování, ale především edukaci jako vštěpování správných hodnot, myšlenek a ideálů v rámci Le Parkour.

9 Závěr

Z dosažených výsledků této diplomové práce je zřejmé, že Le Parkour je v očích mladé generace jednou z vítanějších variant trávení volného času. Z široké nabídky sportovních, kulturních a vzdělávacích aktivit v oblasti volného času je Le Parkour nepopíratelně jednou z možností, kterou mladí lidé vyhledávají. Proto má Le Parkour mezi volnočasovými aktivitami své místo. V práci se nám pomocí výzkumu podařilo potvrdit vliv myšlenek, hodnot a ideálů Le Parkour na část mladé generace v rámci České republiky.

Původní Bellovy myšlenky nadále ovlivňují traceury a ti se své pohybové aktivitě, životnímu stylu věnují s nebývalým nadšením. V práci potvrzujeme znalost těchto idejí mezi českými traceury, ale předjímáme negativní tendence v podobě ztráty zájmu nových, začínajících traceurů. V tomto vidíme také nebezpečí a možné špatné důsledky ve vývoji Le Parkour. Práce shrnuje a uceleným pohledem přibližuje pohled na svět Le Parkour jak z hlediska společnosti, tak z hlediska samotných traceurů. Ze získaných informací se nám dostává unikátního pohledu na subkulturu mládeže, která v dnešní společnosti nachází jinou cestu. Žijeme ve společnosti, která strádá absencí vyšších hodnot a určitých kulturních norem, a právě tito mladí aktivní lidé nacházejí únik od všech problémů všedních dní v pohybu a vzájemném respektu a uznání.

Le Parkour neboli L'Art du déplacement, umění pohybu, je se svou jednoduchou myšlenkou přirozeného pohybu, který člověka přenesle odněkud někam přes všechny překážky, vlastně metaforickým zobrazením životní cesty. Potvrzujeme, že cestu Le Parkour si vybírají mladí lidé a tím zaplňuje prázdné místo v jejich volném čase. Le Parkour se snaží utvářet kvalitního člověka skrze snahu o sebezdokonalení, skrze snahu o odhodlanost a skrze snahu o svědomitost, s jakou se přistupuje k životním problémům.

Le Parkour vyhledávají mladí lidé, protože jim něco v životě chybí, a jak z výzkumu dokládáme, většinou svou cestu prostřednictvím Le Parkour nalézají. Nalézají vnitřní klid, životní styl, někteří i způsob vyjádření sebe sama.

Naše práce chce i prostřednictvím popisu této nové kreativní, pohybové aktivity oboznámit společnost s možnostmi jakým způsobem mohou dnes mladí lidé trávit volný čas aktivně.

„Naším cílem je ukázat naše umění světu a naučit lidi chápat, co je to pohyb“ David Belle (Belle, 2005).

10 Summary

It is apparent from this thesis' results, that Le Parkour is one of the more welcomed variant of leisure time activities in the eyes of young generation. Le Parkour is undeniably one of the options from the wide offer of sporting, cultural and education activities for leisure time young people are looking for. Therefore it has its place among the leisure time activities. In this work we affirm the influence of the ideas, values and ideals of Le Parkour on a part of young generation in the Czech Republic.

Bell's original ideas continue to influence traceurs and they are engaged in their movement activity, their lifestyle with extraordinary enthusiasm. We confirm the knowledge of these ideas among Czech traceurs in this work; however we anticipate negative tendencies in the form of losing interest in them among new, beginning traceurs. We consider danger and possible negative consequences for the development of Le Parkour in it. The work summarizes and describes in the coherent point of view the world of Le Parkour from both the view of the society and the view of traceurs themselves. From acquired information we gain a unique perspective on a youth subculture that finds a different way in the contemporary society. We live in a society which suffers from lack of higher values and certain cultural standards and these young active people find an escape from all the problems of working days in physical activity and mutual respect and appreciation.

Le Parkour or L'Art du déplacement, the art of movement, is with its simple idea of natural moving, that carry a person from one place to another over all the obstacles, a metaphorical image of the way of life. We affirm that the way of Le Parkour is chosen by young people and it fills empty space in their leisure time. Le Parkour endeavour to form a quality person through the effort for self-improvement, through the effort for resolution and through the effort for conscientiousness with which problems in life should be approached.

Le Parkour is sought by young people, because they miss something in their lives, and as we proved in our research they mostly find their way via Le Parkour. They find inner peace, lifestyle and some self-realisation as well.

Through description of this new creative physical activity this work aims to acquaint the public with the possibilities of leisure time activities for the youth.

"Our aim is to take our art to the world and make people understand what it is to move." David Belle

11 Referenční seznam:

Administration (15. 10. 2007). Australian Parkour Association. *The Public Misconception of Parkour (Why don't people like UF)*. Retrieved 21. 2. 2012 from the World Wide Web: <http://forum.parkour.asn.au/index.php?topic=1250.0>.

Anonymous (n. d.). Parcouring. Retrieved 21. 4. 2012 from the World Wide Web: <http://www.parcouring.com/deutsch/parcouring/ueber-parcouring/about-parcouring.html>.

Anonymous (n. d.). Parkour.net – The Official Parkour Portal. *Raymond Belle*. Retrieved 21. 2. 2012 from the World Wide Web: <http://web.archive.org/web/20060217200929/parkour.net/modules/articles/item.php?itemid=3>.

Anonymous (n. d.). UMC - Grandes Marques & Maison de Champagne. *Champagne Pommery 1er Mécène du Monde des Sports et Compétitions*. Retrieved 21. 2. 2012 from the World Wide Web: http://www.maisons-champagne.com/orga_prof/parc_pommery.htm.

Anonymous. (7. 8. 2008). Parkourpedia.com. Why there are no Parkour competitions. Retrieved 14. 4. 2012 from World Wide Web: <http://parkourpedia.com/other/why-there-are-no-parkour-competitions>.

Aristoteles. *Etika Nikomachova* [Jan Laichter, 1937]. Praha: Jan Laichter.

Atkinson, M., Young, I. (2008). Deviance and social control in sport. *Human Kinetics*. Retrieved from World Wide Web: <http://books.google.cz/books?id=WkbBNrVOzu8C&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>.

BBC NEWS (2002). *Rooftop akrobat signs for Nike*. Retrieved 21. 2. 2012 from the World Wide Web: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/entertainment/1972537.stm>.

BBC ONE Press Office (2002). *Unmissable new campaign for BBC ONE*. Retrieved 21. 2. 2012 from the World Wide Web: http://www.bbc.co.uk/pressoffice/pressreleases/stories/2002/04_april/11/rush_hour.shtml.

Bednář, M. (2009). Pohyb člověka na biodromu: Cesta životem z pohledu (nejen) kinantropologie. 1. Vydání. Praha: Karolinum.

Belle, D. (2005). David Belle.com. *Bio*. Retrieved 21. 9. 2011 from the World Wide Web: <http://kyzr.free.fr/davidbelle/menu.php>.

Belle, D. (2011): About Parkour. Retrieved. 21. 2. 2012 from the World Wide Web: <http://www.davidbelle.com/parkour.php>.

Belle, J.-F. (2006). Official blog parkour by David Belle. L'initiateur Raymond Belle. Retrieved 21. 2. 2011 from the World Wide Web: http://www.sportmediaconcept.com/parkour/index.php?action=article&id_article=557994.

Blecha, I. et al. (1998). Filosofický slovník. Olomouc: Nakladatelství Olomouc.

Brand, Matěj (27. 1. 2012). Retrieved 10. 4. 2012 from World Wide Web: <http://parkour.cz/forum/viewtopic.php?f=4&t=1844>.

Buryánek, J. (2005). Subkultury. Interkulturní vzdělávání II: Projekt Varianty. Praha: Člověk v tísni. Retrieved 10. 4. 2012 from World Wide Web: http://www.varianty.cz/cdrom/podkapitoly2/09_subkultury/IKV2_09_02_charakteristika_subkultur.pd.

Česká televize. (2005). OFF-OFF. Report: Le Parkour. Retrieved 24. 2. 2012 from the World Wide Web: <http://www.youtube.com/watch?v=5iitGOlBaXw>.

Daniels, M. (režisér). (2005). Generation Yamakasi: Vol au dessus des cités [dokument]. Stade 2.

Dovalil, J. a kolektiv. (2002). Výkon a trénink ve sportu. 1. Vydání Praha: Olympia.

Doyle, R. (2010). Ryan Doyle - Parkour Training Jam [video]. Retrieved 10. 4. 2012 from World Wide Web: http://www.youtube.com/watch?v=z1NzOqfW7z4&feature=player_embedded.

Erdinger, M. (2006). Subkultury a hnutí mládeže I. Protein: Nejen internetový časopis pro YMCA v ČR. Retrieved 10. 4. 2012 from World Wide Web: <http://www.ymca.cz/protein/view.php?nazevclanku=&cislocclanku=2006011515>.

Focus TV (2006). Retrieved 21. 2. 2012 from the World Wide Web: http://www.youtube.com/watch?v=L62iU_mNqWU.

Frankl, V. (1994). Člověk hledá smysl: úvod do logoterapie. Praha: Psychoanalytické nakladatelství J. Kocourek.

FreerunningTV.com. (2011). David Belle interviewed by Sebastien Foucan [interview]. Retrieved 21. 2. 2012 from World Wide Web: <http://www.youtube.com/watch?v=uZIDB0t0eKg>.

Haluza, Jan. (2012). Vývoj českého parkouru. Retrieved 10. 4. 2012 from World Wide Web: <http://www.parkour.cz/?where=articles>.

Hofbauer, B. (2004). Děti, mládež a volný čas. 1. Vydání Praha: Portál.

Hudlička, P. (2003). *Prožívání – Zkušenost – Životní svět aneb O cestách do světa na zkušenou*. Praha: TRITON.

Christie, M. (režisér). (2003) Jump London. [film].

Christie, M. (režisér). (2005) Jump Britain. [film].

Jandourek, J. (2001). Sociologický slovník. Praha: Portál.

Jandourek, J. (2003). Úvod do sociologie. 1. Vydání. Praha: Portál.

Jirásek, I. (2005). Filosofická kinantropologie: setkání filosofie, těla a pohybu. 1. Vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Kaplánek, M. (2011). Nauka o volném čase. České Budějovice. Retrieved 21. 2. 2012 from World Wide Web: <http://www.tf.jcu.cz/getfile/5e7b64ea47c571e2>.

Kischnick, R. (2000). Tělesná cvičení a rozvoj vědomí. Sophia.

Kociánová, H. (2010). Kvalitativní analýza volnočasové aktivity Le Parkour. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita. Fakulta pedagogická. Katedra sociální pedagogiky.

Kössl, J., Šturmbauer, J., Waic, M. (2004). Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury. Praha: Karolinum.

Mason, P. (2012). Extreme sports stars. New York: The Rosen Publishing Group. Retrieved 14. 4. 2012 from the World Wide Web: http://books.google.cz/books?id=yj7jC4eDtLcC&pg=PA7&lpg=PA7&dq=No+violence,+No+competition,+No+Groups,+No+Chiefs&source=bl&ots=a-Pf9wjfk7&sig=0lk1xLPo7PKRUX9myMPUkibDDZ4&hl=cs&sa=X&ei=EySgT_79EoT2sgasgPmbAQ&ved=0CD0Q6AEwAw#v=onepage&q=No%20violence%2C%20No%20competition%2C%20No%20Groups%2C%20No%20Chiefs&f=false.

Nakonečný, M. (2000). Lidské emoce. Praha: Academia.

Návrat, J. (2007). Le Parkour. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury. Retrieved 21. 2. 2012 from World Wide Web: http://parkour.cz/data/Od_Methode_Naturelle_k_Le_Parkour.pdf.

Slepičková, I. (2005). Sport a volný čas: vybrané kapitoly. 2. Vydání. Praha: Karolinum.

Sokol, Jan (1998). Malá filosofie člověka; Slovník filosofických pojmů. Praha: Vyšehrad. ISBN 80-7178-627-6.

Steinberg, S. R., Kehler, M., Cornisch, L. (2010). Boy culture: an encyclopedia. Volume 1. California: Greenwood.

Strauss, A., Corbinová, J., Ježek, S. (1999). Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie. 1. Vydání. Brno: Sdružení Podané ruce.

Valjent, Z. (2008). Pokus o vymezení pojmu u „aktivní životní styl“. Praha: Ústav tělesné výchovy a sportu, ČVUT v Praze. Retrieved 10. 4. 2012 from the World Wide Web: http://www.utvs.cvut.cz/lectors/zv_zivotni_styl.pdf.

Vaněk, M., Hošek, V., et al. (1980). Psychologie sportu. 1. Vydání. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

Vážanský, M., Smékal, V. (1995). Základy pedagogiky volného času. Brno: Paido.

Vodáková, A., Petrusek, M. (1996). Velký sociologický slovník. 2. Svazek P–Z. 1. Vydání. Praha: Karolinum.

12 Bibliografický seznam:

Frömel, K. (2002). Kompendium psaní a publikování v kinantropologii. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Grenárová, K. (2009). Sport jako volnočasová aktivita adolescentů. Diplomová práce. Univerzita Tomáš Bati ve Zlíně. Fakulta humanitních studií. Institut mezioborových studií Brno. Retrieved 10. 4. 2012 from World Wide Web:
http://dspace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/9474/gr%C3%A9narov%C3%A1_2009

Macková, Zdenka (2006). Fenomén prúdenia v širšom kontexte. Československá psychologie. Ročník L. číslo 2. Retrieved 21. 2. 2012 from PROQUEST database on the World Wide Web:
<http://search.proquest.com.ezproxy.is.cuni.cz/docview/235733823/135F7D954E3465879E3/1?accountid=35514>

Randýsek, Vít. (2009). Parkour a freerun; účinnost outdoorových akrobatických aktivit při překonávání překážek. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií. Vedoucí práce Petr Hedbávný. Retrieved 10. 4. 2012 from World Wide Web: http://is.muni.cz/th/102327/fsps_m/.

13 Přílohy

Anketa pro veřejnost

Anketa pro traceury (parkouristy)

Fotografie míst z pohledu traceura

Fotografie 1.

Fotografie 2.

Fotografie 3.

Fotografie 4.

Fotografie 5.

Přehled základních technik Le Parkour

Fotografie tréninkových míst:

Fotografie 6.

Fotografie 7.

Fotografie 8.

Fotografie 9.

Fotografie 10.

DVD s videoukázkami

Anketa pro veřejnost

1. Prosím uveďte Vaše pohlaví.

Muž

Žena

2. Prosím uveďte, do které věkové kategorie spadáte.

10–15 let

16–20 let

21–30 let

31–50 let

Jiné

3. Jste pracující, či studující?

Student

Zaměstnanec

Studující při zaměstnání, pracující při studiu

Jiné (Mateřská dovolená, Úřad práce apod...)

4. Víte co je Le Parkour?

Ano

Ne

Nejsem si jistý

5. Prosím vysvětlete vlastními slovy, co si představujete pod pojmem Le Parkour.

6. Viděli jste někdy nějaké video, v němž byl Le Parkour?

Ano

Ne

Možná, ale nevím o tom.

7. Měli byste zájem si trénink Le Parkour vyzkoušet?

Ano

Ne

8. Má podle Vás Le Parkour hlubší smysl?

Ano

Ne

Nevím

9. Kdybyste se měli rozhodnout mezi těmito variantami činností, čemu dáte přednost?

Sport

Četba

Trénink Le Parkour

Hraní počítačových nebo konzolových her

Jiná aktivita

10. S pojmem Le Parkour je spojen termín Freerunning, věděli byste co je Freerunning?

Ano

Ne

11. Když vidíte skupinu mladých lidí, co provozují Le Parkour, jaký na ně máte názor?

12. Krátce prosím Freerunning charakterizujte vlastními slovy.

13. Považujete se za traceura (parkouristu)?

Ano

Ne

Anketa pro traceury (parkouristy)

1. Prosím uveďte jaké je Vaše pohlaví.

Muž

Žena

2. Kolik je Vám let?

10–15 let

16–20 let

21–30 let

Jiné

3. Jak dlouho se věnuješ Le Parkour v rocích?

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 let

4. Jak často trénuješ?

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 týdně

5. Co si myslíš, že z tebe dělá traceura (parkouristu)?

6. Jakou formou ses poprvé setkal s Le Parkour?

Přes kamaráda

Viděl jsem video na internetu

Viděl jsem skupinu lidí, co provozovala Le Parkour, a oslovil jsem je.

Jinak

7. Řídíš se heslem „Buď silný, abys byl užitečný?“

Ano

Ne

Vůbec nikdy jsem toto heslo neslyšel.

8. Co pro tebe představuje Le Parkour?

9. Využil jsi někdy svůj Le Parkour k pomoci druhému?

Ano

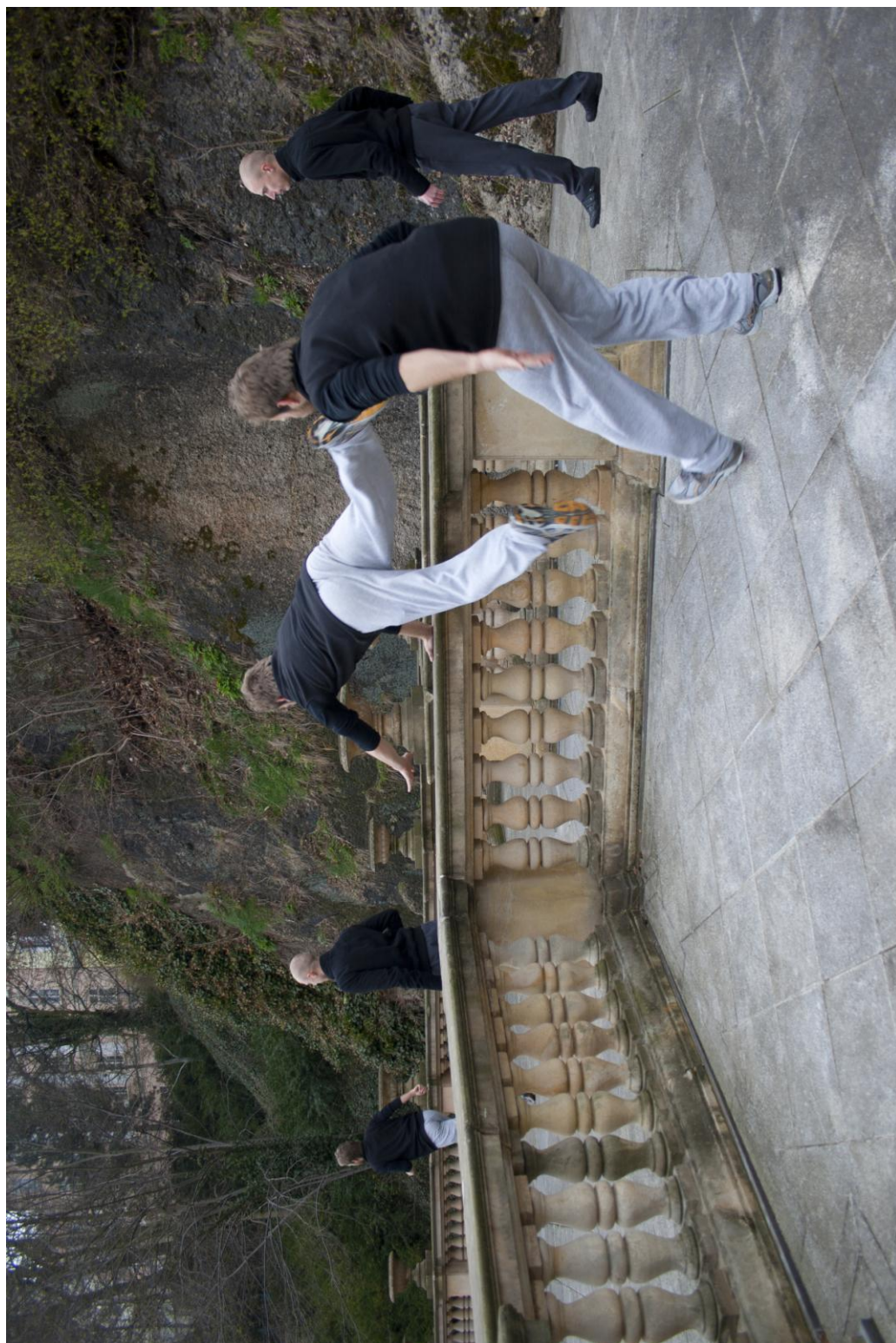
Ne

Fotografie 1. Kontrast průchodu městem obyčejným člověkem a traceurem.

Fotografie 2. Kontrast průchodu městem obyčejným člověkem a traceurem.

Fotografie 3. Rozdílné způsoby pohybu v městském prostředí.

Fotografie 4. Kontrast průchodu městem obyčejným člověkem a traceurem.

Fotografie 5. Často, pokud je překážka normálně nepřekonatelná, člověk to vzdá. Traceur se naopak snaží najít cestu.

Přehled základních technik Le Parkour

Anglicky	Francouzsky	Stručný popis
Jump	Saut	Skok
Drop	Saut de font	Skok na zem
Safe roll	Roulade	Parakotoul
Precision jump	Saut de precision	Přesný doskok
Tic tac	Saut de mur	Odraz od překážky

Odrazy a dopady

Anglicky	Francouzsky	Stručný popis
Side vault	Saut de rotation	Boční skok
Kong, monkey vault	Saut de chat	Skok podobný skrčce
Speed vault	Passement	Rychlý přeskok
Reverse vault	Saut de chat inversé	Obrácený přeskok
Turn vault	Demi tour	Přeskok zábradlí se 180° obratem
Underbar	Franchissement	Podskok (např. zábradlí)

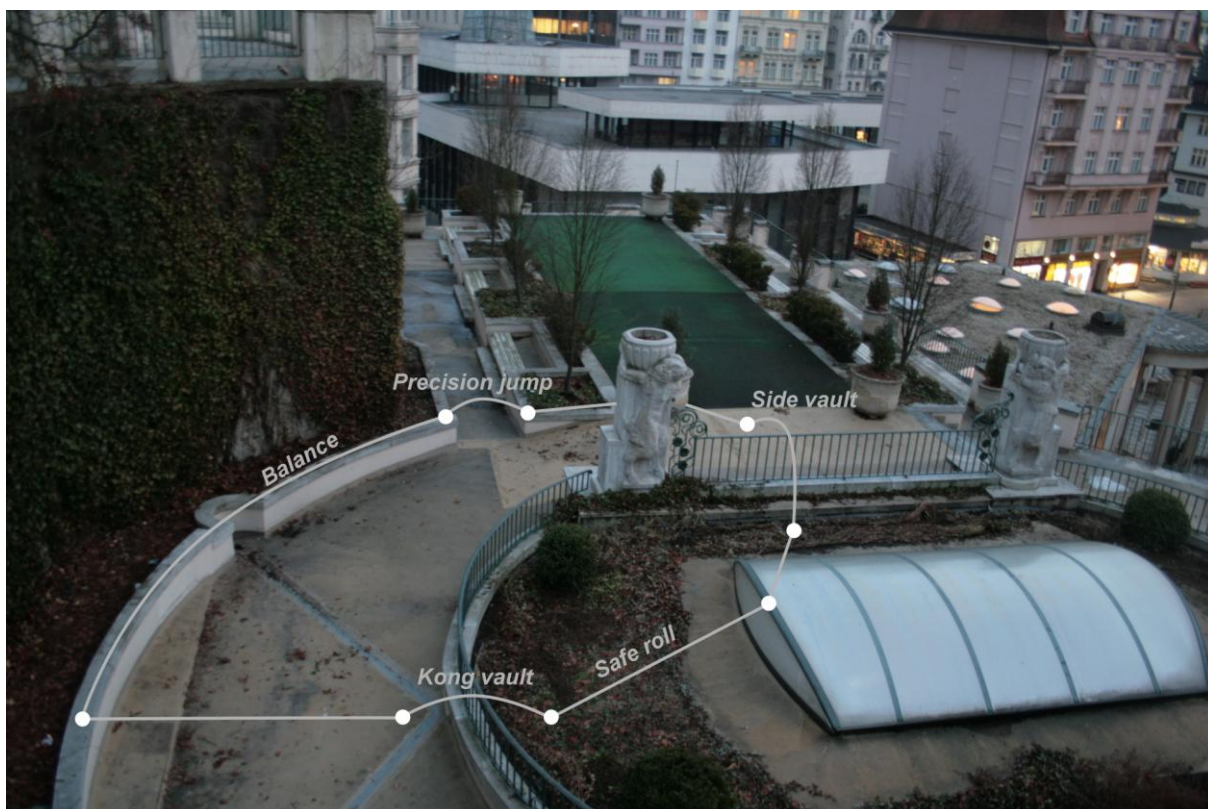
Přeskoky

Anglicky	Francouzsky	Stručný popis
Climb-up	Planche	Výlez
Wall climb	Passe muraille	Výlez z běhu
Wall pass	Passe muraille	Přezení zdi v pohybu
Cat leap	Saut de bras	Doskok do chycení

Výlezy

Anglicky	Francouzsky	Stručný popis
Balance	Équilibre	Chůze po překážce
Cat balance	Équilibre de chat	Chůze po čtyřech po překážce

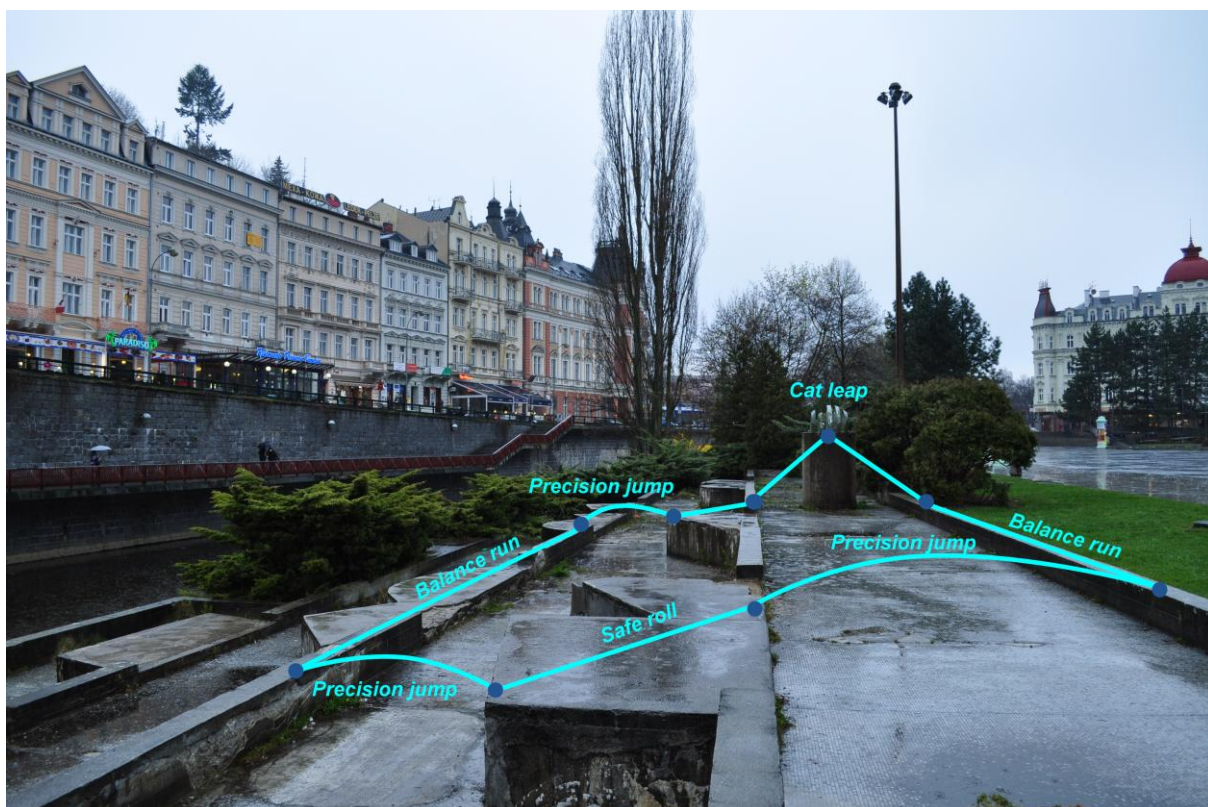
Rovnováha

Fotografie 6. Tréninkové místo (Karlovy Vary) a možnosti různých technik.

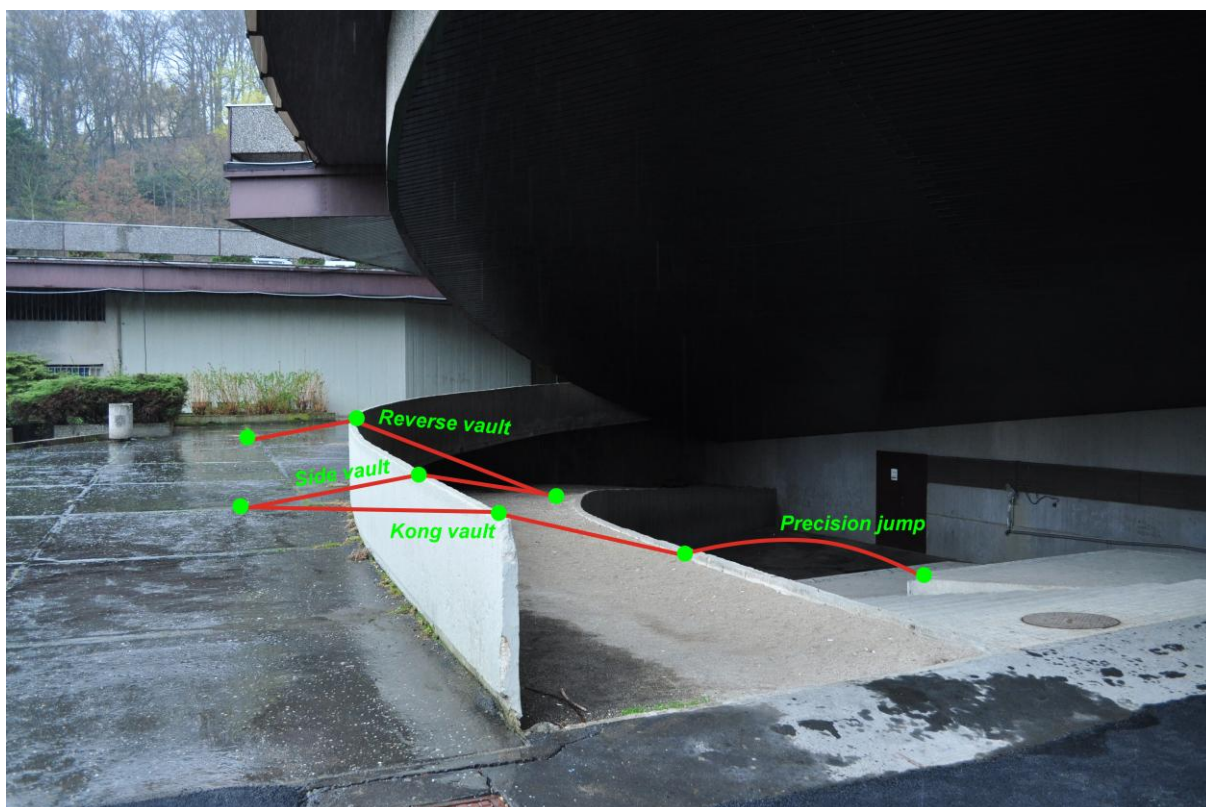
Fotografie 7. Tréninkové místo (Karlovy Vary – hotel Thermal) a možnosti různých technik.

Fotografie 8. Tréninkové místo (Karlovy Vary – hotel Thermal) a možnosti různých technik.

Fotografie 9. Tréninkové místo (Karlovy Vary) a různé možnosti využití technik Le Parkour.

Fotografie 10. Tréninkové místo (Karlovy Vary – hotel Thermal) možnosti různých technik přeskoků.